

ERSTE BANK A.D. PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU
KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN
31. DECEMBRA 2020. GODINE
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1-5
Bilans uspjeha od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	6
Izveštaj o ukupnom ostalom rezultatu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	7
Bilans stanja na dan 31. decembra 2020. godine	8
Izveštaj o tokovima gotovine od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	9
Izveštaj o promjenama na kapitalu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	10
Napomene uz finansijske izvještaje	11-79
Prilog: Godišnji izvještaj menadžmenta	

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**Akcionarima Erste banke AD Podgorica*****Mišljenje***

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza Erste bank AD Podgorica (u daljem tekstu: „Banka“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2020. godine, bilans uspjeha, iskaz o ukupnom ostalom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala objelodanjivanja (u daljem tekstu: „finansijski iskazi“).

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi istinito i objektivno prikazuju, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembar 2020. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Osnove za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije (ISA) primjenjivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza*. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih iskaza tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih iskaza kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
<i>Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke</i>	
Na dan 31. decembra 2020. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja iznosila je EUR 448.655 hiljada (31. decembra 2019. EUR 403.351 hiljadu), dok je ukupan iznos ispravke vrijednosti iznosio EUR 24.632 hiljade na dan 31. decembra 2020. godine (31. decembra 2019. EUR 17.594 hiljade).	Na osnovu naše procjene rizika i poznavanja industrije, ispitali smo troškove obezvrjeđenja datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke, i procijenili primjenjenu metodologiju, kao i korišćene pretpostavke, a u skladu sa opisom ključnog revizorskog pitanja.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)
Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke	
Odmjeravanje troškova umanjenja vrijednosti datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke smatra se ključnim revizorskim pitanjem, s obzirom da određivanje iznosa rezervacija za umanjenje vrijednosti zahtjeva značajnu procjenu od strane rukovodstva koja se odnosi na određivanje trenutka priznavanja umanjenja vrijednosti kao i iznosa umanjenja vrijednosti. Najznačajnija rasudjivanja se odnose na: • Pretpostavke koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta; • Pravovremena identifikacija izloženosti sa značajnim povećanjem izloženosti kreditnom riziku i kreditnom obezvrjeđenju; • Vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti po kreditima; • potencijalni uticaj na ove pretpostavke, povećanje kreditnog rizika i obezvrjeđenja, vrednovanje kolaterala i budućih novčanih tokova kao rezultat socio-ekonomskih posljedica COVID 19 krize uključujući moratorijum i ostale događaje. Rukovodstvo je objelodanilo dodatne informacije o troškovima umanjenja vrijednosti datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke u napomenama 2.6, 3.2, 4, 7, 16, 27, 29 i 30 uz finansijske iskaze.	Naše testiranje je obuhvatilo sljedeće elemente: • procjena ključnih kontrola nad pretpostavkama koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta; • detaljno testiranje obračuna parametara rizika, na bazi zvaničen metodologije banke koja je predmet ocene usaglašenosti sa računovodstvenim zahtevima. Navedeno testiranje podrazumeva i ocenu pretpostavki modela sa posebnim osvrtom na pretpostavke koje se tiču uticaja krize izazvane COVID 19 virusom na očekivane kreditne gubitke; • procjena ključnih kontrola i testiranje njihove efikasnosti nad pravovremenom identifikacijom izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika i blagovremenom identifikacijom izloženosti umanjenih vrijednosti kredita; • prikupljanje i detaljno testiranje dokaza na uzorku koji podržavaju odgovarajuće određivanje pretpostavki za troškove obezvrjeđenja kredita i rezervisanja za garancije, uključujući vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti umanjene vrijednosti kredita; • procjena ključnih kretanja portfolija visokog rizika iz prethodnog perioda u odnosu na industrijske standarde i istorijske podatke; • procjena adekvatnosti različitih identifikovanih odluka Rukovodstva koji se tiču pretpostavki vezanih za obračun očekivanih kreditnih gubitaka za individualno procjenjivane kredite, kao i odluka o pristupu procjene očekivanih kreditnih gubitaka za kolektivno procjenjivane kredite, kao i evaluacija primjenjenih metodologija korišćenjem našeg znanja i iskustva u industriji; • ocjena adekvatnosti analize rukovodstva i korekcije kao rezultat uticaja COVID 19 krize na sve aspekte procjene očekivanih kreditnih gubitaka. Analiza uticaja uključuje procjenu rukovodstva na različite scenario analize i analize senzitivnosti i • Procjenu tačnosti i potpunosti objelodanjivanja u finansijskim izvještajima.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)***Ostala pitanja***

Finansijski iskazi Banke na dan i za godinu završenu 31. decembra 2019. godine su bili predmet revizije drugog revizora, koji je u svom izvještaju od 24. marta 2020. godine, izrazio pozitivno mišljenje na ove finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed prevare ili greške.

Prilikom sastavljanja finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Banke da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim navedene. Lica odgovorna za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj meri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje.

Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usljed prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke.
- Vršimo ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)***Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza (nastavak)***

- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezanu objelodanjivanja u finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje identifikujemo tokom naše revizije. Takođe, obezbeđujemo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i gdje je to primjenjivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih iskaza tekućeg perioda i shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)***Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima***

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i objavljivanje godišnjeg izvještaja menadžmenta.

Naše mišljenje o finansijskim iskazima ne obuhvata godišnji izvještaj menadžmenta i osim u onoj mjeri u kojoj je izričito navedeno u našem izvještaju, ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi sa revizijom finansijskih iskaza naša odgovornost je da pročitamo godišnji izvještaj menadžmenta i tako razmotrimo da li je godišnji izvještaj menadžmenta materijalno nekonzistentan sa finansijskim iskazima ili sa našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugačiji način čini da su materijalno pogrešno prikazani.

U skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu u Crnoj Gori razmotrili smo da li je godišnji izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa članom 11, 12, 13 i 14 ovog Zakona.

Isključivo na osnovu rada obavljenog tokom revizije finansijskih iskaza i procedura navedenih gore, po našem mišljenju:

- Informacije prezentirane u godišnjem izvještaju menadžmenta za finansijsku godinu za koju su pripremljeni finansijski iskazi su konzistentne sa finansijskim iskazima;
- Godišnji izvještaj menadžmenta je sastavljen u skladu sa članom 11, 12, 13, i 14. Zakona o računovodstvu u Crnoj Gori.

Dodatno, u svijetlu znanja i razumijevanja Banke i njenog okruženja dobijenog tokom revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo da li su identifikovani materijalno značajno pogrešni prikazi u godišnjem izvještaju menadžmenta. U tom smislu nemamo ništa da izvijestimo.

Ovlašćeni revizor u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izveštaj nezavisnog revizora je Pero Đuričković.

Crowe MNE d.o.o. Podgorica

22. mart 2021. godine

Pero Đuričković, Ovlašćeni revizor

BILANS USPJEHA OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2020. GODINE

U 000 EUR	Napomena	2020.	2019.
Prihodi od kamata i slični prihodi		27.423	25.643
Rashodi od kamata i slični rashodi		(2.868)	(2.181)
NETO PRIHODI OD KAMATA	5	24.555	23.462
Prihodi od naknada i provizija		5.528	7.393
Rashodi naknada i provizija		(3.586)	(3.801)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	6	1.953	3.592
Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		1	153
Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu		389	457
Neto gubici od kuranih razlika		(14)	(7)
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja ostale imovine		(48)	(34)
Ostali prihodi	12	827	1.084
Troškovi zaposlenih	9	(7.717)	(8.261)
Opšti i administrativni troškovi	10	(5.430)	(5.424)
Neto dobiti/gubici po osnovu modifikacije i reklasifikacije finansijskih instrumenata		5	-
Troškovi amortizacije	11	(1.762)	(1.425)
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	7	(7.099)	128
Troškovi rezervisanja	8	98	(7)
Ostali rashodi		(237)	(271)
OPERATIVNI PROFIT		5.531	13.445
Porez na dobit	13	(428)	(1.175)
NETO PROFIT		5.103	12.270
Zarada po akciji / u EUR	32	0,956	2,298

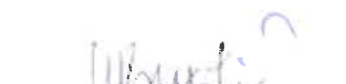
Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 19. mart 2021. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

Aleksa Lukić
Glavni izvršni direktor

Damir Ivaštinović
Izvršni direktor

Kristina Bukilić
Direktor Sektora finansija i računovodstva

ERSTE BANK AD, PODGORICA

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM OSTALOM REZULTATU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2020. GODINE

u 000 EUR

Napomena	2020.	2019.
Neto profit	5.103	12.270
Ukupni ostali rezultat		
Pozitivni efekti promjene vrijednosti hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(1.557)	3.304
Aktuarski dobiti/(gubici) od dugoročnih naknada zaposlenima	(3)	(47)
Porez na prihod po osnovu stavki ukupnog ostalog rezultata	140	(319)
Ukupan ostali rezultat za tekuću godinu	(1.420)	2.938
UKUPAN OSTALI REZULTAT	3.683	15.208

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 19. mart 2021. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

Aleksa Lukić
Glavni izvršni direktor

Damir Ivaštinović
Izvršni direktor

Kristina Bukilč
Direktor Sektora finansija i računovodstva

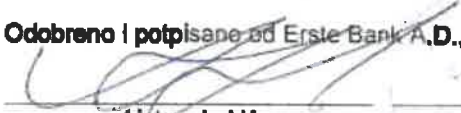
BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2020. GODINE

u 000 EUR	Napomena	31.12.2020.	31.12.2019.
SREDSTVA			
Novčana sred. i rač. depozita kod central. banaka	14	67.237	67.795
Financijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti		489.595	455.734
Kredit i potraživanja od banaka	15	41.132	45.581
Kredit i potraživanja od klijenata	16	424.023	385.757
Hartije od vrijednosti	18	23.913	23.856
Ostala financijska sredstva		627	560
Financijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali			
ukupni rezultat		64.916	66.718
Hartije od vrijednosti	17	64.916	66.718
Investicione nekretnine/nepokretnosti		213	150
Nekretnine, postrojenja i oprema	19	11.548	10.437
Nematerijalna sredstva	20	2.575	2.245
Ostala poslovna potraživanja	21	2.669	1.993
UKUPNA AKTIVA		638.753	605.072
OBAVEZE			
Financijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj			
vrijednosti		520.629	499.189
Depoziti banaka i centralnih banaka		504	1.502
Depoziti klijenata	22	375.829	373.468
Kredit banaka i centralnih banaka	23	104.022	93.634
Kredit klijenata koji nijesu banke	23	40.174	30.585
Rezerve	24	1.214	1.800
Tekuće poreske obaveze		484	1.217
Odložene poreske obaveze	13	491	615
Ostale obaveze	25	21.487	11.566
UKUPNE OBAVEZE		644.185	614.187
KAPITAL	26		
Aksijski kapital		5.339	5.339
Emisijne premije		1.571	1.571
Neraspoređena dobit		79.196	66.926
Dobit tekuće godine		5.103	12.270
Ostale rezerve		3.359	4.779
UKUPAN KAPITAL		94.568	90.885
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL		638.753	605.072

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 19. mart 2021. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

 Aleksa Lukić
 Glavni izvršni direktor

 Damir Ivaštinović
 Izvršni direktor

 Kristina Buklić
 Direktor Sektora finansija i računovodstva

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2020. GODINE

	2020.	2019.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi	27.077	28.219
Odlivi po osnovu kamata i sličnih rashoda	(2.898)	(2.244)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	5.525	7.195
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(3.591)	(4.100)
Odlivi po osnovu zarada zaposlenih i troškova dobavljača	(13.805)	(13.809)
Povećanje kredita i ostale aktive	(34.797)	(67.260)
Prilivi po osnovu depozita i ostalih obaveza	8.185	33.655
Plaćeni porezi	(1.144)	(1.043)
Ostale obaveze	2.256	(22)
Neto odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(14.992)	(21.209)
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Kupovina nekretnina i opreme	(690)	(780)
Kupovina nematerijalne imovine	(828)	(667)
Kupovina državnih zapisa	89	91
Prilivi od prodaje materijalne i dugotrajne imovine	111	170
Neto prilivi iz aktivnosti investiranja	(1.318)	(1.186)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja:		
Povećanje pozajmljenih sredstava	19.829	35.574
Neto prilivi iz aktivnosti finansiranja	19.829	35.574
Efekt kursnih razlika	374	450
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata	3.893	13.629
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	85.489	71.880
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	89.382	85.489

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 19. mart 2021. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

Aleksa Lukić
Glavni izvršni direktor

Damir Ivaštinović
Izvršni direktor

Kristina Bukić
Direktor Sektora finansija i računovodstva

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2020. GODINE

u 000 EUR	Akcijski kapital	Emisione premije	Neraspoređena dobit	Ostale rezerve	Ukupno
Stanje, 1. januara 2019. godine	5.339	1.571	66.926	1.841	75.677
Ukupan ostali rezultat	-	-	-	2.938	2.938
Dobit tekuće godine	-	-	12.270	-	12.270
Stanje, 31. decembra 2019. godine	5.339	1.571	79.196	4.779	90.885
Ukupan ostali rezultat	-	-	-	(1.420)	(1.420)
Dobit tekuće godine	-	-	5.103	-	5.103
Stanje, 31. decembra 2020. godine	5.339	1.571	84.299	3.359	94.568

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 19. mart 2021. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

Aleksa Lukić
Glavni izvršni direktor

Kristina Bukilić
Direktor Sektora finansija i računovodstva

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Erste Bank A.D., Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”), je 2002. godine registrovana kao akcionarsko društvo Opportunity Bank A.D., Podgorica. Banka je promijenila ime u julu 2009. godine u Erste Bank A.D., Podgorica. Banka je dobila licencu za obavljanje plaćanja i držanje depozite na domaćem i inostranom tržištu. RegistarSKI broj Banke u Centralnom registru Privrednog suda je 4-0001671/001.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 337 (Rješenje broj 02/3-342/1-02 od 21. novembra 2002. godine).

U skladu sa Zakonom o bankama, Odlukom o osnivanju i Statutom, Banka obavlja poslove primanja depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz tih sredstava, u cjelini ili djelimično, za svoj račun.

Pored ovih poslova, Banka može da obavlja i sljedeće:

- izdaje garancije i preuzima druge vanbilansne obaveze;
- kupuje, prodaje i naplaćuje potraživanja;
- izdaje, obrađuje i evidentira platne instrumente;
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- trguje u svoje ime i za svoj račun ili za račun komitenta stranim sredstvima plaćanja i finansijskim derivatima;
- vrši izradu analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti društava i preduzetnika;
- depo poslove;
- usluge čuvanja u sefovima i
- druge poslove u skladu sa odobrenjem Centralne banke Crne Gore.

Poslovi koji se obavljaju na osnovu odobrenja Centralne banke:

1. kastodi i depozitarni poslovi – br. rj. 0102-3319/5 od 29.07.2014. godine
2. poslovi zastupanja u osiguranju – br. rj.0102-6139/3 od 20.11.2014. godine
3. poslovi brokera, dilera i investicionog menadžera – br. 03-3595-3/2016 od 24.05.2016. godine.

Sjedište Banke je u Podgorici, Arsenija Boljevića 2A, Podgorica.

Banka obavlja svoje aktivnosti preko sjedišta Banke i sedamnaest filijala lociranih u Podgorici, Beranama, Nikšiću, Bijelom Polju, Pljevljima, Baru, Kotoru, Ulcinju, Budvi, Herceg Novom, Rožajima, Cetinju, Kolašinu i Tivtu.

Erste&Steiermärkische Bank d.d. Rijeka, Hrvatska je vlasnik i posjeduje 100% vlasništva Banke. Banka je član Erste bankarske grupe i njen krajnji vlasnik je Erste Group Bank AG, Vienna, Austria.

Na dan 31. decembra 2020. godine Banka ima 312 zaposlena radnika (31. decembra 2019. godine: 282 zaposlena radnika).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA****2.1 Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja**

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list RCG”, br. 052/16 od 09.08.2016), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS“) u Crnoj Gori („Sl. list CG”, br. 69/2002) i u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore relevantnom za finansijsko izvještavanje banaka.

Finansijski izvještaji prikazani su u formatu propisanom u Odluci o kontnom okviru za banke, mikrokreditne finansijske institucije i kreditne unije koji je usvojen od strane Centralne Banke Crne Gore 30. novembra 2017. godine. Shodno tome, sve banke i mikrokreditne finansijske institucije su u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje u skladu sa navedenom Odlukom od 1. januara 2018. godine. Pored toga, Odlukom Savjeta Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG”, br. 15/12, 18/13, 24/18) utvrđen je sadržaj finansijskih izvještaja banaka, kao i rokovi i način sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja Centralnoj banci Crne Gore.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

2.2 Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski izvještaji prezentovani su u eurima (EUR), koji predstavljaju zvaničnu valutu u Crnoj Gori i izvještajnu valutu Banke. Sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su u hiljadama (EUR 000), osim ukoliko je drugačije navedeno.

2.3 Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza u skladu sa MSFI zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Najznačajnije procjene i pretpostavke su navedene u napomeni 4.

2.4 Konsolidacija

Banka nema kontrolu ni nad jednim entitetom.

2.5 Kontinuitet poslovanja

Uzimajući u obzir i okolnosti nastale usled pandemije COVID 19 kao i neizvjesnost oko ekonomskog oporavka, rukovodstvo Banke i dalje procjenjuje sa razumnom sigurnošću da će Banka nastaviti da posluje profitabilno u doglednoj budućnosti. Saglasno tome, finansijski izvještaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u budućnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2.6 Uticaj krize izazvane Covid-om 19 na poslovanje Banke

Tokom 2020. godine, zbog negativnog uticaja pandemije COVID 19 na poslovanje privrede, Centralna Banka Crne Gore (u daljem tekstu „CBCG“) i Vlada Crne Gore su propisale set mjera za ublažavanje ovog negativnog uticaja. Najprije, u martu 2020. godine, Odluka o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja novog koronavirusa na finansijski sistem („Sl.list Crne Gore“ br. 19/20) je stupila na snagu (Moratorijum I). U skladu sa Odlukom, i fizička i pravna lica imaju pravo da apliciraju za moratorijum na otplatu kreditnih zaduženja uz predaju zahtjeva. Moratorijum je moguće aktivirati za kredite odobrene prije 23. marta 2020. godine. Moratorijum na otplatu kreditnih obaveza je bilo moguće aktivirati na period od 3 mjeseca uz kapitalizaciju kamate, dok je kamata za period bila obračunata u skladu sa otplatnim planom i dodata glavnici na kraju moratorijuma.

U toku godine, mjere su mijenjane nekoliko puta. Glavni preduslovi za apliciranje za moratorijume su bili sljedeći:

Na dan 31. decembar 2019, dužnik nije u kašnjenju većem od 90 dana;

Na dan 31. decembar 2019, kredit nije klasifikovan kao „non-performing“;

Kredit na koji se moratorijum primjenjuje nije restrukturiran u toku 2020. godine.

Drugi set mjera CBCG, Moratorijum II, počeo je na dan 01. juna 2020. godine. Komercijalne banke su bile zadužene za definiciju kriterijuma za klijente koji mogu aplicirati za moratorijum. Uslovi Banke su uglavnom bili vezani za klijente koji su izgubili posao zbog posljedica pandemije, ili im je zarada smanjena. Takođe, za Moratorijum II su mogli aplicirati i moreplovci, uz predaju odgovarajuće dokumentacije.

Moratorijum III je počeo na dan 01. septembar 2020. U sklopu ovih mjera, klijenti iz sektora turizma, poljoprivrede, šumarstva i ribarstva su mogli aplicirati za moratorijum na otplatu kredita u periodu od 01. septembra 2020, do 31. avgusta 2021.

Počevši od 06. novembra 2020, klijenti su mogli aplicirati za Moratorijum IV u trajanju od 6 mjeseci ukoliko su u periodu poslije marta 2020. godine ostali bez posla zbog uticaja krize izazvane COVID 19 na ekonomski sistem, ili restrukturiranje kredita ukoliko im je zbog uticaja ove krize smanjen iznos zarade u istom periodu.

Kredit koji su bili predmet moratorijuma su prikazani u narednoj tabeli (stanje kredita na dan 31. decembar 2020. godine):

U 000 EUR

CBCG Klasifi- kacija	Ukupno			Pravna lica			Fizička lica i kartice		
	Bruto kredit	Moratorij um korišćen	Moratorij um aktivan	Bruto kredit	Moratori- jum korišćen	Moratorij um aktivan	Bruto kredit	Moratorij um korišćen	Moratorij um aktivan
A	355.339	153.601	1.855	126.968	28.618	1.510	228.371	124.983	345
B	69.683	9.017	16.820	67.208	7.040	16.658	2.475	1.977	162
C	14.049	7.612	4.111	8.325	3.337	3.903	5.724	4.275	208
D	963	622	-	390	358	-	572	264	-
E	8.621	790	-	1.130	28	-	7.492	762	-
Ukupno	448.655	171.642	22.786	204.021	39.381	22.071	244.634	132.261	715

Uticaj krize izazvane COVID 19 na likvidnost Banke je procijenjena na sljedeći način: 1) potencijalni odliv depozita; 2) očekivana niža kreditna aktivnost; 3) projekcija dostupnosti izvora finansiranja; 4) efekti mjera CBCG vezanih za moratorijum na kredite. Zaključeno je da je, čak i uz visok nivo odliva depozita, Banka je u mogućnosti da održava visok nivo likvidnosti i održivo i stabilno poslovanje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)**2.7 Efekti prve primjene MSFI 16**

Na dan 01.01.2020.godine Banka je primijenila MSFI 16 koristeći retrospektivni pristup. U okviru imovine sa pravom korišćenja i obaveza za zakup nalaze se nepokretnosti – objekti. Efekti prve primjene MSFI 16 prikazani su u sledećoj tabeli :

U 000 EUR	Aktiva	Pasiva
Imovina sa pravom korišćenja	1.377	-
Unaprijed plaćeni zakupi	(239)	-
Obaveza po osnovu finansijskog lizinga	-	1.138
Ukupno	1.138	1.138

Promjene u toku godine date su u nastavku :

U 000 EUR

Stanje na dan 01. januara 2020.	1.377
Novi ugovori	133
Izmjena ugovornih uslova	-
Otkazivanje ugovora	-
Stanje na dan 31. decembra 2020.	1.510

Nabavna vrijednost nepokretnosti (objekata) kao sredstava sa pravom korišćenja na dan početka primjene MSFI 16 je iznosila EUR 1.377 hiljada. Povećanje nabavne vrijednosti u iznosu od EUR 133 hiljada se odnosi na uknjižavanja novog zakupa. Nije bilo smanjenja, jer se nijesu mijenjali ugovoreni uslovi u toku 2020., a nije bilo ni otkazivanja ugovora o zakupu. Na dan 31.12.2020. godine nabavna vrijednost nepokretnosti (objekata) iznosi EUR 1.510 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA****3.1 Priznavanje prihoda i rashoda****3.1.1 Kamata**

Prihodi i rashodi po osnovu kamata se priznaju u bilansu uspjeha uz primjenu metode efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja cijene amortizacije finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza i alokacije prihoda po osnovu kamate ili rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili prilive tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza. Kalkulacije uključuju sve naknade i provizije plaćene ili primljene između ugovornih strana koje su integralni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcije i svih drugih premija ili popusta.

3.1.2 Naknade i provizije

Prihodi i rashodi naknada i provizija su po osnovu finansijskih usluga koje pruža i dobija Banka, a uključuju usluge platnog prometa i druge bankarske usluge. Ostale naknade i provizije uglavnom se odnose na transakcije i naknade za usluge, koje su priznate u bilansu uspjeha, kao što su usluge koje se pružaju ili primaju.

3.1.3 Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu

Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu uključuju dobitke i gubitke od devizne razmjene.

3.1.4 Porez na dobit i ostali porezi

Trošak poreza se sastoji od tekućeg i odloženog poreza. Trošak poreza se priznaje u bilansu uspjeha, osim kada se odnosi na stavke priznate direktno u kapital, koji je u tom slučaju priznat u kapitalu.

3.1.5 Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice. Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Banke iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3.1.6 Odloženi porez

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti

3.2.1 Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je bilo koji ugovor koji dovodi do povećanja finansijskih sredstava jedne ugovorene strane i finansijske obaveze ili instrumenta kapitala druge ugovorne strane. U skladu sa MSFI 9, sva finansijska sredstva i obaveze - koji takođe uključuju i derivativne finansijske instrumente - moraju se priznati u bilansu stanja i mjeriti u skladu sa svojim dodijeljenim kategorijama.

3.2.2 Metode mjerenja finansijskih instrumenata

Postoje dvije primarne metode mjerenja finansijskih sredstava i obaveza.

i. Amortizovani trošak i efektivna kamatna stopa

Amortizovani trošak je iznos po kojem se finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza mjeri početnim priznavanjem minus otplata glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metod efektivne kamatne stope za razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospjeća. Za finansijska sredstva iznos se usklađuje za bilo koje gubitke po osnovu obezvrjeđenja.

Efektivna kamatna stopa (EKS) je stopa koja diskontuje procijenjene buduće tokove novca kroz očekivani životni vijek finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva (tj. amortizovani trošak prije prilagođavanja za bilo koji gubitak po osnovu obezvrjeđenja) ili amortiziranog troška finansijske obaveze. Procijenjeni novčani tokovi uzimaju u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta, ali zanemaruju očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje transakcijske troškove, naknade za izdavanje koje su sastavni dio EKS-a i sve ostale premije i diskonte.

Za kupljena ili originalno kreditno obezvrjeđena finansijska sredstva („POCI“, vidjeti dio „Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata po MSFI 9“), koristi se kreditno podešena EKS. To je stopa koja diskontuje procijenjene buduće novčane tokove koji uzimaju u obzir očekivane kreditne gubitke po amortizovanoj vrijednosti finansijskog sredstva.

EKS se koristi za priznavanje prihoda i rashoda od kamata. Prihod od kamata se obračunava na sljedeći način:

- EKS primenjena na bruto knjigovodstvenu vrijednost za finansijska sredstva koja nisu kreditno obezvrjeđena (Stage 1 i Stage 2, vidjeti dio „Obezvrjeđenje finansijskih instrumenata“);
- EKS primenjena na amortizovani trošak za finansijska sredstva koja su kreditno obezvrjeđena (Stage 3, vidjeti „Obezvrjeđenje finansijskih instrumenata“); i
- Kreditno podešena EKS se primjenjuje na amortizovani trošak za finansijsku imovinu POCI.

Rashod od kamata se obračunava primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske obaveze.

ii. Fer vrijednost

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena ako bi se sredstvo prodalo ili platilo ako bi se obaveza prenijela urednom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerenja. Ova definicija se primjenjuje i na mjerenje fer vrijednosti nefinansijskih sredstava i obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.3 Početno priznavanje i mjerenje

i. Početno priznavanje

Finansijski instrumenti se početno priznaju kada Banka postane strana ugovornih odredbi instrumenta. Redovne (spot) kupovine i prodaje finansijskih sredstava priznaju se na datum namirenja, tj. na datum kada je sredstvo isporučeno.

ii. Početno mjerenje

Finansijski instrumenti se početno mjere po fer vrijednosti uključujući transakcijske troškove (osim za finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, za koje se transakcijski troškovi priznaju direktno u bilansu uspjeha). U većini slučajeva, fer vrijednost prilikom početnog priznavanja jednaka je cijeni transakcije, tj. cijeni koja je prenešena da bi se proizvelo ili steklo finansijsko sredstvo ili primljenoj cijeni za izdavanje ili preuzimanje finansijske obaveze.

iii. Klasifikacija i naknadno vrednovanje finansijskih sredstava u okviru MSFI 9

Prema MSFI 9, klasifikacija i naknadno mjerenje finansijskih sredstava zavisi od dva kriterijuma.

- i. Poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima - procjena se fokusira na to da li je finansijsko sredstvo dio portfelja u kojem se imovina drži kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi, kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi i prodala sredstva, ili se drže u drugim poslovnim modelima.
- ii. Karakteristike novčanog toka finansijskih sredstava - procjena je fokusirana na to da li ugovoreni uslovi finansijskog sredstva proizilaze na određenim datumima za novčane tokove koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate („SPPI - Solely Payments of Principal and Interest“) na preostali iznos glavnice.

Primjena ovih kriterijuma dovodi do klasifikacije finansijskih sredstava u tri kategorije mjerenja.

3.2.3.1 Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti

Finansijska sredstva se mjere po amortizovanoj vrijednosti tj. trošku ako se drže u poslovnom modelu čiji je cilj prikupljanje ugovornih novčanih tokova i ukoliko ti ugovorni novčani tokovi imaju karakteristike SPPI.

U bilansu stanja ova sredstva se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, tj. bruto knjigovodstvenoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti od kreditnog gubitka. Oni su prikazani u okviru pozicije „Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti“. Novčana sredstva uključuju samo potraživanja (depozite) od centralnih banaka i kreditnih institucija koji se isplaćuju na zahtjev. Isplata po zahtjevu znači da se sredstva mogu povući sa računa u bilo koje vrijeme sa rokom isplate od jednog radnog dana ili 24h. Minimum obavezne rezerve je takođe prikazan u ovoj stavci.

Prihod od kamata na ovim sredstvima se izračunava metodom efektivne kamate i uključuje se u poziciju „Prihodi od kamata i slični prihodi“ u okviru pozicije „Neto prihod od kamata“ u bilansu uspjeha. Dobici ili gubici od umanjenja vrijednosti uključeni su u stavku „Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“. Dobici i gubici nastali od prestanka priznavanja (kao što je prodaja) prikazani su pod pozicijom „Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)****3.2.3 Početno priznavanje i mjerenje (nastavak)****3.2.3.1 Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)**

U Banci, finansijska sredstva koja se mjere po amortizovanom trošku predstavljaju najveću kategoriju mjerenja,

koja uključuje većinu kreditnih poslova prema klijentima, međubankarsko kreditno poslovanje (uključujući obrnute repo transakcije), depozite kod centralnih banaka, iznose u toku poravnania, trgovinu i druga potraživanja.

Ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti koje se mjere po amortizovanom trošku su zbog različitih poslovnih ciljeva (kao što su ispunjavanje internih / eksternih zahtjeva za rizik likvidnosti i efikasno plasiranje strukturnog viška likvidnosti, strateške pozicije koje su donešene od strane Odbora direktora, podsticanje i čuvanje dobrih poslovnih odnosa sa klijentima, zamjena poslova kreditiranja ili druge aktivnosti za poboljšanje poslovnog prinosa). Zajednička osobina ovih finansijskih instrumenata je da njihova značajna i česta prodaja nije očekivana.

3.2.3.2 Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat

Dužnička finansijska sredstva se vrednuju po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVOCI) ukoliko su karakteristike njihovog ugovornog novčanog toka SPPI i ukoliko se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj prikupljanje ugovornih novčanih tokova i prodaja sredstava. U bilansu stanja, oni su uključeni kao „hartije od vrijednosti“ u okviru pozicije „Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ukupan ostali rezultat“.

Prihodi od kamata na ovu vrstu sredstava izračunavaju se primjenom metode efektivne kamatne stope i uključeni su u stavku „Prihodi od kamata i slični prihodi“ pod pozicijom „Neto prihod od kamata“ u bilansu uspjeha. Ispravka vrijednosti za kreditne gubitke ne umanjuje knjigovodstvenu vrednost ovih finansijskih sredstava u bilansu stanja, već se ispravka vrijednosti u istom iznosu kao i da je reč o finansijskim sredstvima koja se mjere po amortizovanoj vrijednosti evidentira na poziciji „Nerealizovani neto dobitak po osnovu finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, prije oporezivanja“ u okviru Ukupnog ostalog rezultata sa kontra stavom gubitaka od umanjenja vrijednosti koji se priznaju kroz bilans uspjeha u stavci „Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“. Kao rezultat, efekat priznat kroz bilans uspjeha je isti kao i kod finansijskih sredstava koja se mjere po amortizovanoj vrijednosti.

Razlika između fer vrijednosti po kojoj se imovina iskazuje u bilansu stanja i komponente amortizovanog troška priznaje se kao „Ostale rezerve“ u Izvještaju o promjenama na kapitalu. Promjena za period iskazana je kao ukupni ostali rezultat u izvještaju o Ukupnom ostalom rezultatu na poziciji „Negativni/Pozitivni efekti promjene vrijednosti hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat“. Kada se finansijsko sredstvo prestaje priznavati, iznos koji je prethodno akumuliran u Ukupnom ostalom rezultatu se reklasifikuje kroz bilans uspjeha i iskazuje u okviru „Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“. Banka klasifikuje ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti mjerene po Fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVOCI). Oni su dio „held to collect and sell“ poslovnih modela. Slično dužničkim instrumentima koji se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti, svrha ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti mjerene po Fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat sprovodi se zbog ispunjenja različitih poslovnih ciljeva kao što su ispunjavanje zahtjeva internog / eksternog rizika likvidnosti i efektivno plasiranje viška strukturne likvidnosti, strateških pozicija koje su donešene od strane Odbora direktora, podsticanje i čuvanje dobrih poslovnih odnosa sa klijentima, zamjena poslova kreditiranja ili druge aktivnosti za poboljšanje prinosa. Zajednički atribut za ulaganje u dužničke instrumente po FVOCI je da je aktivna optimizacija prinosa putem prodaje sastavni dio postizanja ciljeva. Prodaja se vrši kako bi se optimizovala pozicija likvidnosti ili ostvarila dobit ili gubitak po fer vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.3 Početno priznavanje i mjerenje (nastavak)

3.2.3.2 Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat (nastavak)

Kao rezultat toga, poslovni ciljevi se postižu prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom hartija od vrijednosti.

Za određena ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže radi trgovanja, Banka koristi opciju za njihovo mjerenje po FVOCI. Ovaj izbor se primjenjuje na strateške, značajne investicije u bankarske poslovne odnose (osim za poslove osiguranja). Dobici ili gubici po fer vrijednosti za period iskazani su u izvještaju Ukupni ostali rezultat u stavci „Negativni/Pozitivni efekti promjene vrijednosti hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat“. Kumulativni dobiti ili gubici su uključeni pod pozicijom „Ostale rezerve“ u Izvještaju o promjenama na kapitalu. Iznos priznat u Ukupnom ostalom rezultatu se ne reklasifikuje kroz bilans uspjeha. Nakon prestanka priznavanja ulaganja u vlasničke/kapitalne instrumente u FVOCI, iznos akumuliran u Ukupnom ostalom rezultatu se prenosi u zadržanu dobit.

3.2.3.3 Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska sredstva čiji se ugovorni novčani tokovi ne smatraju SPPI automatski se mjere po po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVPL).

Izvor mjerenja FVPL odnosi se i na finansijska sredstva koja su dio preostalih poslovnih modela, tj. koja se ne drže radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova niti se drže radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ili prodaje sredstva. Za ova finansijska sredstva se generalno očekuje prodaja prije njihovog dospjeća ili se njima upravlja i njihov učinak se procjenjuje na osnovu fer vrijednosti. Takvi poslovni modeli su tipični za imovinu koja se drži radi trgovanja, imovinu čija se očekivana vrijednost prvenstveno ostvaruje kroz prodaju, kao što su ulaganja u sekuritizaciju.

Banka nije imala takvu klasifikaciju tokom i na dan 31.12.2020. godine.

3.2.4 Klasifikacija i naknadno mjerenje finansijskih obaveza prema MSFI 9

Finansijske obaveze se mogu klasifikovati prema kategoriji mjerenja po amortizovanoj vrijednosti ili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3.2.4.1 Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti

Za njihovu prezentaciju u bilansu stanja koristi se pozicija „Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti“. Obaveze su dalje podijeljene na „Depoziti banaka i centralnih banaka“, „Depoziti klijenata“ i „Krediti banaka i centralnih banaka“, „Krediti klijenata koji nijesu banke“.

Nastali troškovi kamata se iskazuju u stavci „Rashodi kamata i slični rashodi“ pod „Neto prihodi od kamata“ u bilansu uspjeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.4 Klasifikacija i naknadno mjerenje finansijskih obaveza prema MSFI 9 (nastavak)

3.2.4.2 Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVPL)

Finansijske obaveze u kategoriji mjerenja FVPL sastoje se iz obaveza koje se drže radi trgovanja i one koje su označene kao FVPL.

Banka nije imala takvu klasifikaciju tokom i na dan 31.12.2020. godine.

3.2.5 Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenta u skladu sa MSFI 9

Banka priznaje gubitke po osnovu obezvrjeđenja na finansijskoj imovini dužničkog instrumenta (kredit i potraživanja i dužničke hartije od vrijednosti), osim za one koja se mjere po FVPL; potraživanja po osnovu lizinga i izloženosti vanbilasnog kreditnog rizika koji proizilaze iz finansijskih garancija i određenih kreditnih obaveza. Umanjenje vrijednosti se zasniva na očekivanim kreditnim gubicima čije mjerenje odražava:

- nepristran i vjerovatno izračunat iznos koji se određuje vrednovanjem niza mogućih ishoda;
- vremensku vrijednost novca; i
- razumne i potkrjepljujuće informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Iznos gubitka od umanjenja vrijednosti priznaje se kao rashod u Bilansu uspjeha. U svrhu mjerenja iznosa očekivanog kreditnog gubitka i priznavanja prihoda od kamata, Banka pravi razliku između tri Stage-a umanjenja vrijednosti.

1) Stage 1

Pod Nivom obezvrjeđenja 1, Banka podrazumjeva finansijske instrumente za koje nije bilo značajnog povećanja kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja, kao i finansijske instrumente po početnom priznavanju (osim POCI imovine). Umanjenje vrijednosti se mjeri u iznosu 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka. Prihodi od kamata se priznaju po efektivnoj kamatnoj stopi koja se primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva.

2) Stage 2

Finansijski instrumenti u Stage-u 2 su predmet značajnog povećanja kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti se mjeri u iznosu kreditnog gubitka tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Prihodi od kamata se priznaju po efektivnoj kamatnoj stopi koja se primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva (kao za Stage 1).

3) Stage 3

Finansijska sredstva u Stage-u 3 su obezvrjeđena usled kreditnih gubitaka, odnosno u statusu neizvršenja obaveza na datum izvještaja. U pogledu primjene koncepta MSFI 9 „kreditno obezvrjeđenje“, Banka je generalno usvojila pristup usklađivanja sa konceptom „default“ izloženosti. Umanjenje vrijednosti za takva sredstva se mjeri u iznosu kreditnog gubitka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. Prihodi od kamata se priznaju po EKS na amortizovani trošak (tj. neto knjigovodstveni iznos) finansijskog sredstva. Iz perspektive bilansa stanja, kamata se obračunava na osnovu bruto knjigovodstvene vrijednosti finansijskih sredstava. Razlika između obračunate kamate sredstava i priznatog prihoda od kamata odražava se na kontu ispravka vrijednosti (bez uticaja na gubitak od umanjenja vrijednosti).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)****3.2.5 Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenta u skladu sa MSFI 9 (nastavak)**

Za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti, neto knjigovodstvena vrijednost finansijskog sredstva prikazanog u bilansu stanja je razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti i kumulativnog gubitka. Međutim, za finansijska sredstva mjerena po FVOCI, ispravka vrijednosti gubitka se priznaje na poziciji „Ostale rezerve“ u okviru Izvještaja o promjenama na kapitalu. Rezervisanja za gubitke po kreditnim obavezama i finansijskim garancijama prikazana su u bilansnoj stavci „Rezerve“.

Za kupljena ili stvorena finansijska sredstva koja su kreditno obezvrijeđena (POCI finansijska sredstva) kreditni gubici se obračunavaju tokom čitavog očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Prilikom početnog priznavanja kreditno usklađena efektivna kamatna stope se obračunavana korišćenjem procijenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke na datum početnog priznavanja i primjenjuje na amortizovani trošak. Kao rezultat, kreditni gubitak se ne priznaje na dan početnog priznavanja POCI finansijskog sredstva. Naknadno, samo nepovoljne promjene očekivanja nakon početnog priznavanja priznaju se kao ispravka, dok se povoljne promjene priznaju kao dobitak od umanjenja vrijednosti čime se povećava bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine POCI. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa obezvrijeđenja bez obzira na promjenu kreditnog kvaliteta klijenta nakon početnog priznavanja POCI imovine.

Banka nije imala POCI finansijska sredstva tokom i na dan 31.12.2020. godine.

U bilansu uspjeha, gubici od umanjenja vrijednosti i dobici na sve vrste finansijskih instrumenata su prikazani u stavci „Neto rashodi po osnovu obezvrijeđenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

3.2.6 Otpisi

Banka otpisuje finansijsku imovinu ili njen dio kada nema razumnih očekivanja povrata dotičnih novčanih tokova. Prilikom izvršenja otpisa, bruto knjigovodstvena vrijednost sredstva se smanjuje istovremeno sa vezanim bilansom gubitka.

Banka je utvrdila kriterijume za otpis nenadoknadivih sredstava u kreditnom poslovanju. Otpis može proizaći iz mjera za odustajanje od plaćanja, pri čemu se banka ugovorno odriče dijela postojećeg bilansa kako bi pomogla klijentima da prevaziđu finansijske poteškoće i tako poboljšaju izgleda za povrat preostalog iznosa kredita (obično se to odnosi na scenarije za Corporate klijente).

U scenarijima koji nisu važili kod korporativnih klijenata, otpisi nenadoknadivih dijelova izloženosti pokreću aktivnosti izvršenja kao što su podnošenje sudskih postupaka (stečaj, likvidacija, sudski slučaj). Drugi pokretači otpisa mogu proizaći iz odluka o nesprovođenju zbog bezvrijednosti potraživanja / kolateralu ili od procjene da je potraživanje ekonomski izgubljeno. Za fizička lica, nepovratnost i vrijeme i iznosi otpisa se kristalizuju tokom procesa naplate, kada postaje očigledno da se iznos se ne može naplatiti, npr. zbog tekućeg stečajnog postupka. Preostali nenaplativi saldo se otpisuje nakon procesa naplate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.7 Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata uključujući tretman ugovornih modifikacija

3.2.7.1 Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Finansijska imovina (ili, gdje je primjenjivo, dio finansijske imovine ili dio grupe sličnih finansijskih sredstava) prestaje se priznavati kada:

- su ugovorna prava na primanje novčanih tokova od sredstava istekla; ili
- Banka je prenijela svoja prava na primanje novčanih tokova od sredstava ili je preuzela obavezu da isplati primljene novčane tokove u potpunosti bez značajnog kašnjenja trećoj strani u skladu sa 'pass-through' aranžmanom;
- je prenijela suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ili
- nisu preneseni niti zadržani suštinski svi rizici i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenesena kontrola nad imovinom.

Razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine koja se vrednuje po amortizovanoj vrijednosti, kao i imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat koja se prestala priznavati i primljene naknade prikazana je u bilansu uspjeha u stavci „Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha mjerene“. Za finansijsku imovinu mjerenu po FVPL, dobiti ili gubici od prestanka priznavanja priznaju se u okviru pozicije „Neto rezultat trgovanja“ ili „Dobici / gubici od finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz profit i gubitak“. Banka nije imala finansijsku imovinu mjerenu po FVPL tokom i na dan 31.12.2020. godine.

3.2.7.2 Kriterijumi prestanka priznavanja u odnosu na ugovorne modifikacije finansijskih sredstava

U normalnom toku vođenja svog kreditnog posla i u dogovoru sa dužnicima, Banka može ponovo pregovarati ili na drugi način modifikovati neke uslove ili uslove osnovnih ugovora. To može uključivati tržišne promjene u pregovorima ili ugovorne promjene koje imaju za cilj ublažavanje ili sprječavanje finansijskih poteškoća dužnika. U svrhu obuhvatanja ekonomske supstance i finansijskog efekta takvih ugovornih modifikacija, Banka je razvila set kriterijuma da bi procijenila da li su izmijenjeni uslovi bitno različiti od prvobitnih uslova.

Značajne modifikacije dovode do prestanka priznavanja izvornog finansijskog sredstva i inicijalnog priznavanja modifikovanog finansijskog sredstva kao novog finansijskog instrumenta. Oni uključuju sljedeće događaje:

- promjenu ugovorne strane (osim ako je to formalna promjena kao što su promjene u pravnom nazivu);
- promjenu valute ugovora (osim ako je promjena rezultat exercising ugrađene opcije u izvornom ugovoru uz unaprijed dogovorene uslove promjene, ili ako je nova valuta vezana za izvornu valutu);
- uvođenje ugovorne karakteristike koja nije SPPI (osim ako navedeno nije namijenjeno poboljšanju povrata od dužnika odobravanjem koncesija koje im pomažu da se oporave od finansijskih poteškoća); i
- uklanjanje ne-SPPI ugovorne karakteristike.

Neki kriterijumi za ukidanje priznavanja razlikuju da li se ugovorne modifikacije primjenjuju na dužnike koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama. Primjena određenih modifikacija na dužnike u finansijskim poteškoćama ne smatra se značajnom ukoliko ima za cilj poboljšanje izgleda banke da nadoknadi potraživanja prilagođavanjem rasporeda otplate na određene finansijske uslove tih dužnika. S druge strane, takve ugovorne modifikacije koje se primjenjuju na dužnike mogu se smatrati dovoljno značajnim da bi opravdale prestanak priznavanja, kao što je detaljnije objašnjeno u nastavku.

Iz ove perspektive, sljedeći kriterijumi dovode do prestanka priznavanja, osim ako se ne smatraju mjerama za odustajanje, one se primjenjuju na klijente u defaultu ili na one koje pokreću default:

- plan otplate promijenjen na način da se ponderisani preostali rok dospijeca imovine izmijeni za više od 100% i
- ne manje od dvije godine u odnosu na izvorno sredstvo;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)****3.2.7 Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata uključujući tretman ugovornih modifikacija (nastavak)****3.2.7.2 Kriterijumi prestanka priznavanja u odnosu na ugovorne modifikacije finansijskih sredstava (nastavak)**

-promjena vremena / iznosa ugovornih novčanih tokova rezultirajući time da je sadašnja vrijednost modifikovanih tokova gotovine (diskontovana po efektivnoj kamatnoj stopi prije modifikacije) različita za više od 10% bruto knjigovodstvene vrijednosti sredstva neposredno pre izmjene (kumulativna procjena uzimajući u obzir sve promjene koje su se dogodile u posljednjih dvanaest mjeseci); ili
-komercijalna pregovaranja pokrenuta od strane dužnika koji traže bolje uslove kao alternativu za refinansiranje dok postoji opcija prijevremene otplate / ranog raskida i dovoljno konkurentnog tržišta refinansiranja. Nadalje, troškovi koje bi nastali za dužnika u slučaju prijevremene otplate / prijevremenog raskida ugovora trebalo bi da budu ocijenjeni kao dovoljno niski da ga ne bi odvratili. Ovaj pokretač prestanka priznavanja se rijetko odnosi na kreditna sredstva u Stage 2, a nikada u Stage 3.

Ako su efekti ugovorne modifikacije koji su primjenjeni na klijente koji su u statusu neispunjavanja obaveza toliko značajni da dolazi do prestanka izvornih ugovornih prava, Banka prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo sredstvo. . Primjeri takvih modifikacija su:

- novi sporazum sa bitno drugačijim uslovima potpisan je kao dio distresnog restrukturiranja nakon sporazuma o mirovanju kojim se obustavljaju prava na izvornu imovinu;
- konsolidacija višestrukih originalnih kredita u jedan sa bitno različitim uslovima; ili
- transformacija revolving kredita u ne-revolving.

Ugovorne izmjene koje dovode do prestanka priznavanja izvornih sredstava rezultiraju početnim priznavanjem novih finansijskih sredstava. Ako je dužnik u kašnjenju ili ako značajna modifikacija dovodi do neizvršenja obaveza, onda će se novo sredstvo tretirati kao POCI. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine koja se prestala priznavati i početne fer vrijednosti nove imovine POCI-a prikazana je u bilansu uspjeha u stavci „Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

Ako dužnik nije u kašnjenju ili ako značajna izmjena ne dovede do statusa neispunjavanja obaveza, novo sredstvo priznato nakon prestanka priznavanja izvorne imovine će biti u Stage-u 1. Za kredite koji se mjere po amortizovanom trošku, neamortizovani iznos naknada / troškova transakcije razmatrane u efektivnoj kamatnoj stopi prikazuje se u stavci 'Neto prihod od kamata' na datum prestanka priznavanja. Oslobođanje ispravke vrijednosti kreditnog gubitka vezanog za izvornu imovinu na datum te značajne izmjene, kao i ispravka vrijednosti kreditnog gubitka priznatog za novo sredstvo, prikazuje su u stavci „Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspjeha“. Preostala razlika se prikazuje u stavci "Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha".

Dobitak ili gubitak usled modifikacije jednak je razlici između bruto knjigovodstvene vrijednosti prije izmjene i sadašnje vrijednosti novčanih tokova na osnovu modificiranih termina diskontovanih izvornom efektivnom kamatnom stopom. U bilansu uspjeha, dobitak ili gubitak modifikacije se prikazuje u stavci 'Prihodi od kamata i slični prihodi' pod 'Neto prihod od kamata' ako se izmjena odnosi na finansijska sredstva u Stage 1. Za finansijska sredstva u Stage-u 2 i 3 i finansijsku imovinu POCI, dobitak ili gubitak modifikacije se prikazuje na poziciji 'Umanjenje vrijednosti po osnovu finansijskih instrumenata'. Međutim, u skladu sa namjenom da ugovorna modifikacija podrazumijeva odustajanje banke od prava na naplatu novčanih tokova u odnosu na preostali iznos sredstva, kao što je odustajanje od (dijela) glavnice ili iznosa obračunate kamate, isto se tretira kao otpis.

Tokom i na dan 31.12.2020. Banka nije identifikovala ugovorne izmjene koje bi dovele do prestanka priznavanja izvornih sredstava rezultirajući priznavanjem novih finansijskih sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)****3.2.8 Prestanak priznavanja finansijskih obaveza**

Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada je podmirena, otkazana ili ukoliko je istekla. To se obično dešava kada je obaveza otplaćena ili otkupljena. U bilansu uspjeha, razlika između knjigovodstvene vrijednosti isknjižene finansijske obaveze i plaćene naknade prikazuje se na poziciji Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha “.

Tokom 2020, Banka nije identifikovala razliku između knjigovodstvene vrijednosti isknjižene finansijske obaveze i plaćene naknade.

3.2.9 Ugovori o ponovnoj kupovini

Transakcije koje uključuju prodaju hartija od vrijednosti po ugovoru o njihovom otkupu na određeni datum u budućnosti su takođe poznate kao „repo ugovori“ ili „ugovori o prodaji i ponovnoj kupovini“. Hartije od vrijednosti prodane u takvim transakcijama se ne prestaju priznavati iz bilansa stanja, jer Banka zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, jer se hartije od vrijednosti otkupljuju po fiksnoj cijeni kada se repo transakcija završi. Pored toga, Banka je korisnik svih kupona i drugih primanja na prenesenu imovinu u toku perioda repo transakcija. Ove uplate se dodjeljuju Banci ili se odražavaju u otkupnoj cijeni.

Novčana sredstva primljena nakon prodaje hartija od vrijednosti priznaju se u bilansu stanja uz odgovarajuću obavezu vraćanja pod „Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti“. Razlika između prodajne i otkupne cijene tretira se kao rashod kamate i evidentira se u bilansu uspjeha na poziciji Rashodi od kamata i slični rashodi pod „Neto prihod od kamata“ i obračunava se u toku trajanja ugovora. Finansijska sredstva koja Banka prenosi u okviru ugovora o reotkupu ostaju na bilansu stanja Banke. Kategorija mjerenja prenesenih finansijskih sredstava se ne mijenja.

3.3 Lizing**Politika u primjeni do 01.01.2020. godine**

Lizing je ugovor na osnovu kojeg zakupodavac penosi na zakupca u zamjenu za plaćanje ili niz plaćanja, pravo upotrebe određene imovine u dogovorenom periodu. Podjela zakupa, prema zahtjevima MRS-a 17, bazira se na odnosu u kojem rizici i koristi povezani sa vlasništvom iznajmljene imovine pripadaju zakupodavcu ili zakupcu.

Zakup se klasifikuje kao finansijski lizing ako se prenose gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom. Vlasništvo se može, ali i ne mora prenijeti.

U bilansu zakupca finansijski lizing se priznaje kao imovina i obaveze po fer vrijednosti iznajmljene nekretnine ili, ako je niže, po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja zakupa određenih na početku zakupa.

U bilansu zakupodavca priznaje se potraživanje u iznosu koji je jednak neto ulaganju u zakup (sadašnja vrijednost lizing plaćanja uključujući ne garantovanu rezidualnu vrijednost). Razlika između ukupnog potraživanja i sadašnje vrijednosti potraživanja predstavlja nezarađeni finansijski prihod koji se priznaje u bilansu uspjeha kroz period lizinga metodom efektivne kamatne stope.

Lizing se klasifikuje kao poslovni zakup (operativni lizing) ako se zadržavaju gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom. U bilansu zakupodavca imovina koja je predmet lizinga evidentira se po trošku nabavke umanjenoj za akumuliranu amortizaciju. Prihod od zakupa imovine date u operativni lizing priznaje se u bilansu uspjeha po linearnoj osnovi tokom trajanja zakupa. Zakupac priznaje plaćanja po osnovu operativnog lizinga kao trošak u bilansu uspjeha, po linearnoj osnovi tokom trajanja zakupa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3 Lizing (nastavak)

Politika u primjeni nakon 01.01.2020. godine

Banka je, kao primalac lizinga, prema zahtjevima MSFI 16, dužna svaki zakup klasifikovati kao finansijski ili kao operativni lizing. Ugovor o zakupu se klasifikuje kao finansijski zakup ako se njim prenose gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom nad imovinom koja je predmet zakupa. U suprotnome, ugovor o zakupu klasifikuje se kao operativni zakup.

MSFI 16 uvodi model priznavanja lizinga u bilansu stanja za korisnike operativnog lizinga. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva i odgovarajuću obavezu za lizing plaćanja u bilansu stanja. Postoje izuzeci od ovog principa, koji se mogu primijeniti za kratkoročne lizinge i lizing sredstava malih vrijednosti. Procjene koje Banka koristi prilikom mjerenja obaveza po osnovu finansijskog lizinga i sredstava sa pravom korišćenja odnose se prije svega na:

- Klasifikaciju ugovora koji podliježu MSFI 16;
- Određivanje lizing perioda – dužine trajanja ugovora koji podležu MSFI 16 (uključujući ugovore sa neodređenim trajanjem kao i ugovore koji mogu biti produženi);
- Određivanje stopa amortizacije;
- Određivanje kamatnih stopa koje će se primjenjivati za diskontovanje budućih novčanih tokova.

Prilikom inicijalnog priznavanja ugovora o lizingu, Banka koristi jedinstveni model obračuna za zakupe u skladu sa MSFI 16. Zakupac priznaje imovinu sa pravom korišćenja i ona predstavlja njeno pravo da koristi osnovnu imovinu i obavezu zakupa koja predstavlja njenu obavezu za plaćanje lizinga.

Za svaki ugovor o zakupu se procenjuje da li sadrži zakup, tj. da li ugovor nosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovane imovine u ugovorenom periodu u zamjenu za naknadu.

Obaveza za lizing se inicijalno mjeri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupnina koje nisu plaćene na datum početka primjene, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se stopa ne može lako utvrditi, kamatne stope zaduživanja zakupca.

3.4 Nekretnine, postrojenja i oprema

Na dan 31. decembra 2020. godine nekretnine su u poslovnim knjigama iskazane po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Ostala fiksna aktiva je na dan 31. decembra 2020. godine iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za obezvrjeđenje. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost ovih sredstava. Poslovni prostor i fiksna aktiva se amortizuju primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se ova sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

Opis	%
Zgrade	2,5
Kompjuterska i ostala oprema	14,29 – 25
Namještaj i ostala oprema	10 – 33,33

Održavanje i popravke terete bilans uspjeha kada su nastali. Poboljšanja nekretnina, postrojenja i opreme se kapitalizuju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5 Nematerijalna sredstva**

Nematerijalna sredstva se iskazuju po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Nematerijalna sredstva predstavlja softver i druga nematerijalna sredstva. Amortizacija se priznaje u bilansu uspjeha proporcionalnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka. Stope amortizacije su u rasponu od 10% do 40%.

3.6 Stečena aktiva

Banka stiče imovinu koja služi kao sredstvo obezbjeđenja od kredita. Stečena aktiva se vrednuje po nižoj od nabavne cijene/ cijene koštanja i neto ostvarive vrijednosti (fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje), u skladu sa MRS 2, Zalihe.

3.7 Naknade zaposlenima

U skladu sa Opštim Kolektivnim ugovorom, Banka je dužna isplatiti naknade zaposlenima prilikom penzionisanja u iznosu do pet prosječnih mjesečnih zarada u Banci. Pravo na te naknada je obično uslovljeno preostaloj dobi zaposlenog u radu do penzionisanja i/ili završetku minimalnog perioda rada. Očekivani troškovi tih naknada su nastali u periodu od zapošljavanja.

Rezervisanja za otpremnine se obračunavaju od strane nezavisnog aktuara. Obaveza priznata u bilansu stanja je sadašnja vrijednost obaveze i određuje se diskontovanjem procijenjenih budućih odliva korišćenjem aktuarske metode projektovanja po jedinice prava. Aktuarski dobiti i gubici se priznaju u periodu u kojem su nastali u ostalom ukupnom rezultatu.

3.8 Finansijske garancije

U redovnom poslovanju, Banka daje finansijske garancije, koje se sastoje od garancija, činidbenih garancija i mjenica. Finansijske garancije početno se priznaju u finansijskim iskazima po fer vrijednosti, sa primljenom naknadom. Naknadno vrednovanje obaveze Banke, po svakoj garanciji vrši se po većoj od amortizovane naknade i najbolje procjene troška potrebnog za izmirenje obaveze koja može nastati kao rezultat date garancije.

Svako povećanje obaveze po osnovu finansijskih garancija se prenosi u bilans uspjeha. Primljena naknada je priznata u bilansu uspjeha.

3.9 Devizni kurs

Transakcije u stranim valutama su preračunate kursovima valuta na dan transakcije. Novčana sredstva i obaveze u stranim valutama su preračunate kursovima valuta na datum finansijske pozicije. Kursne razlike nastale od transakcija su priznate u bilansu uspjeha.

Nemonterna sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti su preračunate po istorijskom datumu.

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembra 2020. godine i 2019. godine bili su:

u EUR	2020.	2019.
USD	0,8143	0,8937
CHF	0,9211	0,9199
GBP	1,1073	1,1736

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**4. KORIŠĆENJE PROCJENJIVANJA**

Finansijski izvještaji sadrže iznose koji su utvrđeni korištenjem procjena i pretpostavki. Korištene procjene i pretpostavke temelje se na iskustvu i drugim faktorima, kao što su planiranje, kao i očekivanja i prognoze budućih događaja koji se trenutno smatraju razumnim. Kao posljedica neizvjesnosti povezanih s ovim pretpostavkama i procjenama, stvarni rezultati bi u budućim periodima mogli dovesti do usklađivanja knjigovodstvenih vrijednosti povezanih sredstava ili obaveza. Najznačajnije upotrebe pretpostavki i procjena su sljedeće:

SPPI procjena

Procjena da li ugovorni novčani tokovi finansijske imovine dovode do novčanih tokova koji su isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI) podliježe primjeni značajnih procjena koje se oslanjaju na smjernice MSFI 9. Ove procjene su ključne u MSFI 9 klasifikaciji i procesu mjerenja jer utvrđuju da li se sredstvo mora mjeriti po FVPL ili, u zavisnosti od procjene poslovnog modela, po amortizovanoj vrijednosti ili po FVOCI. Kada se uzimaju u obzir specifičnosti kredita u poslovanju Banke, značajne oblasti procjenjivanja su naknade za avansno plaćanje, krediti za finansiranje projekata i test za kredite sa karakteristikama neusklađenosti kamata.

Procjena da li se naknada za prijevremenu otplatu za kredite može smatrati razumnom nadoknadom za prijevremeni raskid ili pretplate zasniva se na upoređivanju visine naknada sa ekonomskim troškovima koje banka ima po prijevremenom raskidu. U ove svrhe, Banka koristi kvantitativni test u kojem se troškovi odnose na izgubljenu kamatnu maržu i izgubljenu razliku kamata zbog mogućeg smanjenja kamatnih stopa nakon prijevremenog raskida ili prijevremene otplate. Adekvatnost naknada može se odbraniti i na kvalitativnoj osnovi, kao što je uobičajena tržišna praksa u pogledu visine naknada za plaćanje unaprijed i njihovog prihvatanja od strane regulatora.

Kredite za finansiranje projekata Banka procjenjuje ako oni predstavljaju osnovne ugovore o kreditu, a ne ulaganja u finansirane projekte. U tom smislu, uzimaju se u obzir kreditni rejting, nivo kolateralizacije, garancije za postojećeg sponzora i opseg za finansiranje projekata.

Najkritičnije područje SPPI procjena u poslovanju Banke su krediti sa karakteristikama neusklađenosti kamata. Kamatne neusklađenosti se odnose na finansijska sredstva sa promjenjivom kamatnom stopom (kredit i neke dužničke hartije od vrijednosti se gdje se: a) referentna stopa (kao što je Euribor) razlikuje od učestalosti obnove stope (kao što je obnova stope od 3 godine svake godine ili kamatna stopa koja se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih kamatnih stopa koje se ponavljaju svaka 3 mjeseca, takođe se naziva "period neusklađenost"), b) kamatna stopa je fiksna prije početka kamatnog perioda (npr. kao 3-mjesečni Euribor koji je objavljen 2 mjeseca prije početka kamatnog perioda), ili c) vremenski zaostaci proizlaze iz prosječnih stopa u prethodnim periodima ili d) kombinacija ovih karakteristika.

U tu svrhu, Banka je razvila ono što se naziva „benchmark testom“ kako bi procijenilo da li bi karakteristika neusklađenosti kamata mogla rezultirati ugovornim (nediskontovanim) novčanim tokovima koji se značajno razlikuju od referentne vrijednosti. Pored karakteristika neusklađenosti kamata, uslovi ove referentne cijene odgovaraju aktivni u testu (tj. ako je frekvencija obnove promjenjive kamatne stope 3 mjeseca, onda će varijabilna stopa biti 3-mjesečni Euribor i / ili nema vremenskog kašnjenja u fiksiranju promjenjive stope).

Za sredstva sa neusklađenim kamatama koja proizilaze samo iz prethodnih i prosječnih stopa (tj. nema neusklađenosti koja je posljedica stava koji se razlikuje od učestalosti obnove), SPPI usklađenost se smatra ispunjenom na osnovu kvalitativne procjene ako vremenski razmak između fiksiranja stopa i početak kamatnog perioda ne prelazi jedan mjesec.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4. KORIŠĆENJE PROCJENJIVANJA (nastavak)

Kvantitativni test se izvodi na inicijalnom priznavanju posla i koristi simulacije budućih tržišnih kamatnih stopa u budućnosti u toku trajanja posla. Koeficijenti između simuliranih novčanih tokova od stvarnog posla i benchmark posla izračunavaju se za svako tromjesečje („periodični koeficijent novčanog toka“), i kumulativno tokom trajanja posla („kumulativni koeficijent novčanog toka“). 5% ishoda sa najvećim odstupanjima smatra se ekstremom i zanemaruje se. Prag značajnosti za periodični koeficijent novčanog toka postavljen je na 10%. Ako su simulirani novčani tokovi testiranog posla u određenom kvartalu manji od 1% ukupnih novčanih tokova tokom trajanja posla, oni se zanemaruju. Za kumulativni koeficijent novčanog toka, kvantitativni prag značajnosti je postavljen na 5%. Ako se prekrši bilo koji od dva praga značajnosti, benchmark test nije usvojen, a finansijsko sredstvo mora se mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Generalno, rezultati kvantitativnog testa su osjetljiviji na nivo periodičnog kvantitativnog praga značajnosti u odnosu na kumulativni. Smanjenje praga periodičnog novčanog toka na 5% moglo bi dovesti do značajnog povećanja obima kredita po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Banka ne smatra da bi snižavanje praga na pravi način obuhvatilo karakteristike neusklađenosti kamata koje bi trebale dovesti do mjerenja FVPL jer bi, na osnovu kvantitativne studije sprovedene u tu svrhu, mogla dovesti do mjerenja fer vrijednosti čak i za kredite koji se generalno smatraju osnovnim ugovorom o kreditu.

Tokom 2020. godine Banka nije identifikovala sredstava koja nisu prošla benchmark test prilikom početnog priznavanja. Za nove poslove, nije bilo sredstava koja nisu uspjela proći testiranje zbog mjera za ublažavanje koje su preduzete tokom projekta implementacije MSFI 9, sa ciljem da ne bude kredita koji su izloženi riziku od mjerenja po FVPL.

Procjena poslovnog modela

Za svako SPPI finansijsko sredstvo, Banka na početnom priznavanju mora procijeniti da li je sredstvo dio poslovnog modela u kojem se sredstva drže radi prikupljanja ugovorenih tokova novca ili se drži u nekom drugom poslovnom modelu. Aspekt po kome se razlikuju poslovni modeli su frekventnost i značaj prodaje sredstava u odgovarajućem poslovnom modelu. Kako su sredstva podijeljena prema početnom priznavanju u poslovnim modelima, može se desiti da je naknadni period tokova novca drugačije realizovan od očekivanog, drugačija metoda mjerenja može biti prikladnija. U saglasnosti sa MSFI 9, takve naknadne promjene generalno ne vode do reklasifikacije ili do ispravke grešaka prethodnog perioda u odnosu na postojeća finansijska sredstva. Nove informacije o realizaciji tokova novca mogu ukazati na promjenu poslovnog modela i metode vrednovanja novo stečenog ili novo nastalog finansijskog sredstva.

Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata

Model obezvredjenja očekivanog kreditnog gubitka je inherentno zasnovan na prosuđivanju, jer zahtijeva procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika i mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka bez pružanja detaljnog uputstva. U pogledu značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka je utvrdila posebna pravila procjene koja se sastoje od kvalitativnih informacija i kvantitativnih pragova. Još jedna oblast komplementarnosti odnosi se na uspostavljanje grupa sličnih sredstava kada se pogoršanje kreditnog rizika mora procjenjivati na kolektivnoj osnovi prije nego što su specifične informacije dostupne na nivou pojedinačnog instrumenta. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka uključuje modele oslanjajući se na istorijsku statistiku vjerovatnoća neplaćanja i stope gubitka u slučaju neispunjavanja obaveza, u slučaju nedovoljnih zapažanja, pojedinačne procjene gotovinskih tokova i vjerovatnoće različitih scenarija uključujući informacije o budućnosti. Pored toga, vijek trajanja instrumenata mora biti modeliran u odnosu na životni vijek revolving kredita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4. KORIŠĆENJE PROCJENJIVANJA (nastavak)

Banka je tokom drugog kvartala 2020. godine, a shodno Industry heat map (Industrijskoj mapi) za klijente koji su pripadali industrijama Hoteli i zabava kao i Transportu, kredite istih klasifikovala u Stage 2. Tokom 3. kvartala 2020. sva fizička lica koja su imala COVID oznaku su takođe prepoznata sa značajnim povećanjem kreditnog rizika (SICR) i transferisana u Stage 2. Tokom posljednjeg kvartala 2020. godine, dodatno je ažurirano stanje po Industry heat map, kao i usljed ponovne procjene klijenata – neizvjesnoti naplate (UTP) koji su pogođeni COVID krizom, te je došlo do pvećanja NPL-a. Neizvjesnost naplate (UTP) zbog smanjenja kreditnog kvaliteta koji dovodi do defaulta nastaje kada se prilikom procjene (periodični pregledi) finansijske institucije ili zbog ostalih informacija prepozna značajno smanjenje kreditnog kvaliteta klijenta i zbog čega je neizvjesna otplata kreditnih obaveza u cijelosti bez realizacije kolateralu. Sve ove promjene su uticale na dodatno izdvajanje rezervacija i sam tim na poslovni rezultat Banke.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Kada se fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza evidentiranih u bilansu stanja ne može dobiti na aktivnim tržištima, one se određuju korištenjem različitih tehnika procjene koje uključuju korištenje matematičkih modela. Ulazni podaci za ove modele su izvedeni iz vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, ali tamo gdje nisu dostupni tržišni podaci procjena je potrebna za utvrđivanje fer vrijednosti. Upotreba takvih inputa je posebno relevantna za modele koji se koriste za vrednovanje kredita i nekotiranih ulaganja u kapital.

Ispravka vrijednosti nefinansijskih sredstava

Banka vrši pregled svojih nefinansijskih sredstava na svaki datum bilansa stanja kako bi procijenila da li postoji pokazatelj gubitka od umanjivanja vrijednosti koji bi trebao biti evidentiran u bilansu stanja.

Procjena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16

Utvrdjivanje inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretne imovine zasniva se na stopi koja se obračunava prema metodologiji na nivou Erste Grupe.

Prilagođavanje računovodstvenog tretmana ogledaće se u nižim inkrementalnim stopama pozajmljivanja u odnosu na ranije korišćene. Smanjenje stope ima sledeći uticaj na finansijske izveštaje:

- a) Bilans stanja se povećava sa smanjenjem stope što dovodi do povećanja sredstava sa pravom korišćenja/obaveza za zakup.
- b) Veća amortizacija i niži troškovi kamate:
 - Pomjeranje sa troškova kamate na troškove amortizacije;
 - Nema uticaja na Bilans uspjeha tokom trajanja perioda zakupa.

IBR za 2020. godinu navedene su u sljedećoj tabeli:

<u>ročnost</u>	<u>IBR</u>
5 god	1,787330435
6 god	1,842234785
7 god	1,894369566
8 god	1,957247825
10 god	2,084130435

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. NETO PRIHODI OD KAMATA

u 000 EUR	2020.	2019.
Prihodi od kamata i slični prihodi		
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti		
Depoziti kod banaka	110	345
Kreditni klijentima	23.735	21.640
Privreda	5.580	4.909
Stanovništvo	16.762	15.750
Javne institucije i Vlade	1.393	981
Hartije od vrijednosti	1.379	1.588
Ostalo	93	28
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		
Hartije od vrijednosti	2.106	2.042
Ukupni prihod kamata	27.423	25.643
Rashodi od kamata i slični rashodi		
Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti		
Depoziti i krediti banaka	(1.303)	(927)
Depoziti i krediti klijenata	(1.565)	(1.254)
Privreda	(939)	(517)
Stanovništvo	(443)	(564)
Javne institucije i Vlade	(183)	(173)
Ukupni trošak kamata	(2.868)	(2.181)
NETO PRIHODI OD KAMATA	24.555	23.462

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U 000 EUR	2020.	2019.
Prihodi od naknada i provizija		
Platni promet	2.098	2.967
Vođenje računa	479	444
Kartično poslovanje	1.744	2.327
Vanbilansni poslovi	441	506
Ostali prihod od naknada i provizija	766	1.149
Ukupan prihod od naknada i provizija	5.528	7.393
Rashodi naknada i provizija		
Platni promet	(727)	(576)
Vođenje računa	(7)	(6)
Kartično poslovanje	(997)	(1.227)
Ostali rashodi naknada i provizija	(17)	(61)
Osiguranje depozita	(1.817)	(1.931)
Ukupan rashod naknada i provizija	(3.565)	(3.801)
NETO PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA	1.963	3.592

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

7. NETO PRIHODI/RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE NE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

U 000 EUR	2020.	2019.
Kredit i potraživanja klijentima	(6.581)	336
Hartije od vrijednosti	1	(1)
Kredit i potraživanja bankama	(56)	155
Stечena aktiva	(347)	(314)
Ostala aktiva i potraživanja	(93)	(62)
Rezervisanja za potencijalne obaveze	(23)	12
Ukupno	(7.099)	126

8. TROŠKOVI REZERVISANJA

U 000 EUR	2020.	2019.
Ostala rezervisanja (napomena 24)	98	(7)
Ukupno	98	(7)

9. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

U 000 EUR	2020.	2019.
Neto zarade i naknade zarada	(4.388)	(4.079)
Doprinosi zaposlenog iz zarada	(1.477)	(1.408)
Porez i prirez na zarade	(637)	(688)
Doprinosi poslodavca na zarade	(543)	(585)
Rezervisanja za otpremnine	(51)	(73)
Rezervisanja za bonuse	(646)	(1.100)
Ostali troškovi vezani za zaposlene	(109)	(326)
Ukidanje rezervisanja za godišnje odmore (napomena 24)	134	(2)
Ukupno	(7.717)	(8.261)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

10. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

U 000 EUR	2020.	2019.
Troškovi poslovnog prostora i opreme	(2.039)	(2.123)
Troškovi poslovanja	(543)	(558)
Troškovi reklamiranja i marketinga	(405)	(509)
Troškovi profesionalnih usluga	(2.399)	(2.210)
Ostali administrativni troškovi	(44)	(24)
Ukupno	(5.430)	(5.424)

11. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U 000 EUR	2020.	2019.
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 19)	(1.195)	(784)
Amortizacija investicionih nekretnina	(5)	(4)
Amortizacija nematerijalnih sredstava (napomena 20)	(562)	(637)
Ukupno	(1.762)	(1.425)

12. OSTALI PRIHODI

U 000 EUR	2020.	2019.
Ostali prihodi poslovanja	94	93
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	711	979
Ostali neposlovni prihodi	15	18
Ostalo	7	(6)
Ukupno	827	1,084

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

13. POREZ NA DOBIT

Komponente poreza na dobit za godine završene na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine su sljedeće:

U 000 EUR	2020.	2019.
Obračunati tekući porez	(411)	(1.151)
Obračunati odloženi porez	(17)	(24)
Ukupan trošak poreza	(428)	(1.175)

Usaglašavanje između troška poreza i iznosa dobijenog primjenom poreske stope u skladu sa crnogorskim poreskim propisima na rezultat prije oporezivanja za godine koje se završavaju na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	2020.	2019.
Rezultat u bilansu uspjeha prije oporezivanja	5.531	13.445
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 9%	498	1.210
Ostala usklađivanja	(70)	(35)
Poreski efekti	428	1.175

Odložene poreske obaveze

U 000 EUR	2020.	2019.
Na višu knjigovodstvenu od poreske sadašnje vrijednosti nekretnina i opreme	(189)	(172)
Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(299)	(439)
Aktuarski dobiti po osnovu otpremnina	(3)	(4)
Neto odložene poreske obaveze	(491)	(615)

14. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA

U 000 EUR	2020.	2019.
Gotovina u blagajni	31.947	20.192
Žiro račun kod Centralne banke Crne Gore	16.273	19.705
Depoziti kod Centralne banke Crne Gore	19.241	28.065
Ispravka vrijednosti	(224)	(167)
Stanje na dan 31. Decembra	67.237	67.795

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

14. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA (nastavak)

Obavezna rezerva sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine izdvojena je u skladu sa Odlukom o izmjenama Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG”, br. 40/10, 46/10, 06/13 i 70/17) (u daljem tekstu: Odluka), koja propisuje da banke izdvajaju obaveznu rezervu primjenom stope od:

- 5,5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana i
- 4,5% na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana.

Na depozite ugovorene sa ročnošću preko jedne godine, odnosno 365 dana, a koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja tih depozita u roku kraćem od jedne godine primjenjuje se stopa od 5,5%.

Obračunavanje obavezne rezerve vrši se primjenom propisanih stopa na prosječan iznos depozita u toku prethodnog mjesečnog perioda, koji traje od prvog do posljednjeg kalendarskog dana u mjesecu. Održavanje obavezne rezerve se vrši mjesečno, i to u periodu od treće srijede u mjesecu do dana koji prethodi trećoj srijedi sljedećeg mjeseca.

Obračunatu obaveznu rezervu Banka izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu. U skladu sa Odlukom, a do 31. decembra 2020. godine, na 50% sredstava obavezne rezerve Centralna banka plaća banci mjesečno, do osmog u mjesecu za prethodni mjesec, naknadu obračunatu po stopi od EONIA umanjenoj za 10 baznih poena na godišnjem nivou, s tim da ova stopa ne može biti manja od nule. Banke mogu za održavanje dnevne likvidnosti da koriste do 50% izdvojenih sredstava obavezne rezerve, a ukoliko dati iznos vrate istog dana, banke ne plaćaju naknadu. Obavezna rezerva se izdvaja u EUR.

15. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA, NETO

U 000 EUR	2020.	2019.
Korespondentni računi i depoziti kod inostranih banaka	41.162	45.591
Ispravka vrijednosti	(30)	(30)
Stanje na dan 31. decembra	41.132	45.561

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

U 000 EUR	2020			2019		
	Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto	Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto
Stanovništvo						
Gotovinski krediti	149.157	(7.095)	142.062	150.788	(5.117)	145.671
Kreditne kartice	3.090	(185)	2.905	3.016	(132)	2.884
Stambeni krediti	76.466	(2.738)	73.728	71.577	(1.654)	69.923
Hipotekarni krediti	9.362	(1.201)	8.161	8.870	(1.004)	7.866
Revolving krediti	40	(2)	38	8	-	8
Ostali krediti	6.518	(1.968)	4.550	7.152	(2.070)	5.082
Privreda						
Kreditne kartice	77	(6)	71	91	(6)	85
Finansijski lizing	27	(9)	18	30	(11)	19
Factoring	2.008	(25)	1.983	571	(10)	561
Revolving krediti	24.743	(764)	23.979	21.792	(348)	21.444
Ostali krediti	118.996	(10.059)	108.937	113.639	(6.605)	107.034
Ostale finansijske institucije						
Ostali krediti	2.498	(31)	2.467	1.300	(4)	1.296
Država						
Factoring	4.528	(27)	4.501	1.696	(10)	1.686
Ostali krediti	51.009	(520)	50.489	22.669	(621)	22.048
Ostali klijenti						
Ostali krediti	136	(2)	134	152	(2)	150
Stanje na dan 31. Decembra	448.655	24.632	424.023	403.351	(17.594)	385.757

Promjene na ispravci vrijednosti u toku godine su prikazane u sledećoj tabeli:

u 000 EUR

Kredit i potraživanja od klijenata	31.12.2019.	Povećanje ispravke vrijednosti	Smanjenje ispravke vrijednosti	31.12.2020.
Stanovništvo	9.977	4.970	(1.758)	13.189
Privreda	6.980	7.120	(3.237)	10.863
Ostale finansijske institucije	4	31	(4)	31
Država	631	196	(280)	547
Ostali klijenti	2	-	-	2
Ukupno	17.594	12.317	(5.279)	24.632
Kredit i potraživanja od banaka	30	6	(6)	30

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

U 000 EUR	2020.	2019.
Poljoprivreda, lov i ribolov	626	546
Građevinarstvo	14.392	14.552
Trgovina	48.326	43.221
Turizam	26.236	17.417
Proizvodnja	7.933	8.310
Transport	6.343	6.031
Administracija, druge javne usluge	65.021	37.619
Stanovništvo	244.633	241.411
Ostalo	35.145	34.244
Minus: ispravka vrijednosti	(24.632)	(17.594)
Stanje na dan 31. decembra	424.023	385.757

U 000 EUR	Dospjeli dug	Kratkoročni dio	Dugoročni dio	Ispravka vrijednosti	Neto iznos
Stanovništvo	4.289	4.840	232.282	(9.977)	231.434
Privreda	3.371	39.264	93.488	(6.980)	129.143
Ostale finansijske institucije	-	1.300	-	(4)	1.296
Država	-	-	24.365	(631)	23.734
Ostalo	-	-	152	(2)	150
Stanje na dan 31. decembra 2019.	7.660	45.404	350.287	(17.594)	385.757

U 000 EUR	Dospjeli dug	Kratkoročni dio	Dugoročni dio	Ispravka vrijednosti	Neto iznos
Stanovništvo	6.321	5.510	232.802	(13.189)	231.444
Privreda	2.677	37.552	105.622	(10.863)	134.988
Ostale finansijske institucije	-	2.498	-	(31)	2.467
Država	-	-	55.537	(547)	54.990
Ostalo	-	-	136	(2)	134
Stanje na dan 31. decembra 2020.	8.998	45.560	394.097	(24.632)	424.023

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Obračunata kamata i odloženi prihod od naknada za kredite prikazana je u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	Dospjela kamata	Obračunata kamata	Ispravka vrijednosti	Neto kamata	Odloženi prihod
Stanovništvo	1.001	786	(906)	881	1.810
Privreda	371	346	(312)	405	363
Ostale finansijske institucije	-	2	-	2	2
Država	-	168	(3)	165	118
Stanje na dan 31. decembra 2019.	1.372	1.302	(1.221)	1.453	2.293

U 000 EUR	Dospjela kamata	Obračunata kamata	Ispravka vrijednosti	Neto kamata	Odloženi prihod
Stanovništvo	1.479	831	(1.345)	965	1.599
Privreda	367	663	(356)	674	314
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	2
Država	-	301	(3)	298	151
Stanje na dan 31. decembra 2020.	1.846	1.795	(1.704)	1.937	2.066

Banka upravlja izloženošću kreditnom riziku primjenjujući niz kontrolnih mjera uključujući: redovne procjene koristeći dogovoreni kreditni kriterijum i diversifikaciju rizika sektora da izbjegne koncentraciju u bilo kojem tipu biznisa ili geografske lokacije. Banka pribavlja instrumente obezbjeđenja u obliku hipoteka, garancija i ostalih kolaterala u cilju smanjenja kreditnog rizika.

Potraživanja za finansijski lizing

Plasmani i avansi kupaca uključuju i potraživanja za finansijski lizing prikazana u tabeli ispod:

U 000 EUR	31.12.2020.	31.12.2019.
Preko 5 godina	3	7
Od jedne do pet godina	24	23
Manje od jedne godine	6	7
Bruto ulaganje u finansijski lizing	33	37
Prihod budućeg perioda	(6)	(7)
Neto investicija u finansijski lizing	27	30

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Buduća minimalna plaćanja za lizing, nezarađeni prihod budućeg perioda i neto potraživanje za lizing kao i dospelost prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	Bruto ulaganje	Budući prihod	Neto ulaganje
preko pet godina	7	-	7
između jedne i pet godina	23	(5)	18
manje od jedne godine	7	(2)	5
Ulaganje u finansijski lizing 31. decembar 2019.	37	(7)	30

U 000 EUR	Bruto ulaganje	Budući prihod	Neto ulaganje
preko pet godina	3	-	3
između jedne i pet godina	24	(4)	20
manje od jedne godine	6	(2)	4
Ulaganje u finansijski lizing 31. decembar 2020.	33	(6)	27

17. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT, HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

U 000 EUR	2020.	2019.
Dužnički instrumenti – Euro obveznice Ministarstva finansija Vlade Crne Gore	62.746	64.712
Vlasnički instrumenti	2.170	2.006
Stanje na dan 31. Decembra	64.916	66.718

U sljedećoj tabeli prikazani su dužnički instrumenti Euro obveznice i Obveznice Ministarstva finansija Vlade Crne Gore:

U 000 EUR	Tekući iznos	Datum dospijanja
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	5.531	10.mart 2021
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	15.095	15.novembar 2020
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	33.809	21.april 2025
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	2.690	23.april 2024
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	7.587	23.april 2026
Stanje na dan 31. decembar 2019.	64.712	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT, HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

U 000 EUR	Tekući iznos	Datum dospijeća
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	5.269	10.mart 2021
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	2.692	23.april 2024
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	32.398	21.april 2025
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	7.690	23.april 2026
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	14.697	16.decembar 2027
Stanje na dan 31. decembar 2020.	62.746	

Vlasnički instrumenti se odnose na ulaganja u akcije Master card i Visa u iznosu od 2.170 hiljada EUR.

Na dan 31. decembra 2020. godine nije bilo dužničkih instrumenta založenih trećim licima kao kolateral u odnosu na uzete depozite i kredite, sa dogovorenim datumom reotkupa (2019: EUR 15.650 hiljada).

18. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI, HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

U 000 EUR	2020.	2019.
Dužnički instrumenti – Euro obveznice Ministarstva finansija Vlade Crne Gore	24.056	23.999
Ispravka vrijednosti	(143)	(143)
Stanje na dan 31. Decembra	23.913	23.856

dospijeća	Tekući iznos	Datum
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	23.999	10.mart 2021
Ispravka vrijednosti	(143)	
Stanje na dan 31. Decembar 2019.	23.856	

	Tekući iznos	Datum dospijeća
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	24.056	10. mart 2021
Ispravka vrijednosti	(143)	
Stanje na dan 31. Decembar 2020.	23.913	

Na dan 31. decembra 2020. godine nije bilo dužničkih instrumenta založenih trećim licima kao kolateral u odnosu na uzete depozite i kredite, sa dogovorenim datumom reotkupa (2019: EUR 15.650 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Kretanje na nekretninama i opremi za 2020. i 2019. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

U 000 EUR	Zgrade	IT oprema	Imovina sa pravom korišćenja	Ostala sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2019.	9.196	2.431	-	4.385	16.012
Nabavka	489	317	-	218	1.024
Reklasifikacija	-	523	-	(523)	-
Prodaja	-	-	-	(16)	(16)
Otpis	-	(80)	-	(151)	(231)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	9.685	3.191	-	3.913	16.789
Stanje na dan 1. januara 2020. (efekti prve primjene MSFI 16)	9.685	3.191	1.377	3.913	18.166
Nabavka	-	307	133	381	821
Reklasifikacija	-	(547)	-	1.837	1.290
Prodaja	-	(26)	-	-	(26)
Otpis	-	(98)	-	(268)	(366)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	9.685	2.827	1.510	5.863	19.885
Akumulirana amortizacija					
Stanje na dan 1. januara 2019.	874	1.824	-	3.109	5.807
Amortizacija (napomena 11)	233	274	-	277	784
Reklasifikacija	-	287	-	(287)	-
Prodaja	-	-	-	(16)	(16)
Otpis	-	(79)	-	(144)	(223)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	1.107	2.306	-	2.939	6.351
Amortizacija (napomena 11)	242	227	324	402	1.195
Reklasifikacija	-	(362)	-	1.535	1.173
Prodaja	-	(19)	-	-	(19)
Otpis	-	(97)	-	(267)	(364)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	1.349	2.055	324	4.609	8.337
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan:					
31. decembra 2019. godine	8.578	885	-	974	10.437
31. decembra 2020. godine	8.336	772	1.186	1.254	11.548

Banka nema nekretnine date pod hipoteku, kao sredstvo obezbjeđenja otplate kredita ili drugih obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

20. NEMATERIJALNA SREDSTVA

Promjene na nematerijalnim sredstvima prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	Softver	Licence	Ostala nematerijalna sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje na dan 1. januara 2019.	5.001	136	1.275	6.412
Nabavka	433	176	14	623
Otpis	(2)	-	-	(2)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	5.432	312	1.289	7.033
Nabavka	991	17	-	1.008
Reklasifikacija	-	-	(1.289)	(1.289)
Otpis	(14)	-	-	(14)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	6.409	329	-	6.738
Akumulirana amortizacija				
Stanje na dan 1. januara 2019.	3.011	36	1.106	4.153
Amortizacija (napomena 11)	536	34	67	637
Otpis	(2)	-	-	(2)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	3.545	70	1.173	4.788
Amortizacija (napomena 11)	500	62	-	562
Reklasifikacija	-	-	(1.173)	(1.173)
Otpis	(14)	-	-	(14)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	4.031	132	-	4.163
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan:				
31. decembra 2019. Godine	1.887	242	116	2.245
31. decembra 2020. Godine	2.378	197	-	2.575

21. OSTALA POSLOVNA POTRAŽIVANJA

U 000 EUR	2020.	2019.
Unaprijed plaćeni troškovi	303	462
Stečena aktiva	5.357	3.827
Ostalo	1.168	1.530
Minus: Ispravka vrijednosti	(4.159)	(3.826)
Stanje na dan 31. Decembar	2.669	1.992

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

22. DEPOZITI KLIJENATA

U 000 EUR

	2020.	2019.
Depoziti po viđenju	268.700	271.208
-Stanovništvo	109.591	123.609
-Privreda	109.128	96.751
-Država	42.492	44.728
-Ostalo	6.685	5.148
-Povezana lica (Napomena 28)	804	972
Oročeni depoziti	106.470	101.537
- Stanovništvo	61.991	67.659
- Privreda	41.775	30.825
- Država	-	750
- Ostalo	2.704	2.303
Obračunata kamata	659	723
Stanje na dan 31. decembra	375.829	373.468

Depoziti po viđenju uključuju tekuće račune privrednih društava, stanovništva, države i ostalih klijenata koji mogu biti povučeni od strane klijenta.

Oročeni depoziti uključuju račune privrednih društava, stanovništva, države i ostalih klijenata na koje se plaća fiksna kamatna stopa u toku trajanja ugovora o oročenom depozitu.

23. KREDITI BANAKA I KLIJENATA KOJI NISU BANKE

U 000 EUR

	2020.	2019.
Tekuće dospijeće (dospjelo do 1 godine)	26.472	56.974
Buduće dospijeće (nakon 1 godine)	117.413	67.083
Obračunata kamata	585	445
Razgraničene naknade	(274)	(283)
Stanje na dan 31. decembra	144.196	124.219

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

23. KREDITI BANAKA I KLIJENATA KOJI NISU BANKE (nastavak)

Naziv finansijske institucije/banke	Iznos primljenog kredita	Kamatna stopa	2020.	2019.
EFSE, Luxembourg	30.000	1,85%	29.778	17.731
EIB	30.000	0,00%	14.970	-
Erste Group bank AG	72.715	0,35%-2,89%	73.190	53.050
Steiermaerkische bank und Sparkasse	15.785	1,77%-2,89%	15.862	15.868
Investiciono razvojni fond Crne Gore	13.902	1,00%-3,00%	7.033	9.018
Ministarstvo finansija Crne Gore	3.988	0,00%-0,98%	3.363	3.553
DEUTSCHE BANK	24.997	0,60%	-	24.999
Ukupno			144.196	124.219

Stanje na dan 31. decembra

Naziv finansijske institucije/banke	2020. Kratkoročno dospjeće (do jedne godine)	2019. Kratkoročno dospjeće (do jedne godine)
ERSTE GROUP BANK AG	21.015	30.000
Investiciono razvojni fond Crne Gore	1.783	1.788
Ministarstvo finansija Crne Gore	189	189
DEUTSCHE BANK	-	24.997
Steiermaerkische bank und Sparkasse	3.485	-
Stanje na dan 31. decembra	26.472	56.974

24. REZERVE

U 000 EUR	2020.	2019.
Rezervisanja za dugoročne benefite zaposlenima	337	289
Rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 27)	662	863
Rezervisanja za sudske sporove (napomena 8)	96	194
Rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore (napomena 9)	119	254
Stanje na dan 31. decembra	1.214	1.600

25. OSTALE OBAVEZE

U 000 EUR	2020.	2019.
Obračunati troškovi	2.050	2.112
Sredstva u procesu naplate	13.159	4.473
Obaveze po kastodi poslovima	4.960	4.615
Obaveze po osnovu lizinga	1.077	-
Obaveze po kartičnom poslovanju	221	366
Stanje na dan 31. decembra	21.467	11.566

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Obračunati troškovi u iznosu od EUR 2.050 hiljada (2019: EUR 2.112 hiljada) odnose se na obaveze prema Fondu za zaštitu depozita i ostale administrativne troškove kao što su IT troškovi, troškovi poslovnog prostora kao i troškove pravnih i konsultantskih usluga.

Sredstva u procesu naplate i ostale obaveze prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	2020.	2019.
Primljeni avansi	8.762	4.008
Privremeni računi	4.127	55
Ostalo	270	410
Stanje na dan 31. Decembra	13.159	4.473

26. KAPITAL

U 000 EUR	2020.	2019.
Akcijski kapital	5.339	5.339
Emisione premije	1.571	1.571
Ostale rezerve	300	300
Rezerve po osnovu fer vrijednosti	3.059	4.479
Neraspoređena dobit	84.299	79.196
Stanje na dan 31. Decembra	94.568	90.885

Akcijski kapital

Akcijski kapital Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine iznosi EUR 5.339 hiljada i čine ga 5.339 običnih akcija nominalne vrijednosti EUR 1.000.

Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja iznos za koji je cijena izdavanja akcija premašena u odnosu na nominalnu vrijednost akcija i iznosi EUR 1.571.

Ostale rezerve

Ostale rezerve predstavljaju iznose alocirane iz zadržane dobiti na osnovu Odluke Skupštine akcionara.

Rezerve po osnovu fer vrijednosti

Rezerve po osnovu fer vrijednosti sastoje se od promjena vrijednosti hartija koje se vode po fer vrijednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Neraspoređena dobit

Neraspoređena dobit predstavlja akumulirani neto dobitak kao i prihod i rashod priznat u ostalom ukupnom rezultatu.

Dividende

Odbor direktora nije objavio dividende za 2020. godinu. (2019: nula).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

27. POTENCIJALNE OBAVEZE

Banka daje garancije, overdraft kredite i limite na kreditne kartice. Ovi ugovori imaju fiksne limite i uglavnom se produžavaju nakon perioda od jedne godine. Ugovorene vrijednosti potencijalnih obaveza su prikazane u tabeli niže po kategorijama. Iznosi prikazani u tabeli za garancije, overdraft kredite i limite na kreditnim karticama predstavljaju maksimalni kreditni gubitak koji bi bio priznat u bilansu stanja ako suprotna strana ne postupi u skladu sa ugovorom.

u 000 EUR	2020.	2019.
Garancije	46.370	43.505
Neiskorišteni overdraft kreditni limit	18.280	13.131
Revolving krediti	9.973	3.836
Akreditivi	42	96
Kredit u tranšama	1.700	6.779
Neiskorišteni limit na kreditnim karticama	2.643	2.644
Rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 24)	(662)	(863)
Stanje 31. Decembar	78.346	69.128

Struktura rezervacija za potencijalne obaveze prikazana je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	2020.	2019.
Izdate garancije	(463)	(615)
kreditne obligacije:		
- overdraft	(65)	(126)
- kreditne kartice	(23)	(27)
- revolving krediti	(47)	(35)
- kredit u tranšama	(64)	(59)
- akreditivi	-	(1)
Stanje na dan 31. Decembra	(662)	(863)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 1, vlasnik Banke je Erste & Steiermarkische Bank DD, Rijeka, Hrvatska dok je krajnji vlasnik Erste Group Bank AG, Vienna, Austrija.

U redovnom poslovanju, Banka ulazi u različite transakcije sa povezanim licima. Povezana lica su direktni vlasnik, konačni vlasnik i ostali entiteti Erste grupacije, kao i ključni članovi menadžmenta.

Sumarni prikaz transakcija sa entitetima Erste Group Bank je sljedeći:

U 000 EUR	2020.	2019.
Aktiva		
Depoziti kod banaka u inostranstvu	17.546	21.651
Ostala aktiva	808	259
Stanje na dan 31. Decembra	18.354	22.910
Obaveze		
Depoziti po viđenju	804	211
Pozajmice	88.500	68.500
Obračunata kamata	552	418
Ostale obaveze	169	9
Stanje na dan 31. Decembra	90.025	69.138
U 000 EUR	2020.	2019.
Prihodi		
Prihodi od kamata i ostali prihodi	257	598
Ukupno	257	598
Rashodi		
Rashodi od kamata i ostali rashodi	1.120	950
Ostali administrativni troškovi	1.008	872
Ukupno	2.128	1.822

Depoziti kod banaka u inostranstvu u aktivi su nekamatonosni depoziti.

Pozajmice u obavezama su po fiksnoj i varijabilnoj kamatnoj stopi do ugovorenog dospjeća od 1 do 7 godina. Kamatna stopa se kreće u rasponu od 0,35% do 2,89%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U sljedećoj tabeli prikazane su transakcije sa povezanim pravnim licem Erste & Steiermarkische Bank DD, Hrvatska:

U 000 EUR	2020.	2019.
Aktiva		
Depoziti kod banaka u inostranstvu	2.936	950
Ostala aktiva	651	1
Stanje na dan 31. Decembra	3.587	951
Obaveze		
Depoziti po viđenju	-	6
Ostale obaveze	169	6
Stanje na dan 31. Decembra	169	12
U 000 EUR	2020.	2019.
Prihodi		
Prihodi od kamata i ostali prihodi	19	23
Ukupno	19	23
Rashodi od kamata i ostali rashodi	32	54
Ostali administrativni troškovi	696	557
Ukupno	728	611

Naknade i ostale transakcije sa ključnim menadžmentom Banke

Naknade ključnom menadžmentu po osnovu bruto zarada, bonusa i naknada u 2020. godini iznose EUR 608 hiljada (2019: EUR 633 hiljada).

Tokom 2020. godine Banka nije odobravalala kredite ključnom menadžmentu (2019: EUR 0).

Na dan 31. decembra 2020. godine nema stanja postojećih kredita menadžmentu (31. decembar 2019. godine: EUR 5 hiljada). Tokom 2020. godine Banka nije imala prihod od kamate po osnovu ovih kredita (2019: EUR 0.5 hiljada).

Stanje obaveza prema povezanim licima na kraju godine nije obezbijeđeno gotovinskim kolateralom (2019: EUR 0). Primljene garancije od povezanih lica za potraživanja u 2020. godini iznose EUR 50 hiljada (2019: EUR 350 hiljada).

Na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine, Banka nije imala rezervisanja za sumnjiva potraživanja prema povezanim licima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

29. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – KLASIFIKACIJA I FER VRIJEDNOST

Sredstva koja se vode po fer vrijednosti

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat - Hartije do vrijednosti, na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od EUR 52.364 hiljada (2019: EUR 39.341 hiljada) su prikazana po fer vrijednosti korišćenjem tehnike procjenjivanja gdje su uzeti svi inputi koji imaju značajan uticaj na zabilježenu fer vrijednost, ili direktno ili indirektno (Nivo 1 u hijerarhiji fer vrijednosti), i u iznosu od EUR 12.552 hiljada (2019: EUR 27.377 hiljada) po fer vrijednosti korišćenjem tehnike koje koriste inpute koji imaju značajan uticaj na fer vrijednost koja nije bazirana na tržišnim podacima (Nivo 3 u hijerarhiji fer vrijednosti).

Sredstva koja se ne vode po fer vrijednosti

Fer vrijednost kredita i plasmana klijentima i kreditnim institucijama je izračunata diskontovanjem budućih tokova gotovine, uzimajući u obzir efekte kamate i efekte kreditnog raspona. Uticaj promjene kamatne stope zasnovan je na kretanjima tržišne kamatne stope, dok su promjene u kreditnom spredu izvedene iz vjerovatnoće nastanka neizvršenja (PD) i gubitka po osnovu neizmirenja obaveza (LGD) koji je korišćen za interno računanje rizika. Za izračunavanje fer vrijednosti, krediti i plasmani su grupisani u homogene portfolije na osnovu metoda ocjene, dospjeća i rizika zemlje.

Za obaveze bez ugovorenih dospjeća (npr. depozit po viđenju), knjigovodstvena vrijednost predstavlja minimalnu fer vrijednost.

Fer vrijednost ostalih obaveza koje se vode po amortizovanoj vrijednosti se procjenjuju uzimajući u obzir stvarnu kamatnu stopu i sopstveni raspon kredita i oni se raspoređuju na treći nivo.

Sredstva kojima je fer vrijednost približna knjigovodstvenoj vrijednosti

Za finansijska sredstva i obaveze koja su likvidna ili imaju kratkoročno dospjeće (manje od 1 godine) pretpostavka je da im je knjigovodstvena vrijednost približna fer vrijednosti. Ova pretpostavka je takođe primijenjena na depozite po viđenju, štedne depozite bez specifičnog dospjeća i finansijske instrumente sa varijabilnom kamatnom stopom.

Instrumenti sa fiksnom kamatom stopom

Fer vrijednost instrumenata sa fiksnom kamatom stopom po amortizovanom trošku je procijenjena upoređujući tržišne stope koje se nude za slične finansijske instrumente do obima do koga su te stope dostupne. Procijenjena fer vrijednost depozita sa fiksnom kamatom stopom je bazirana na diskontovanom toku gotovine koristeći prevladavajuću tržišnu kamatnu stopu za dugove sa sličnim kreditnim rizikom i dospjećem.

31. decembar 2019. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	39.341	-	27.377	66.718
Ukupna sredstva	39.341	-	27.377	66.718
31. decembar 2020. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	52.364	-	12.552	64.916
Ukupna sredstva	52.364	-	12.552	64.916

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Glavni ciljevi upravljanja rizikom Banke su sljedeći:

- Doprinijeti razvoju raznih poslovnih linija optimizacijom profitabilnosti prilagođenoj ukupnom riziku;
- Banka bi trebala biti kvalitativni i konkurentan subjekt na crnogorskom tržištu, uključujući i dio stranih klijenata, ne zanemarujući kvalitet kreditnog portfolija i efikasnu kontrolu rizika;
- Osiguranje održivosti Banke kroz sprovođenje kvalitativne infrastrukture upravljanja rizicima.

Model upravljanja rizicima Banke zavisi od:

- Snažnog uticaja upravljanja, i to od Odbora direktora do lokalnih operativnih timova;
- Jake interne procedure i okvira smjernica; i
- Kontinuiranog nadzora od strane nezavisnih tijela.

Tradicionalno, Banka je uglavnom izložena kreditnom riziku, a time i najveći fokus je dat na upravljanju i kontinuiranom razvoju i unaprjeđenju upravljanja kreditnim rizikom, ali ne zanemaruje se uticaj drugih rizika kojima je Banka izložena u svojim aktivnostima kao što su rizik likvidnosti, operativni rizik, tržišni rizici, pravni rizik, reputacioni rizik i slično.

Ova napomena prikazuje informacije o izloženosti Banke prema svakom od navedenih rizika, ciljeve Banke, politike i postupke za mjerenje i upravljanje rizicima, i upravljanje kapitalom.

Odbor direktora ima cjelokupnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizikom Banke. Odbor direktora je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor (CC7) i Odbor za reviziju, koji su odgovorni za razvoj i praćenje politika upravljanja rizicima Banke u svojim određenim područjima. Odbor direktora se sastoji od predstavnika akcionara i ostalih članova.

Politike upravljanja rizicima Banke su zasnovane na tome kako identifikovati i analizirati rizike s kojima se suočava Banka, kako bi se postavila primjerena ograničenja i kontrole, te da prate rizike i pridržavanje ograničenja. Politike i sistemi upravljanja rizicima se redovno pregledaju i odražavaju promjene u tržišnim uslovima, proizvoda i usluga koje se nude. Banka, putem standardnih procedura za upravljanje i obukom zaposlenih, ima za cilj razvoj disciplinovanog i konstruktivnog kontrolnog okruženja u kojem svi zaposleni razumiju svoje uloge i obaveze.

Sljede neke od najznačajnijih akata koje je usvojio Odbor direktora:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom stanovništva;
- Načela kreditiranja korporativnih klijenata i druga pripadajuća akta
- Forbearance, Non-Performing and Default Politiku;
- Pravilnik o sistemu rezervacija;
- Pravilnik o rejtinzima
- Politika i procedure za upravljanje rizikom likvidnosti (u decembru 2020. zamijenjena ILAAP politikom);
- ICAAP politika i ICAAP procedura
- Politika i procedura upravljanja rizikom prevare
- Politika i procedure za upravljanje tržišnim rizicima;
- Politika i procedure za upravljanje rizikom zemlje;
- Politika upravljanja operativnim rizikom;
- Politika o radu odbora za upravljanje nefinansijskim rizikom (LOCC)
- Pravilnik za samoprocjenu operativnog rizika i kontrola;
- Pravilnik o upravljanju operativnim rizikom;
- Pravilnik za praćenje korektivnih mjera proizašlih iz operativnog rizika
- Pravilnik za prikupljanje i klasifikaciju podataka operativnog rizika
- Priručnik o rejtinzima i sistemu rezervacija
- Politika i procedure za upravljanje lošim plasmanima;
- Procedure naplate.

Politike rizika pokrivaju sve aspekte dotične vrste rizika i zahtjeva, kvantitativnih ograničenja s obzirom na upravljanje rizicima, kontrolu rizika, kao i ako je moguće, kontrole, performanse, računovodstva i takođe regulatorne zahtjeve.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Interna revizija Banke prati usklađenost sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom Banke i preduzima redovne i ad - hoc kontrole procedura za upravljanje rizicima, a rezultati se izvještavaju Odboru za reviziju.

Prema Zakonu o bankama, Banka poštuje zahtjeve koji se odnose na izbor članova Odbora direktora, izbor izvršnih direktora i formiranje Odbora za reviziju.

Odbor za reviziju Banke je odgovoran za analizu finansijskih izvještaja Banke, analizu i praćenje sistema internih kontrola, aktivnosti koje preduzimaju izvršni direktori kako bi se informisao Odbor direktora, u skladu sa zakonom, propisima i aktima Banke. Odboru za reviziju pomaže interna revizija u navedenim funkcijama. Interna revizija obavlja i redovne i ad - hoc kontrole procedura za upravljanje rizicima, rezultati se izvještavaju Odboru za reviziju.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od finansijskih gubitaka kao rezultat neispunjenja dužnikovih ugovornih obaveza prema Banci.

Kako bi upravljala nivoom kreditnog rizika, Banka:

- analizira kreditnu sposobnost klijenata koji apliciraju za kredite, garancije i ostale kreditne proizvode
- uspostavlja kreditna ograničenja na osnovu procjene rizika,
- bavi se sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i uzima odgovarajuće instrumente obezbjeđenja.

Klijenti se prate kontinuirano i limiti rizika se prilagođavaju ako je neophodno. Limiti rizika takođe uzimaju u obzir razne vrste kolaterala.

Primarna izloženost Banke kreditnom riziku proizilazi iz kredita za mala i srednja privredna društva i fizička lica. Iznos kreditne izloženosti u tom pogledu predstavlja knjigovodstvenu vrijednost u aktivni bilansa.

Osnovni principi kreditnog portfolija su:

- Diversifikacija kredita po djelatnostima;
- Diversifikacija u industriji i regiji;
- Diversifikacija izlaganjem (limit, individualno i grupno);
- Diversifikacija po dospelju;
- Diversifikacija po proizvodima

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, ukupna izloženost iznosa kredita i potraživanja, uključujući vanbilansne obaveze, koje se odnose na jednog klijenta ili grupu povezanih klijenata ne može prelaziti 25% sopstvenih sredstava Banke. Izuzeci su, između ostalih, izloženost prema Vladi Crne Gore i izloženosti obezbjeđene prvoklasnim sredstvima obezbjeđenja, koje ispunjavaju uslove propisane od strane Centralne banke.

Prema regulativi izloženost prema jednom klijentu ili grupi povezanih klijenata koja prelazi 10% sopstvenih sredstava Banke se smatra velikom izloženošću.

Kreditni stanovništvu i kreditni privrednim društvima se odobravaju kroz 7 kreditnih odbora i Odbor direktora kao krajnji nivo odobrenja, zavisno od nivoa izloženosti i nivoa neobezbjedene izloženosti.

Sektor za upravljanje rizicima kontinuirano prati i mjeri nivo kreditnog rizika, te priprema mjesečne izvještaje o nivou kreditnog rizika i izvještava Rukovodstvo Banke i Odbor direktora.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Ukupna izloženost kreditnom riziku predstavljena je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	2020		2019	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive				
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	67.461	67.237	67.963	67.795
Kredit i potraživanja od banaka	41.162	41.132	45.591	45.561
Kredit i potraživanja od klijenata	448.655	424.023	403.351	385.757
Hartije od vrijednosti	88.972	88.828	90.717	90.574
Ostala finansijska sredstva	666	528	671	560
Ostala sredstva	6.827	2.669	5.820	1.993
Nemonetarna imovina	14.336	14.336	12.832	12.832
Stanje na dan 31. Decembra	668.079	638.753	626.945	605.072
II. Vanbilansne stavke				
Plative garancije	10.964	10.670	9.756	9.518
Činidbene garancije	35.406	35.238	33.749	33.372
Preuzete neopozive obaveze	32.596	32.396	26.390	26.143
Ostalo	42	42	96	95
Stanje na dan 31. Decembra	79.008	78.346	69.991	69.128
Ukupno (I+II)	747.087	717.099	696.936	674.200

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U svrhu mjerenja iznosa očekivanog kreditnog gubitka i priznavanja prihoda od kamata, Banka pravi razliku između tri Stage-a umanjenja vrijednosti. Slijedi prikaz klasifikacije kredita i ispravke vrijednosti po Stage-vima:

u 000 EUR

Kredit i potraživanja od klijenata	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrijednosti Stage 1	Ispravka vrijednosti Stage 2	Ispravka vrijednosti Stage 3	Ukupno ispravka vrijednosti	Neto
Gotovinski krediti	128.557	12.819	7.781	149.157	(1.115)	(1.117)	(4.863)	(7.095)	142.062
Kreditne kartice	2.431	411	248	3.090	(31)	(18)	(136)	(185)	2.905
Stambeni krediti	68.533	5.763	2.170	76.466	(636)	(772)	(1.330)	(2.738)	73.728
Hipotekarni krediti	6.310	1.723	1.329	9.362	(76)	(195)	(930)	(1.201)	8.161
Revolving krediti	-	40	-	40	-	(2)	-	(2)	38
Ostali krediti	3.462	796	2.260	6.518	(36)	(95)	(1.837)	(1.968)	4.550
Stanovništvo	209.293	21.552	13.788	244.633	(1.894)	(2.199)	(9.096)	(13.189)	231.444
Kreditne kartice	43	23	11	77	(1)	-	(5)	(6)	71
Finansijski lizing	-	-	27	27	-	-	(9)	(9)	18
Faktoring	2.002	6	-	2.008	(25)	-	-	(25)	1.983
Revolving krediti	17.554	5.617	1.572	24.743	(217)	(69)	(478)	(764)	23.979
Ostali krediti	58.633	52.128	8.235	118.996	(616)	(5.061)	(4.382)	(10.059)	108.937
Privreda	78.232	57.774	9.845	145.851	(859)	(5.130)	(4.874)	(10.863)	134.988
Ostali krediti	2.498	-	-	2.498	(31)	-	-	(31)	2.467
Ostale finansijske institucije	2.498	-	-	2.498	(31)	-	-	(31)	2.467
Faktoring	4.528	-	-	4.528	(27)	-	-	(27)	4.501
Ostali krediti	48.696	2.313	-	51.009	(429)	(91)	-	(520)	50.489
Država	53.224	2.313	-	55.537	(456)	(91)	-	(547)	54.990
Ostali krediti	136	-	-	136	(2)	-	-	(2)	134
Ostali klijenti	136	-	-	136	(2)	-	-	(2)	134
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	343.383	81.639	23.633	448.655	(3.242)	(7.420)	(13.970)	(24.632)	424.023
Kredit i potraživanja od banaka	41.162	-	-	41.162	(30)	-	-	(30)	41.132
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	41.162	-	-	41.162	(30)	-	-	(30)	41.132

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

u 000 EUR

Kredit i potraživanja od klijenata	Stage + .1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrijednosti Stage 1	Ispravka vrijednosti Stage 2	Ispravka vrijednosti Stage 3	Ukupno ispravka vrijednosti	Neto
Gotovinski krediti	143.048	2.668	5.072	150.788	(1.421)	(281)	(3.415)	(5.117)	145.671
Kreditne kartice	2.733	147	136	3.016	(31)	(7)	(94)	(132)	2.884
Stambeni krediti	68.932	998	1.647	71.577	(512)	(123)	(1.019)	(1.654)	69.923
Hipotekarni krediti	7.360	418	1.092	8.870	(66)	(66)	(872)	(1.004)	7.866
Revolving krediti	8	-	-	8	-	-	-	-	8
Ostali krediti	4.391	392	2.369	7.152	(75)	(26)	(1.969)	(2.070)	5.082
Stanovništvo	226.472	4.623	10.316	241.411	(2.105)	(503)	(7.369)	(9.977)	231.434
Kreditne kartice	78	3	10	91	(1)	-	(5)	(6)	85
Finansijski lizing	-	-	30	30	-	-	(11)	(11)	19
Faktoring	571	-	-	571	(10)	-	-	(10)	561
Revolving krediti	21.572	69	151	21.792	(274)	(6)	(68)	(348)	21.444
Ostali krediti	99.813	8.665	5.161	113.639	(1.460)	(683)	(4.462)	(6.605)	107.034
Privreda	122.034	8.737	5.352	136.123	(1.745)	(689)	(4.546)	(6.980)	129.143
Ostali krediti	1.300	-	-	1.300	(4)	-	-	(4)	1.296
Ostale finansijske institucije	1.300	-	-	1.300	(4)	-	-	(4)	1.296
Faktoring	1.696	-	-	1.696	(10)	-	-	(10)	1.686
Ostali krediti	19.940	2.729	-	22.669	(411)	(210)	-	(621)	22.048
Država	21.636	2.729	-	24.365	(421)	(210)	-	(631)	23.734
Ostali krediti	152	-	-	152	(2)	-	-	(2)	150
Ostali klijenti	152	-	-	152	(2)	-	-	(2)	150
Stanje na dan 31. Decembra 2019.	371.594	16.089	15.668	403.351	(4.277)	(1.402)	(11.915)	(17.594)	385.757
Kredit i potraživanja od banaka	45.591	-	-	45.591	(30)	-	-	(30)	45.561
Stanje na dan 31. Decembra 2019.	45.591	-	-	45.591	(30)	-	-	(30)	45.561

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata i banaka koja su u Stage 1 prema danima kašnjenja prikazano je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31- 60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 1					
Gotovinski krediti	122.088	6.469	-	-	128.557
Kreditne kartice	2.270	161	-	-	2.431
Stambeni krediti	66.469	2.064	-	-	68.533
Hipotekarni krediti	5.831	479	-	-	6.310
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	3.278	184	-	-	3.462
Stanovništvo	199.936	9.357	-	-	209.293
Kreditne kartice	43	-	-	-	43
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Factoring	2.002	-	-	-	2.002
Revolving krediti	17.554	-	-	-	17.554
Ostali krediti	57.941	692	-	-	58.633
Privreda	77.540	692	-	-	78.232
Ostali krediti	2.498	-	-	-	2.498
Ostale finansijske institucije	2.498	-	-	-	2.498
Factoring	4.528	-	-	-	4.528
Ostali krediti	48.696	-	-	-	48.696
Država	53.224	-	-	-	53.224
Ostali krediti	136	-	-	-	136
Ostali klijenti	136	-	-	-	136
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	333.334	10.049	-	-	343.383
od čega: restrukturirano	1.691	112	-	-	1.803
Potraživanja od banaka Stage 1	1.581	39.581	-	-	41.162

u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 1					
Gotovinski krediti	137.573	5.475	-	-	143.048
Kreditne kartice	2.439	294	-	-	2.733
Stambeni krediti	66.150	2.782	-	-	68.932
Hipotekarni krediti	6.682	678	-	-	7.360
Revolving krediti	8	-	-	-	8
Ostali krediti	3.760	631	-	-	4.391
Stanovništvo	216.612	9.860	-	-	226.472
Kreditne kartice	71	7	-	-	78
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Factoring	571	-	-	-	571
Revolving krediti	21.371	201	-	-	21.572
Ostali krediti	97.434	2.379	-	-	99.813
Privreda	119.447	2.587	-	-	122.034
Ostali krediti	1.300	-	-	-	1.300
Ostale finansijske institucije	1.300	-	-	-	1.300
Factoring	1.696	-	-	-	1.696
Ostali krediti	19.940	-	-	-	19.940
Država	21.636	-	-	-	21.636
Ostali krediti	152	-	-	-	152
Ostali klijenti	152	-	-	-	152
Stanje na dan 31. Decembra 2019.	359.147	12.447	-	-	371.594
od čega: restrukturirano	1.595	207	-	-	1.802
Potraživanja od banaka Stage 1	1.695	38.714	5.182	-	45.591

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata i banaka koja su u Stage 2 prema danima kašnjenja prikazano je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Kašnjenje preko 90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 2						
Gotovinski krediti	9.979	1.781	876	177	6	12.819
Kreditne kartice	319	47	43	2	-	411
Stambeni krediti	4.203	963	558	39	-	5.763
Hipotekarni krediti	1.516	81	126	-	-	1.723
Revolving krediti	40	-	-	-	-	40
Ostali krediti	524	197	75	-	-	796
Stanovništvo	16.581	3.069	1.678	218	6	21.552
Kreditne kartice	23	-	-	-	-	23
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-
Faktoring	6	-	-	-	-	6
Revolving krediti	5.547	70	-	-	-	5.617
Ostali krediti	47.894	3.879	326	19	10	52.128
Privreda	53.470	3.949	326	19	10	57.774
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	2.313	-	-	-	-	2.313
Država	2.313	-	-	-	-	2.313
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	72.364	7.018	2.004	237	16	81.639
od čega: restrukturirano	5.950	1.277	57	-	-	7.284
Potraživanja od banaka Stage 2	-	-	-	-	-	-

u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Kašnjenje preko 90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 2						
Gotovinski krediti	1.673	535	381	60	19	2.668
Kreditne kartice	95	13	34	-	5	147
Stambeni krediti	655	259	19	65	-	998
Hipotekarni krediti	360	33	25	-	-	418
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	284	28	54	-	26	392
Stanovništvo	3.067	868	513	125	50	4.623
Kreditne kartice	3	-	-	-	-	3
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	69	-	-	-	-	69
Ostali krediti	8.207	51	402	5	-	8.665
Privreda	8.279	51	402	5	-	8.737
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	2.729	-	-	-	-	2.729
Država	2.729	-	-	-	-	2.729
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2019.	14.075	919	915	130	50	16.089
od čega: restrukturirano	1.075	185	27	-	-	1.287
Potraživanja od banaka Stage 2	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata i banaka koja su u Stage 3 prema danima kašnjenja prikazano je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Kašnjenje preko 90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 3						
Gotovinski krediti	1.223	453	327	189	5.589	7.781
Kreditne kartice	28	20	13	6	181	248
Stambeni krediti	500	82	229	46	1.313	2.170
Hipotekarni krediti	115	83	26	40	1.065	1.329
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	285	238	50	32	1.655	2.260
Stanovništvo	2.151	876	645	313	9.803	13.788
Kreditne kartice	-	-	-	-	11	11
Finansijski lizing	27	-	-	-	-	27
Factoring	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	250	1.048	-	-	274	1.572
Ostali krediti	6.474	146	21	12	1.582	8.235
Privreda	6.751	1.194	21	12	1.867	9.845
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	8.902	2.070	666	325	11.670	23.633
od čega: restrukturirano	2.371	1.472	19	-	1.187	5.049
Potraživanja od banaka Stage 3	-	-	-	-	-	-
u 000 EUR						
Potraživanja od klijenata Stage 3						
Gotovinski krediti	640	267	150	88	3.927	5.072
Kreditne kartice	13	10	4	1	108	136
Stambeni krediti	249	201	55	39	1.103	1.647
Hipotekarni krediti	148	53	52	15	824	1.092
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	200	14	35	45	2.075	2.369
Stanovništvo	1.250	545	296	188	8.037	10.316
Kreditne kartice	10	-	-	-	-	10
Finansijski lizing	-	-	30	-	-	30
Factoring	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	151	-	-	-	-	151
Ostali krediti	1.293	352	167	52	3.297	5.161
Privreda	1.454	352	197	52	3.297	5.352
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2019.	2.704	897	493	240	11.334	15.668
od čega: restrukturirano	436	225	156	66	1.190	2.073
Potraživanja od banaka Stage 3	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata u Stage 3 prikazana su u tabelama ispod:

u 000 EUR

Potraživanja od klijenata	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Stage 3 potraživanja	Restrukturirana Stage 3 potraživanja	Ispravka vrijednosti Stage 3	Učešće Stage 3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjeđenja za Stage 3
Stanovništvo	244.633	(13.189)	13.788	1.383	(9.096)	5,64%	52.859
Gotovinski krediti	149.157	(7.095)	7.781	438	(4.863)	5,22%	18.628
Kreditne kartice	3.090	(185)	248	1	(136)	8,03%	409
Stambeni krediti	76.466	(2.738)	2.170	183	(1.330)	2,84%	8.827
Hipotekarni krediti	9.362	(1.201)	1.329	156	(930)	14,20%	8.274
Revolving krediti	40	(2)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	6.518	(1.968)	2.260	605	(1.837)	-	16.721
Privreda	145.851	(10.863)	9.845	3.666	(4.874)	6,75%-	54.777
Kreditne kartice	77	(6)	11	-	(5)	14,29%	28
Finansijski lizing	27	(9)	27	-	(9)	100%	129
Faktoring	2.008	(25)	-	-	-	-	-
Revolving krediti	24.743	(764)	1.572	1.048	(478)	6,35%	11.771
Ostali krediti	118.996	(10.059)	8.235	2.618	(4.382)	6,92%	42.849
Ostale finansijske institucije	2.498	(31)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	2.498	(31)	-	-	-	-	-
Država	55.537	(547)	-	-	-	-	-
Faktoring	4.528	(27)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	51.009	(520)	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	136	(2)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	136	(2)	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	448.655	(24.632)	23.633	5.049	(13.970)	5,27%	107.636
Potraživanja od banaka	41.162	(30)	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata u Stage 3 prikazana su u tabelama ispod:

u 000 EUR

Potraživanja od klijenata	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Stage 3 potraživanja	Restrukturirana Stage 3 potraživanja	Ispravka vrijednosti Stage 3	Učešće Stage 3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjeđenja za Stage 3
Stanovništvo	241.411	(9.977)	10.316	1.290	(7.369)	4,27%	43.975
Gotovinski krediti	150.788	(5.117)	5.072	346	(3.415)	3,36%	11.958
Kreditne kartice	3.016	(132)	136	1	(94)	4,51	216
Stambeni krediti	71.577	(1.654)	1.647	265	(1.019)	2,30%	7.548
Hipotekarni krediti	8.870	(1.004)	1.092	173	(872)	12,31%	6.690
Revolving krediti	8	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	7.152	(2.070)	2.369	505	(1.969)	33,12%	17.563
Privreda	136.123	(6.980)	5.352	783	(4.546)	3,93%	21.210
Kreditne kartice	91	(6)	10	-	(5)	10,99%	11
Finansijski lizing	30	(11)	30	-	(11)	100,00%	132
Faktoring	571	(10)	-	-	-	-	-
Revolving krediti	21.792	(348)	151	-	(68)	0,69%	589
Ostali krediti	113.639	(6.605)	5.161	783	(4.462)	4,54%	20.478
Ostale finansijske institucije	1.300	(4)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	1.300	(4)	-	-	-	-	-
Država	24.365	(631)	-	-	-	-	-
Faktoring	1.696	(10)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	22.669	(621)	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	152	(2)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	152	(2)	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2019.	403.351	(17.594)	15.668	2.073	(11.915)	3,88%	65.185
Potraživanja od banaka	45.591	(30)	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U tabelama ispod, prikazane su promjene Stage 3 potraživanja:

u 000 EUR

Promjene Stage 3 potraživanja	Bruto 31.12.2019.	Novi klijenti Stage 3	Smanjenje Stage 3	Bruto 31.12.2020.	Neto 31.12.2020.
Gotovinski krediti	5.072	3.534	(825)	7.781	2.918
Kreditne kartice	136	139	(27)	248	112
Stambeni krediti	1.647	811	(288)	2.170	840
Hipotekarni krediti	1.092	420	(183)	1.329	399
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	2.369	308	(417)	2.260	423
Stanovništvo	10.316	5.212	(1.740)	13.788	4.692
Kreditne kartice	10	1	-	11	6
Finansijski lizing	30	-	(3)	27	18
Factoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	151	1.572	(151)	1.572	1.094
Ostali krediti	5.161	5.572	(2.498)	8.235	3.853
Privreda	5.352	7.145	(2.652)	9.845	4.971
Ukupno	15.668	12.357	(4.392)	23.633	9.663
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Restrukturirana potraživanja po Stage-vima su prikazana u sledećoj tabeli:

u 000 EUR

Potraživanja od clijenata	Restrukturirana potraživanja - Bruto izloženost	Stage 1 restrukturirana potraživanja	Stage 2 restrukturirana potraživanja	Stage 3 restrukturirana potraživanja	Ispravka vrijednosti restrukturiranih potraživanja	Učešće rest. potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbeđenja za restrukturirana potraživanja
Stanovništvo	5.246	1.724	2.139	1.383	(1.108)	2,14%	19.037
Gotovinski krediti	2.917	1.329	1.150	438	(274)	1,96%	6.834
Kreditne kartice	1	-	-	1	(1)	0,03%	1
Stambeni krediti	673	135	355	183	(198)	0,88%	3.149
Hipotekarni krediti	1.033	243	634	156	(141)	11,03%	6.335
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	622	17	-	605	(494)	9,54%	2.718
Privreda	8.890	79	5.145	3.666	(2.169)	10,83%	34.997
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	1.048	-	-	1.048	(265)	4,24%	10.027
Ostali krediti	7.842	79	5.145	2.618	(1.904)	6,59%	24.970
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	14.136	1.803	7.284	5.049	(3.277)	12,97%	54.034
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U tabelama ispod, prikazane su promjene Stage 3, odnosno problematičnih potraživanja:

u 000 EUR

Potraživanja od klijenata	Restrukturirana potraživanja - Bruto izloženost	Stage 1 restrukturirana potraživanja	Stage 2 restrukturirana potraživanja	Stage 3 restrukturirana potraživanja	Ispravka vrijednosti restrukturiranih potraživanja	Učešće rest. potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjeđenja za restrukturirana potraživanja
Stanovništvo	4.335	1.758	1.287	1.290	(993)	1,80%	5.287
Gotovinski krediti	2.991	1.538	1.107	346	(205)	1,98%	820
Kreditne kartice	1	-	-	1	-	0,03%	1
Stambeni krediti	409	144	-	265	(200)	0,57%	1.292
Hipotekarni krediti	384	41	170	173	(106)	4,33%	1.172
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	550	35	10	505	(482)	7,69%	2.002
Privreda	828	44	-	783	(753)	0,61%	2.749
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	828	44	-	783	(753)	0,73%	2.749
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2019.	5.163	1.802	1.287	2.073	(1.746)	1,28%	8.036
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U tabelama ispod dat je pregled restrukturiranih potraživanja:

u 000 EUR

Promjene na restrukturiranim Stage 2 potraživanjima	Bruto restrukturirana Stage 2 potraživanja 31.12.2019.	Nova restrukturirana Stage 2 potraživanja	Smanjenje restrukturiranih Stage 2 potraživanja	Bruto 31.12.2020.	Neto 31.12.2020.
Gotovinski krediti	1.107	890	(847)	1.150	1.071
Kreditne kartice	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	355	-	355	323
Hipotekarni krediti	170	528	(64)	634	578
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	10	-	(10)	-	-
Stanovništvo	1.287	1.773	(921)	2.139	1.972
Ostali krediti	-	5.145	-	5.145	4.867
Privreda	-	5.145	-	5.145	4.867
Ukupno	1.287	6.918	(921)	7.284	6.839

u 000 EUR

Promjene na restrukturiranim Stage 3 potraživanjima	Bruto restrukturirana Stage 3 potraživanja 31.12.2019.	Nova restrukturirana Stage 3 potraživanja	Smanjenje restrukturiranih Stage 3 potraživanja	Bruto 31.12.2020.	Neto 31.12.2020.
Gotovinski krediti	346	204	(112)	438	261
Kreditne kartice	1	-	-	1	-
Stambeni krediti	265	4	(86)	183	18
Hipotekarni krediti	173	23	(40)	156	77
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	505	154	(54)	605	111
Stanovništvo	1.290	385	(292)	1.383	467
Revolving krediti	-	1.048	-	1.048	783
Ostali krediti	783	1.955	(120)	2.618	995
Privreda	783	3.003	(120)	3.666	1.778
Ukupno	2.073	3.388	(412)	5.049	2.245

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Tranzicija kredita i potraživanja po Stage-evima (bruto krediti):

U 000 EUR

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
1.1.2020.	371.594	16.089	15.668	403.351
Nova potraživanja	113.789	15.238	1.952	130.979
Smanjenje/otplata potraživanja	(74.834)	(5.639)	(5.202)	(85.675)
Prelazak u Stage 1	-	(1.882)	(308)	(2.190)
Prelazak u Stage 2	(58.916)	-	(280)	(59.196)
Prelazak u Stage 3	(10.440)	(1.363)	-	(11.803)
Prelazak iz drugih nivoa	2.190	59.196	11.803	73.189
Druge promjene	-	-	-	-
31.12.2020.	343.383	81.639	23.633	448.655

Tranzicija ispravke vrijednosti:

U 000 EUR

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
1.1.2020.	4.277	1.402	11.915	17.594
Nova potraživanja	1.629	5.618	5.071	12.318
Smanjenje/otplata potraživanja	(1.571)	(418)	(3.291)	(5.280)
Prelazak u Stage 1	-	(158)	(75)	(233)
Prelazak u Stage 2	(1.065)	-	(68)	(1.133)
Prelazak u Stage 33	(261)	(157)	-	(418)
Prelazak iz drugih nivoa	233	1.133	418	1.784
Druge promjene	-	-	-	-
31.12.2020.	3.242	7.420	13.970	24.632

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)*Ispravka vrijednosti*

Na kraju 2019. godine Banka je usvojila novu Forbearance, Non-Performing and Default Politiku. Pravilnik o Forbearanceu, Non-performingu i Defaultima obuhvata zahtjeve koji pružaju jedinstven okvir za prepoznavanje i tretiranje defaulta i povezanih default evenata u Erste grupi. Takođe, ova politika definiše forbearance i non-performing izloženosti. Pravilnik uzima u obzir:

- Uredbu o kapitalnim zahtjevima(EU) br. 575/2013;
- EBA GL 2016/07 - Smjernice o primjeni definicije statusa neispunjavanja obaveza na osnovu člana 178. CRR-a;
- ECB Smjernice za non-performing kredite objavljeno u martu 2017 ("ECB NPL smjernice");
- EBA GL 2019/06-Smjernice za upravljanje neprihodujućim i restrukturiranim izloženostima
- COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) 2015/227 od 9. Januara 2015. Kojom se izmjenjuje i dopunjuje implementaciona regulativa (EU) br. 680/2014 kojom se utvrđuju implementacioni tehnički standardi o nadzornom izvještavanju institucija u skladu sa Uredbom (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća;
- COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) 2019/171 od 19. Oktobra 2017. O dopunama Uredbe (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za prag značajnosti za dospjele kreditne obaveze.

Navedena Politika definiše koncepte forbearance, non-performing i defaulta, konzistentno sa navedenim zahtjevima. Cilj je imati kompletnu definiciju i implementirati forbearance, non-performing i defaulte u Banci kako je implementirano u Erste Grupi. Navedena promjena tretirana je kao promjena računovodstvene procjene, i efekti su shodno tome priznati na teret bilansa uspjeha.

Banka klasifikuje izloženosti kreditnom riziku prema privrednim društvima u različite kategorije. Banka procjenjuje nadoknadiivi iznos diskontovanjem budućih novčanih tokova na individualnoj osnovi za sve značajne izloženosti razvrstane u loše kategorije. Kolektivno obezvrjeđenje za zdrave kategorije se zasniva na procjenama vjerovatnoće neispunjavanja obaveza i gubitaka u slučaju neplaćanja za izloženosti prema privrednim društvima i fizičkim licima korišćenjem sopstvenih istorijskih podataka.

Uticaj Covid 19 na obračun ECL

Tokom drugog kvartala 2020. godine u segmentu klijenata Privrede zbog pripadnosti pojedinim industrijama koje su pogođene sa COVID 19 (Hoteli i zabava, Transport) dodijeljen je Stage 2. Stage 2 – finansijska imovina kod koje je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno prepoznavanje, a koja pripada klijentima koji nisu u defaultu. Umanjenje vrijednosti za imovinu svrstanu u Stage 2 se izdvaja po metodi očekivanog kreditnog gubitka (Expected Credit Loss; ECL) tokom cjelokupnog trajanja. Tokom trećeg kvartala 2020. godine klijentima koji su pripadali segmentu Stanovništva a imali su COVID oznaku, dodijeljen je Stage 2. Posledično je došlo i do izdvajanja značajnih rezervacija tokom 2020. Godine.

Banka takođe procjenjuje Neizvjesnost naplate (UTP) zbog smanjenja kreditnog kvaliteta koji dovodi do defaulta nastaje kada se prilikom procjene (periodični pregledi) finansijske institucije ili zbog ostalih informacija prepozna značajno smanjenje kreditnog kvaliteta klijenta i zbog čega je neizvjesna otplata kreditnih obaveza u cijelosti bez realizacije kolateralu.

Ako dužnici imaju ozbiljna kašnjenja u otplati obaveza prema drugim povjeriocima (osiguravajućim društvima, neplaćene naknade prouzrokovane upravljanjem kolateralom), Banka mora procijeniti je li neizvjesna naplata obaveza prema Banci.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Pokrivenost kolateralima kredita i potraživanja po Stage-vima je prikazana u narednim tabelama:

u 000 EUR Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Stage 1 klijenti				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	37.725	68	-	288.596	326.389
Kreditne kartice	-	193	-	7.310	7.503
Stambeni krediti	123.860	58	-	178.737	302.655
Hipotekarni krediti	22.326	26	-	16.664	39.016
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	14.404	758	-	6.574	21.736
Stanovništvo	198.315	1.103	-	497.881	697.299
Kreditne kartice	587	-	-	321	908
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	2.002	2.002
Revolving krediti	10.466	839	-	63.148	74.453
Ostali krediti	59.789	580	16.752	113.138	190.259
Privreda	70.842	1.419	16.752	178.609	267.622
Ostali krediti	-	-	-	4.998	4.998
Ostale finansijske institucije	-	-	-	4.998	4.998
Faktoring	-	-	-	4.607	4.607
Ostali krediti	-	-	12.700	57.806	70.506
Država	-	-	12.700	62.413	75.113
Ostali krediti	125	-	-	143	268
Ostali klijenti	125	-	-	143	268
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	269.282	2.522	29.452	744.044	1.045.300
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

u 000 EUR Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Stage 1 klijenti				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	40.109	46	-	316.240	356.395
Kreditne kartice	-	205	-	7.781	7.986
Stambeni krediti	123.446	86	50	177.653	301.235
Hipotekarni krediti	28.016	47	-	19.304	47.367
Revolving krediti	-	-	-	8	8
Ostali krediti	21.813	738	-	8.014	30.565
Stanovništvo	213.384	1.122	50	529.000	743.556
Kreditne kartice	842	502	-	1.918	3.262
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	565	565
Revolving krediti	21.346	560	-	60.721	82.627
Ostali krediti	117.503	4.447	17.276	372.179	511.405
Privreda	139.691	5.509	17.276	435.383	597.859
Ostali krediti	-	2	-	1.302	1.304
Ostale finansijske institucije	-	2	-	1.302	1.304
Faktoring	-	-	-	1.696	1.696
Ostali krediti	-	-	12.700	27.205	39.905
Država	-	-	12.700	28.901	41.601
Ostali krediti	125	-	-	161	286
Ostali klijenti	125	-	-	161	286
Stanje na dan 31. Decembra 2019.	353.200	6.633	30.026	994.747	1.384.606
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Pokrivenost kolateralima kredita i potraživanja po Stage-vima je prikazana u narednim tabelama:

u 000 EUR

Kredit i potraživanja od
klijenata pokriveni
kolateralima

Gotovinski krediti
Kreditne kartice
Stambeni krediti
Hipotekarni krediti
Revolving krediti
Ostali krediti

Stanovništvo

Kreditne kartice

Finansijski lizing

Faktoring

Revolving krediti

Ostali krediti

Privreda

Ostali krediti

Ostale finansijske institucije

Faktoring

Ostali krediti

Država

Ostali krediti

Ostali klijenti

Stanje na dan 31. Decembra
2020.

Potraživanja od banaka

Stage 2 klijenti

	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	6.336	6	-	28.295	34.637
Kreditne kartice	-	10	-	831	841
Stambeni krediti	11.327	1	-	15.423	26.751
Hipotekarni krediti	6.212	10	-	4.927	11.149
Revolving krediti	58	-	-	356	414
Ostali krediti	4.261	100	-	2.176	6.537
Stanovništvo	28.194	127	-	52.008	80.329
Kreditne kartice	194	4	-	75	273
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	2.029	-	-	13.514	15.543
Ostali krediti	62.683	1.581	214	219.749	284.227
Privreda	64.906	1.585	214	233.338	300.043
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	4.250	6.564	10.814
Država	-	-	4.250	6.564	10.814
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	93,100	1.712	4.464	291.910	391.186
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

u 000 EUR

Kredit i potraživanja od
klijenata pokriveni
kolateralima

Gotovinski krediti
Kreditne kartice
Stambeni krediti
Hipotekarni krediti
Revolving krediti
Ostali krediti

Stanovništvo

Kreditne kartice

Finansijski lizing

Faktoring

Revolving krediti

Ostali krediti

Privreda

Ostali krediti

Ostale finansijske institucije

Faktoring

Ostali krediti

Država

Ostali krediti

Ostali klijenti

Stanje na dan 31. Decembra
2019.

Potraživanja od banaka

Stage 2 klijenti

	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	1.015	-	-	5.475	6.490
Kreditne kartice	-	6	-	337	343
Stambeni krediti	2.230	-	-	-	2.230
Hipotekarni krediti	1.772	4	-	1.273	3.049
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	1.952	35	-	843	2.830
Stanovništvo	6.969	45	-	7.928	14.942
Kreditne kartice	-	-	-	20	20
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	443	-	-	69	512
Ostali krediti	4.354	939	-	58.211	63.504
Privreda	4.797	939	-	58.300	64.036
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	4.250	6.979	11.229
Država	-	-	4.250	6.979	11.229
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2019.	11,766	984	4.250	73.207	90.207
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Pokrivenost kolateralima kredita i potraživanja po Stage-vima je prikazana u narednim tabelama:

u 000 EUR	Stage 3 klijenti				
Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	3.105	2	-	15.521	18.628
Kreditne kartice	-	-	-	409	409
Stambeni krediti	3.735	-	-	5.092	8.827
Hipotekarni krediti	6.061	5	-	2.208	8.274
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	13.060	8	-	3.653	16.721
Stanovništvo	25.961	15	-	26.883	52.859
Kreditne kartice	-	-	-	28	28
Finansijski lizing	91	-	-	38	129
Faktoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	2.478	-	-	9.293	11.771
Ostali krediti	16.748	18	-	26.083	42.849
Privreda	19.317	18	-	35.442	54.777
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	45.278	33	-	62.325	107.636
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

u 000 EUR	Stage 3 klijenti				
Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	1.945	-	-	10.013	11.958
Kreditne kartice	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	3.726	-	-	3.822	7.548
Hipotekarni krediti	4.503	-	-	2.187	6.690
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	14.115	14	-	3.434	17.563
Stanovništvo	24.289	14	-	19.456	43.759
Kreditne kartice	-	-	-	11	11
Finansijski lizing	91	-	-	41	132
Faktoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	288	-	-	301	589
Ostali krediti	12.367	-	-	8.111	20.478
Privreda	12.746	-	-	8.464	21.210
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2019.	37.035	14	-	27.920	64.969
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Politika otpisa

Banka otpisuje kredite kada utvrdi da su krediti nenaplativi. Ta odluka se donosi nakon razmatranja informacije kao što su pojave značajne promjene finansijskog položaja dužnika, takve da dužnik više ne može platiti obaveze i nema perspektivu da će platiti u budućnosti i nema kvalitetni kolateral. Za manje iznose kredita gdje postoji standardizovani kolateral u vidu žiranata i kada nema naplate od žiranata, otpis se uglavnom utvrđuje na osnovu istorije kašnjenja proizvoda. Ovi krediti su rangirani u ocjenu R4 internom metodologijom kreditnog ocjenjivanja.

Nenadoknadivi plasmani ocijenjeni sa R4 su oni za koje se pretpostavlja da ukupno potraživanje neće biti vraćeno iz osnovnog ili sekundarnog novčanog toka. U vezi nenadoknadivih plasmana ocijenjenih sa R4, po pravilu sadašnja vrijednost tih potraživanja jednaka je nuli, osim kada je jako dobro sredstvo obezbjeđenja od odobrenog kredita

Rizik zemlje

Rizik zemlje predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka za Banku, zbog nemogućnosti naplate potraživanja od lica izvan Crne Gore iz političkih, socijalnih i ekonomskih razloga zemlje u kojoj se nalazi sjedište dužnika.

Za rangiranje zemalja u odgovarajuću kategoriju, Banka koristi:

- a. dugoročni kreditni rejting zemlje dužnika, utvrđen od strane međunarodno priznatih eksternih institucija;
- b. informacije koje su raspoložive na nacionalnom ili međunarodnom nivou, kao što su informacije koje je pripremio Međunarodni monetarni fond, Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj i Banka za međunarodna poravnanja;
- c. raspoložive informacije o veličini, prirodi i dospelosti spoljnog duga zemlje dužnika, stopi inflacije i istorijskim podacima o servisiranju spoljnog duga te zemlje;
- d. raspoložive informacije o tekućim uslovima u zemlji dužnika, a posebno o privrednom i političkom stanju u toj zemlji, uključujući i procjene socijalne i političke.

Sektor upravljanja rizicima prati rizik zemlje kontinuirano i daje preporuke za izmjene ako su potrebne, kako bi politike i procedure bile u skladu sa Bančinom strategijom i ciljevima.

Sektor upravljanja rizicima dostavlja mjesečne izvještaje Odboru direktora o izloženosti riziku zemlje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U narednoj tabeli je prikazana koncentracija izloženosti po zemljama:

u 000 EUR	Potraživanja od Stage 1 i Stage 2 klijenata					Potraživanja od Stage 3 kljenta				
	Crna Gora	Austrija	Njemačka	Italija	Ostalo	Crna Gora	Austrija	Njemačka	Italija	Ostalo
Potraživanja od klijenata										
Stanovništvo	229.715	-	229	-	901	13.767	-	-	-	21
Gotovinski krediti	141.329	-	-	-	47	7.777	-	-	-	4
Kreditne kartice	2.837	-	-	-	5	248	-	-	-	-
Stambeni krediti	73.498	-	229	-	569	2.170	-	-	-	-
Hipotekarni krediti	7.790	-	-	-	243	1.329	-	-	-	-
Revolving krediti	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	4.221	-	-	-	37	2.243	-	-	-	17
Privreda	136.006	-	-	-	-	9.845	-	-	-	-
Kreditne kartice	66	-	-	-	-	11	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-
Faktoring	2.008	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	23.171	-	-	-	-	1.572	-	-	-	-
Ostali krediti	110.761	-	-	-	-	8.235	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	2.498	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	2.498	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Država	55.537	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faktoring	4.528	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	51.009	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali kljenti	136	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	136	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	423.892	-	229	-	901	23.612	-	-	-	21
Potraživanja od banaka	-	19.243	9.638	9.344	2.937	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

u 000 EUR

	Potraživanja od Stage 1 i Stage 2 klijenata					Potraživanja od Stage 3 klijenta				
	Crna Gora	Austrija	Njemačka	Italija	Ostalo	Crna Gora	Austrija	Njemačka	Italija	Ostalo
Potraživanja od klijenata	229.810	12	249	-	1.024	10.292	-	-	-	24
Stanovništvo	145.655	-	-	-	61	5.068	-	-	-	4
Gotovinski krediti	2.876	-	-	-	4	136	-	-	-	-
Kreditne kartice	69.033	12	249	-	636	1.647	-	-	-	-
Stambeni krediti	7.508	-	-	-	270	1.092	-	-	-	-
Hipotekarni krediti	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	4.730	-	-	-	53	2.349	-	-	-	20
Ostali krediti	130.771	-	-	-	-	5.352	-	-	-	-
Privreda	81	-	-	-	-	10	-	-	-	-
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-
Finansijski lizing	571	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faktoring	21.641	-	-	-	-	151	-	-	-	-
Revolving krediti	108.478	-	-	-	-	5.161	-	-	-	-
Ostali krediti	1.300	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	1.300	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	24.365	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Država	1.696	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faktoring	22.669	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	152	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	152	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	386.398	12	249	-	1.024	15.644	-	-	-	24
Stanje na dan 31. Decembra 2019.	-	22.331	9.367	7.760	6.133	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Rizik likvidnosti

Upravljanje rizikom likvidnosti je definisano Politikom i procedurama za upravljanje rizikom likvidnosti koja je u decembru 2020. godine zamijenjena ILAAP (Internal Liquidity Adequacy Assessment Policy), kojom je definisano da odgovornost u upravljanju likvidnošću Banke snosi Komitet za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu: ALCO Komitet).

ALCO komitet kao nadležno tijelo donosi sledeće odluke:

- strateške odluke koje se odnose na upravljanje aktivom i pasivom Banke tj. odluke koje doprinose održavanju zadovoljavajuće valutne, likvidne i kamatne strukture bilansa banke;
- analizira i predlaže politiku cijena;
- odluke o strateškim ulaganjima u određene proizvode;
- odluke da li će se neka izloženost rizicima hedgirati.

Odbor direktora je svjestan da se politikom ne mogu predvidjeti sve situacije, uslovi i mogućnosti koje se mogu pojaviti. Iz tog razloga, ALCO je ovlašćen da razumno odstupa od gore navedene politike i o takvim aktivnostima odmah obavijesti Odbor direktora.

Likvidnost Banke se definiše kao njena sposobnost da u roku izvršava dospjele obaveze. Banka je izložena dnevnim obavezama za povlačenje sredstava od strane komitenata, koji utiču na raspoloživa novčana sredstva iz tekućih računa, depozita, povlačenja kredita. Banka nema potrebu da održava nivo novčanih sredstava da bi izašla u susret svim potencijalnim zahtjevima, procjenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvidjeti. Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost dospjeća i kamatnih stopa aktive i obaveza su fundamentalne za rukovodstvo Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti Banke podrazumijeva da je likvidnost Banke zasnovana na regularnoj i stabilnoj naplati potraživanja o njihovim rokovima dospjeća i shodno tome Banka vrši praćenje plasiranih sredstava sa stanovništva vjerovatnoće naplate u predviđenim rokovima. Primarni izvori sredstava Banke su depoziti domaćih pravnih lica i stanovništva kao i kratkoročne kreditne linije odobrene od strane banaka.

Banka održava likvidnost konstantno prateći usklađenost izvora i plasmana, da bi na taj način bila u mogućnosti da sve svoje obaveze kao i obaveze svojih deponenata, izmiruje u rokovima dospjeća, pokušavajući istovremeno da zadovolji potrebe osnivača i poslovnih komitenata prilikom odobravanja kredita, odnosno da uskladi roкове dospjeća kredita sa potrebama zajmotražioca.

Tabela prikazuje analizu finansijskih sredstava i obaveza Banke analiziranih na osnovu toga kada se očekuje da budu naplaćene ili ne.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U 000 EUR	Do 1 godine	Preko 1 godine	Ukupno
Aktiva			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	57.650	9.587	67.237
Kredit i potraživanja od banaka	41.132	-	41.132
Kredit i potraživanja od klijenata	110.752	313.271	424.023
Investicione HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	62.746	2.170	64.916
Investicione HOV koje se vrednuju po AC	23.913	-	23.913
Ukupno na dan 31. decembra 2020. godine	296.193	325.028	621.221
Obaveze			
Depoziti banaka	504	-	504
Depoziti klijenata	355.239	20.590	375.829
Pozajmljena sredstva i subordinisani dug	27.014	117.182	144.196
Dužničke hartije od vrijednosti	-	-	-
Ukupno na dan 31. decembra 2020. godine	382.757	137.772	520.529

Tržišni rizici

Tržišni rizik je rizik da će promjena tržišnih cijena, kao što su kamatne stope, cijene kapitala i devizni kursevi uticati na prihode Banke ili vrijednost njihovih finansijskih instrumenata. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je upravljanje i kontrola izloženosti tržišnom riziku unutar prihvatljivih parametara, uz optimizaciju povraćaja na rizik.

Upravljanje tržišnim rizikom

Upravljanje tržišnim rizikom je jedan od glavnih ciljeva kako bi se ograničili potencijalni gubici uzrokovani nepovoljnim promjenama kamatnih stopa, deviznih rizika, indeksa cijena i ostalih tržišnih faktora koji mogu uticati na vrijednost finansijskih instrumenata, na profitabilnost i adekvatnosti kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Tržišni rizik prati se od strane Sektora za upravljanje rizicima. Sistem Banke za upravljanje tržišnim rizikom se sastoji od:

- Identifikacije trenutnog tržišnog rizika i mogućih rizika od novih poslovnih aktivnosti;
- Mjerenja tržišnih rizika kroz uspostavljen mehanizam i procedure za tačne i ažurirane procjene tržišnog rizika;
- Praćenje tržišnog rizika kroz analiziranje njegovog statusa, promjena i trendova;
- Kontrola tržišnog rizika - upravljanjem rizikom na nivou prihvatljivom za profil rizika Banke.

Banka upravlja svim tržišnim rizicima, a posebno:

- Rizikom kamatne stope;
- Deviznim rizikom;
- Rizikom ulaganja u hartije od vrijednosti (cjenovni rizik).

Rizik kamatne stope

Poslovanje Banke je pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna sredstva i kamatonosne obaveze dopijevaju u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda, uz date tržišne kamatne stope u skladu s poslovnom strategijom Banke.

U upravljanju strukturom kamatne stope, više Rukovodstvo razmatra između ostalog sljedeće:

- Makro i mikro ekonomske prognoze;
- Prognoze stanja likvidnosti i
- Očekivane trendove u kamatnim stopama.

Banka je izložena uticajima fluktuacija tržišnih kamatnih stopa na svoj finansijski položaj i novčane tokove. Kamatne marže mogu se povećati kao rezultat takvih promjena ili se mogu smanjiti uz stvaranje gubitka u slučaju da su nastala neočekivana kretanja na datum promjene kamatne stope. Banka utvrđuje procedure i primjenjive metode kamatnog pozicioniranja dok poziciju bilansa u smislu kamatne strukture Banka redovno prati.

Tabela u nastavku prikazuje izloženost Banke na kretanja kamatnih stopa:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U 000 EUR

Na dan 31. decembra 2020.

OSJETLJIVA AKTIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	9.620	-	-	-	-	9.620
Kamatonosne hartije od vrijednosti	61.527	22.984	-	-	-	84.511
Kredit i ostala potraživanja	171.539	21.885	24.876	33.105	189.155	440.560
Ostala osjetljiva aktiva	135	351	413	2.213	3.403	6.515
Ukupno	242.821	45.220	25.289	35.318	192.558	541.206
% od ukupne kamatonosne aktive	44,87%	8,36%	4,67%	6,53%	35,58%	100,00%
OSJETLJIVA PASIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
Kamatonosni depoziti	16.878	24.967	55.189	87.252	133.477	317.763
Kamatonosni krediti	31.000	8.850	30.386	1.236	72.413	143.885
Ukupno	47.878	33.817	85.575	88.488	205.890	461.648
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	10,37%	7,33%	18,54%	19,17%	44,60%	100,00%
RAZLIKA (GAP)	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
IZNOS GAP - a - (I) minus (II) -						
Pozitivan/Negativan	194.943	11.403	(60.286)	(53.170)	(13.332)	79.558
Kumulativan Gap - Pozitivan/Negativan	194.943	206.346	146.060	92.890	79.558	
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	30,52%	32,30%	22,87%	14,54%	12,46%	

Ova analiza je obezbijeđena na osnovu perioda promjene kamatnih stopa ili dospeljeća.

Banka priprema izvještaje u skladu s propisima Centralne banke Crne Gore za mjerenje kamatnog rizika za sve pozicije imovine, obaveza i vanbilansnih stavki, kao i za sve druge naknade ili troškove koji su izloženi kamatnom riziku. Izvještaji izrađeni u skladu s propisima Centralne banke Crne Gore se koriste za mjerenje rizika u odnosu na neto prihod od kamata (NI) proizašlog iz ponovnog određivanja cijene imovine i obaveza tokom vremena. Rizik se mjeri po veličini i trajanju od mogućih kretanja kamatnih stopa. Banka je svjesna da održavanje ravnotežne pozicije za sve periode prikazivanja u gap izvještajima ne obezbjeđuje imunitet od kamatnog rizika. Banka je svjesna sljedećih ograničenja u izvještajnim gapovima:

- Rizik može biti skriven u okvirima ponovnih određivanja cijena;
- Kamatne stope na imovinu i obaveze se ne kreću uvijek zajedno;
- Izloženost koja proizlazi iz novog posla.

Da bi se izbjegla takva ograničenja, Banka upotrebljava simulacije (pretpostavke) s namjerom projekcije buduće strukture bilansa i primjenom različitih scenarija kamatnih stopa. Uticaj kredita i potraživanja i prijevremeno povlačenje depozita je takođe uzeto u obzir.

Osim toga, Banka je usmjerena na marže kamatnih stopa. Banka je svjesna da je volatilnost kamatne marže potencijalni indikator kamatnog rizika. Ovom maržom se upravlja određivanjem cijena kredita, cijene depozita i ulaganja. Kreditima se određuje cijena u cilju postizanja poštenog povraćaja na ulaganja akcionara. Depoziti su primljeni po cijeni koja omogućuje pravedan tretman za klijente Banke, razumno je konkurentna, bez povećanja troškova finansiranja Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Upravljanje kamatnim rizikom u vezi sa gapom kamatnih stopa je dopunjeno praćenjem osjetljivosti na neto kamatni prihod imovine i obaveza Banke na razna standardna i nestandardna scenarija kamatnih stopa. Standardna scenarija se razmatraju jednom mjesečno uzevši u obzir razumnu moguću promjenu kamatnih stopa od 100 baznih poena (bp) paralelno (pad ili porast) u svim krivama prinosa. Analiza bilansa uspjeha na osjetljivosti Banke na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu prikazano je kako slijedi:

U 000 EUR	100 bp paralelno povećanje	100 bp paralelno smanjenje
Prosječno za period	389	(389)
Maksimum za period	1.213	(59)
Minimum za period	59	(1.213)
Na dan 31. decembra 2020. godine	1.213	(1.213)
Prosječno za period	(24)	24
Maksimum za period	799	1.171
Minimum za period	(1.171)	(799)
Na dan 31. decembra 2019. godine	546	(546)

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u deviznom kursu. Banka je postavila ograničenja na stanja po valutama, koji se prate na dnevnoj bazi.

Kako su otvorene pozicije u GBP i CHF iznosile EUR 17 hiljada i EUR 57 hiljada, Rukovodstvo smatra da Banka trenutno nije značajno izložena deviznom riziku.

Cjenovni rizik

Trenutna strategija Banke je da neće ulagati u hartije od vrijednosti koje se drže u trgovačkoj knjizi i vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Operativni rizik

Operativni rizik se definiše kao rizik pojave gubitka uslijed nepravilnog ili neodgovarajućeg ponašanja i aktivnosti zaposlenih, neadekvatnosti i/ili grešaka u procesima i organizaciji, neadekvatnosti i/ili grešaka u sistemima i infrastrukturi ili uslijed eksternih faktora i uticaja.

Cilj upravljanja operativnim rizikom je ravnoteža troškova i rizika unutar ograničenja na sklonost riziku Banke, ali treba biti u skladu s razboritim upravljanjem zahtijevnim od strane Banke.

Prioriteti upravljanja rizicima identifikuju se kroz:

- iskustvo i posmatranje;
- procjenu interne revizije i znanje;
- interne kontrole;
- razradu procjene rizika;
- postupke za upravljanje promjenama;
- zdrav razum;
- izvještaje o incidentu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Banka je uspostavila sistem za upravljanje operativnim rizicima koji uključuje:

- Politike i postupke za upravljanje operativnim rizicima koji omogućuju identifikaciju, mjerenje, praćenje i kontrolu rizika;
- Odgovornost za sprovođenje i efikasnost operativnog rizika je u Sektoru za upravljanje rizicima, kao i nadzor i praćenje rizika;
- Odgovornost za prepoznavanje i upravljanje operativnim rizikom leži na poslovnim linijama upravljanja;
- Interna revizija je odgovorna za realizaciju dogovorenog programa revizije, koji obuhvata sve sektore i službe, identifikaciju rizika i ne pridržavanje procedura, izvršenje posebnih istraga i izvještavanje Glavnog izvršnog direktora i Odbora direktora.

Upravljanje kapitalom

Na osnovu odredbi Odluke o adekvatnosti kapitala banaka, Banka je izvršila izračunavanje potrebnog kapitala za rizike kojima je izložena tokom poslovanja, kao i koeficijenta solventnosti. Koeficijent solventnosti ne smije biti manji od 10%.

Sopstvena sredstva banke, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka čine:

- osnovni elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje osnovnog kapitala;
- dopunski elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje dopunskog kapitala I, i
- dopunski element sopstvenih sredstava, koji se uključuje u dopunski kapital II.

Osnovni elementi sopstvenih sredstava banke su:

- uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- naplaćene emisije premije;
- rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve);
- neraspoređena dobit iz prethodnih godina;
- dobit u tekućoj godini za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital.
- kapitalna dobit ostvarena kupovinom i prodajom sopstvenih akcija.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava banke koji se uključuju u dopunski kapital su:

- nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija;
- naplaćene emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija;
- iznos opštih rezervi, a najviše do 1.25% ukupne rizikom ponderisane aktive;
- subordinisani dug, za koji su ispunjeni uslovi predviđeni ovom Odlukom;
- hibridni instrumenti, za koje su ispunjeni uslovi predviđeni ovom Odlukom;
- revalorizacija rezerve.

Subordinisani dug za koji su ispunjeni uslovi se može tretirati kao dopunski element sopstvenih sredstava koji se uključuje u dopunski kapital II banke, ukoliko:

- je dug u cjelosti otplaćen;
- banka ne garantuje otplatu duga u bilo kojem obliku;
- je, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije banke, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima;
- ugovor sadrži klauzulu zabrane isplate kamata i glavnice, čak i nakon dospijeca duga, ako bi tom isplatom iznos sopstvenih sredstava pao ispod propisanog nivoa;
- je rok dospijeca duga unaprijed određen, duži je od dvije godina i ne može se otplatiti prije ugovorenog roka dospijeca;
- je o subordinisanom dugu zaključen pismeni ugovor koji pored uslova iz tač. 2 - 5 ovog člana, sadrži i napomenu da se subordinisani dug ne može smatrati depozitom

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Banka je dužna održavati koeficijent solventnosti na nivou od najmanje 10%. Politika Banke je zadržati jaku bazu kapitala kako bi zadržala povjerenje tržišta, investitora i kreditora za budući razvoj. U toku godine, Banka je zadovoljila zahtjeve za minimalnom solventnosti Centralne banke Crne Gore.

Regulatorni kapital i adekvatnost kapitala Banke je prikazana u narednoj tabeli:

U 000 EUR	31.12.2020.	31.12.2019.
Osnovni kapital		
Akcijski kapital	5.339	5.339
Emisiona premija	1.571	1.571
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	79.196	66.926
Rezerve iz zadržane dobiti	300	300
Odbitne stavke od osnovnog kapitala	(4.457)	(4.393)
Ukupan regulatorni kapital	81.949	69.743
Rizikom ponderisana aktiva:		
Bilansne pozicije	275.487	265.588
Vanbilansne pozicije	30.404	30.905
Kapital za:		
Operativni rizik	5.072	4.738
Rizik zemlje	675	497
Ostali rizici	1.384	1.191
Ukupni zahtjev za kapitalom	313.022	302.919
Adekvatnost kapitala	22,85%	20,18%

Banka računa regulatorni kapital i adekvatnost kapitala na osnovu finansijskih izvještaja pripremljenih u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore.

U skladu sa zahtjevima Centralne banke Crne Gore, Banka je u obavezi da održava adekvatnost kapitala na nivou od minimum 10%. Na dan 31. decembra 2020. godine koeficijent adekvatnosti kapitala iznosio je 22,85% (2019: 20,18%). Banka je u obavezi da održava određeni minimum ili maksimum koeficijenata u skladu sa regulativima Centralne banke Crne Gore i Zakonom o bankama. Na dan 31. decembra 2020. godine Banka je zadovoljavala kriterijume propisane od strane Centralne banke Crne Gore.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. DODATNE INFORMACIJE ZA IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

NOVČANA SREDSTVA

Za potrebe sastavljanja izvještaja o tokovima gotovine novčana sredstva sastoje se od sredstava sa rokom dospelja ispod 3 mjeseca od datuma sticanja i odnose se na: novčana sredstva u trezoru, račune kod centralnih banaka i drugih banaka.

U 000 EUR	2020.	2019.
Gotovina u blagajni (napomena 14)	31.947	20.192
Žiro račun kod Centralne banke Crne Gore (napomena 14)	16.273	19.705
Korespondentni računi i depoziti kod inostranih banaka (napomena 15)	19.241	45.591
Ispravka vrijednosti	(224)	(167)
Stanje na dan 31. Decembra	67.237	85.321

32. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna i razrijeđena zarada po akciji izračunava se tako što se dobit/(gubitak) koja pripada akcionarima Banke podijeli sa ponderisanim prosječnim brojem običnih akcija u opticaju za period.

	2020.	2019.
Osnovna i razrijeđena zarada po akciji		
Neto profit (U 000 EUR)	5.103	12.270
Ponderisani prosječan broj običnih akcija u opticaju	5.339	5.339
Zarada po akciji / u EUR	0,956	2,298

33. PORESKI RIZICI

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja prikazanih kroz finansijske iskaze. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 65/01, 80/04 i 29/05), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala.

34. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja uticaj COVID 19 pandemije se nastavlja. Neizvjesno je trajanje pandemije i razmjere uticaja na ekonomiju. Uz snažnu kapitalnu i likvidonosnu poziciju Banka aktivno prati razvoj događaja i procjenjuje uticaj na poslovanje, finansijske rezultate, finansijski položaj i novčane tokove. Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja Banka nije identifikovala značajne događaje koji bi zahtijevali korekcije priloženih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

35. OPŠTI PODACI O BANCI

U skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka („Sl. list CG“, br. 15/12 i 18/13) opšti podaci o Banci su prezentirani kako slijedi:

Naziv Banke:	ERSTE Bank AD, Podgorica
Adresa:	Arsenija Boljevića 2A, Podgorica
Matični broj:	02351242
Telefon/Fax:	+ 382 (0)20 440 440, +382 (0)20 409 409
Adresa internet stranice:	http://www.erstebank.me
Adresa elektronske pošte:	info@erstebank.me
Broj filijala:	Banka ima centralu i 17 filijala
Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2020.	312
Žiro račun:	907 – 54001 – 10

Erste Bank A.D., Podgorica, je 2002. godine registrovana kao akcionarsko društvo Opportunity Bank A.D., Podgorica. Banka je promijenila ime u julu 2009. godine u Erste Bank A.D., Podgorica. Banka je dobila licencu za obavljanje plaćanja i držanje depozita na domaćem i inostranom tržištu. RegistarSKI broj Banke u Centralnom registru Privrednog suda je 4-0001671/001. Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 337 (Rješenje broj 02/3-342/1-02 od 21. novembra 2002. godine).

Erste&Steiermärkische Bank d.d. Rijeka, Hrvatska je vlasnik i posjeduje 100% vlasništva Banke.

Podaci o članovima Odbora direktora i Uprave na 31.12.2020.:

Odbor direktora	Ime i prezime
Predsjednik	Christoph Schofbock
Zamjenik predsjednika	Michaela Hasslacher Glavanovits
Član	Borislav Centner
Član	Miroslav Kožul
Član	Krešimir Barić
Uprava	Ime i prezime
Glavni izvršni direktor	Aleksa Lukić
Izvršni direktor	Damir Ivaštinović
Izvršni direktor	Darko Keković

ERSTE BANK AD Podgorica

Arsenija Boljevića 2A, 81000 Podgorica
Tel: 020 440 440

Fax: 020 440 432
www.erstebank.me
info@erstebank.me

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2020. GODINU

U skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. list CG" br. 52 od 9. avgusta 2016), član 11, član 13 i član 14, Erste bank AD Podgorica objavljuje izvještaje za 2020. godinu:

Obaveza sastavljanja finansijskih iskaza, Izvještaj menadžmenta

Član 11.

1) a) Kratak opis poslovnih aktivnosti

Erste Bank AD Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”), je 2002. godine registrovana kao akcionarsko društvo Opportunity Bank A.D., Podgorica. Banka je promijenila ime u julu 2009. godine u Erste Bank AD Podgorica. Banka je dobila licencu za obavljanje plaćanja i držanje depozite na domaćem i inostranom tržištu. Registarski broj Banke u Centralnom registru privrednih subjekata je 4-0001671/001.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 337 (Rješenje broj 02/3-342/1-02 od 21. novembra 2002. godine).

U skladu sa Zakonom o bankama, Odlukom o osnivanju i Statutom, Banka obavlja poslove primanja depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz tih sredstava, u cjelini ili djelimično, za svoj račun.

Pored ovih poslova, Banka može da obavlja i sljedeće:

- izdaje garancije i preuzima druge vanbilansne obaveze;
- kupuje, prodaje i naplaćuje potraživanja;
- izdaje, obrađuje i evidentira platne instrumente;
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- trguje u svoje ime i za svoj račun ili za račun komitenta stranim sredstvima plaćanja i finansijskim derivatima;
- vrši izradu analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti društava i preduzetnika;
- depo poslove;
- usluge čuvanja u sefovima i
- druge poslove u skladu sa odobrenjem Centralne banke Crne Gore.

Poslovi koji se obavljaju na osnovu odobrenja Centralne banke:

1. kastodi i depozitarni poslovi – br. rj. 0102-3319/5 od 29.07.2014. godine
2. poslovi zastupanja u osiguranju – br. rj.0102-6139/3 od 20.11.2014. godine
3. poslovi brokera, dilera i investicionog menadžera – br. 03-3595-3/2016 od 24.05.2016. godine.

Sjedište Banke je u Podgorici, Arsenija Boljevića 2A.

b) Organizaciona struktura pravnog lica

Na dan 31. decembra 2020. godine Banka ima 312 zaposlenih radnika (31. decembra 2019. godine: 282 zaposlena radnika).

Obavljanje poslovanja Banke organizovano je u 18 osnovnih organizacionih jedinica, tj. 10 sektora i 8 službi: Sektor stanovništva, Sektor privrede, Sektor upravljanja rizicima, Sektor finansija i računovodstva, Sektor informacione tehnologije i organizacije, Sektor procesinga, Sektor upravljanja imovinom, Sektor pravnih poslova, naplate, upravljanja lošim plasmanima i preuzetom imovinom, Sektor direktnih kanala, Sektor riznice, Služba marketinga, Služba komunikacija, Služba ljudskih resursa, Služba interne revizije, Služba za sprječavanje prevara, Služba za sekretarske poslove i praćenje usklađenosti, Služba za upravljanje operativnim rizicima i informacionu sigurnost, Služba upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica. Kancelarija uprave se organizuje kao posebna organizaciona jedinica. U okviru Sektora stanovništva posluje 17 filijala.

2) a) Istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti

Protekla 2020. godina je nesporno godina koju je obilježila sveobuhvatna kriza izazvana pandemijom Sars-Cov 2 virusa. Njene posljedice i efekti su dalekosežni, jer su iz korijena promijenili zdravstvenu, ekonomsku i društvenu svakodnevnicu, dosadašnje navike i percepciju.

Ipak i u ovakvoj godini koja je zahtijevala razna prilagođavanja i to u načinu rada, organizacije posla i saradnje kako bi klijenti Banke imali nesmetanu i kontinuiranu uslugu, Banka je pokazala spremnost da odgovori svim izazovima. Tako je ostala blizu klijentima i podržala ih brzo dostupnom likvidnošću tokom proljećnog zatvaranja. Pomjerajući fokus na efekte COVID 19 krize koji nijesu trenutni i neposredni, Banka je nastavila da pruža održivu podršku kroz mehanizme restrukturiranja prilagođene industrijama i klijentima. Preduzeto je i niz prudencionih mjera u pogledu dodatnog ojačavanja finansijske pozicije Banke, kao i olakšavanja budućeg poslovanja svojih klijenata. Banka se blagovremeno fokusirala na prepoznavanje plasmana koji mogu imati poteškoće u otplati te je dodatno ojačala pozicije rezervacija shodno prepoznatim trenutnim ili budućim rizicima. Može se reći da je pozicija Banke sigurna, stabilna i u potpunosti spremna za naredne izazove.

Erste banka je pokazala da živi svoje vrijednosti i u ovom periodu, stavljanjem naglaska na timski duh i zajedničke ciljeve, ali i brojnim društveno korisnim akcijama koje su sprovedene u saradnji s klijentima i partnerima. Na primjer, obezbijeđene su donacije respiratora, donacija Crvenom krstu, te 3D štampariji kako bi se napravile ronilačke maske koje su prilagođene kako bi imale zaštitnu funkciju i bile donirane zdravstvenim radnicima.

Potvrda da su kvalitet poslovanja i odgovornost u pristupu klijentima pogođenim pandemijom prepoznati stigla je u vidu 5. nagrade međunarodnog finansijskog magazina The Banker za „Banku godine u Crnoj Gori“. Nagrade ovog renomiranog magazina, koji djeluje u okviru Financial Times grupacije, ove godine su proglašene na onlajn ceremoniji održanoj 2. decembra 2020. godine.

Nagrada za najbolju banku dodjeljuje se svake godine na osnovu više kriterijuma, među kojima su finansijski pokazatelji poslovanja, strategija razvoja digitalnih i tradicionalnih kanala plaćanja, odnosa prema klijentima. Žiri je ove godine u obzir uzeo način na koji su banke podržale klijente u uslovima pandemije istovremeno održavajući rezilijentnost, odnosno sposobnost uspješnog funkcionisanja u izazovnim uslovima. Od svog osnivanja 1926. godine, magazin „The Banker“ je važan izvor ekonomskih i finansijskih informacija za globalnu bankarsku industriju. Godišnje nagrade koje ovaj magazin dodjeljuje smatraju se jednom od najprestižnijih bankarskih nagrada u svijetu.

Erste Bank AD Podgorica posluje kroz mrežu od 17 filijala širom Crne Gore i uslužuje preko 112 hiljada klijenata na kraju 2020. godine.

Banka je u 2020 godini ostvarila dobit prije poreza u iznosu od 5,5 miliona EUR (2019: 13,4 miliona EUR) što je 59% manje u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom zbog visokih troškova rezervacija uzrokovanim poslasticama COVID 19 pandemije. Dobit poslije poreza iznosi 5,1 milion EUR (2019: 12,3 miliona EUR) s povratom na kapital od 5,5% (2019: 14,7%) i povratom na aktivu od 0,82 % (2019: 2,2%).

Neto prihod od kamata ostvaren je u iznosu 24,6 miliona EUR (2019: 23,5 miliona EUR) i za 5% je veći u odnosu na prethodni izvještajni period. Neto kamatna margina se smanjila sa 5,02% na kraju 2019. godine na 4,78% na kraju 2020. godine. Značajno smanjenje neto kamatne margine na tržištu dovelo je do njenog smanjenja i u Banci u 2020. godini.

Neto prihod od naknada i provizija je smanjen za 45% i iznosio je 1,96 milion EUR (2019: 3,6 miliona EUR). Smanjenje je rezultat smanjene aktivnosti i poslovanja klijenata tokom 2020. godine uzrokovanih poslasticama COVID 19 pandemije.

Troškovi obezvrijeđenja i rezervisanja su iznosili 7 miliona EUR. Pokrivenost NPL-a rezervama je visoka i iznosila je 104% na kraju 2020, što predstavlja smanjenje u odnosu na kraj 2019. godine kada je iznosila 112%. Banka redovno prati kontrolu naplate uz konzervativni rizični apetit, koji je prilagođen zahtjevnim tržišnim uslovima.

Troškovi poslovanja ostvareni su u iznosu od 14,9 miliona EUR (2019: 15,1 miliona EUR) i u odnosu na prethodnu godinu su se smanjili za 1% dok se odnos troškova i prihoda povećao sa 54,9% na 55,4%. Na kraju godine ukupna aktiva je iznosila 638,8 miliona EUR (2019: 605,1 miliona EUR) i povećala se za 6% u odnosu na 2019. godinu.

Neto krediti klijentima na kraju 2020. godine iznosili su 424 miliona EUR i bili su za 10% veći u odnosu na kraj 2019. godine (2019: 385,7 miliona EUR). Prema podacima koje objavljuje Centralna banka Crne Gore, tržišni udio Erste banke u neto kreditima klijentima je na kraju decembra 2020.godine iznosio 15,28% i bilježi rast od 0,98 pp u odnosu na 2019. godinu.

Kreditni rast na bankarskom tržištu je u 2020. godini iznosio 3,6%. Bankarski sektor u segmentu kreditiranja stanovništva ostvario je rast od 2,7% na godišnjem nivou, dok su krediti pravnim licima porasli za 4,5%. Ukupan portfelj Erste banke u stanovništvu je na kraju 2020. godine iznosio 231,6 miliona EUR.

Tokom 2020. godine ukupni depoziti klijenata povećani su za 1% i iznose 375,8 miliona EUR na kraju 2020. godine (2019: 373,5 miliona EUR), od čega se na depozite stanovništva odnosi 178,2 miliona EUR, a na depozite pravnih lica 182,2 miliona EUR.

U segmentu stanovništva, tokom 2020.godine je nastavljen pozitivan trend rasta broja klijenata i njihovih računa. Rast broja klijenata u odnosu na prethodnu godinu je 5,6%, rast broja ukupnih računa je 6%, kao i broj aktivnih računa 3,3%. Takođe, zabilježen je rast broja računa za uplatu penzija za 1,2 % i broja računa za uplatu zarada 3%. Realizovano je 39,3 miliona EUR plasmana. Najveće učešće u ukupnom plasmanu se odnosilo se na gotovinske kredite 58% i stambene kredite 31%.

Prema podacima od decembra 2020. godine, tržišno učešće Banke u kreditima stanovništvu u odnosu na 2019. godinu je nešto manje i iznosi 17,3% (2019: 17,6%). Depozitni portfelj je smanjen tokom 2020.godine za 18 milona EUR ili 9%, kao i tržišno učešće za 0,98 pp i iznosi 9,8%.

Erste banka je i u 2020. godini ostala fokusirana i na segment privrede. U segmentu rada sa privredom ostvaren je rast kreditnog portfelja od 38 miliona EUR (25%) u odnosu na kraj 2019. Najveći rast je ostvaren u segmentu Centralna Vlada. Kod privatnih kompanija zabilježen je rast neto kredita za EUR 9,93 miliona EUR (7,74%), čime je tržišno učešće u ovom segmentu poraslo sa 12,23% na 12,82%, odnosno 0,59pp. Ovaj rast predstavlja 26,65 % neto rasta tržišta.

Direktni kanali

Kartično poslovanje

U 2020. Banka bilježi rast od 9,3% u broju aktivnih kartica, te je njihov broj iznosio 63,7 hiljada. Ukupan broj transakcija platnim karticama u 2020. je porastao 8,4% na 3,4 miliona. Ostvareni rast u broju transakcija debitnom platnom karticom bio je 9,7%, dok su transakcije kreditnom platnom karticom zabilježile pad od 21,3%.

Ukupan promet ostvaren platnim karticama Banke u 2020. u odnosu na 2019. je takođe porastao za 4,8% i iznosio je 135,7 miliona EUR. Rast prometa debitnim platnim karticama iznosio je 6,4%, dok je u kreditnim platnim karticama zabilježen pad od 33,3%.

U 2020. mreža bankomata je proširena za 3 nova bankomata, na ukupno 55 bankomata. Zbog pandemije COVID 19, ukupan broj transakcija na bankomatima u 2020. je zabilježio pad od 19,1% i iznosio je nepunih 731 hiljadu. Ukupan promet platnim karticama na bankomatima Banke u 2020. iznosio je 101,4 miliona EUR ili 3,6% manje nego u 2019. godini. Nedolazak turista se najviše odrazio na rad bankomatske mreže. Dostupnost bankomata ili SLA bankomata za 2020. godinu bio je 98,9%.

Digitalno bankarstvo

Broj korisnika elektronskog bankarstva u 2020. bio je 9,2 hiljada, što predstavlja rast od 21,5% u odnosu na 2019.godinu.

Ukupan broj naloga realizovanih putem elektronskog bankarstva u ukupnom platnom prometu Banke bio je 355,6 hiljada što predstavlja rast od 12%. U ukupnom broju realizovanih naloga ostvarenog putem elektronskog bankarstva u platnom prometu, strukturom broja naloga prednjače poslovni subjekti sa učešćem od 71,6%.

U ukupnoj strukturi broja naloga ostvarenih putem elektronskog bankarstva u odnosu na ukupan broj platnih naloga realizovanog u platnom prometu fizička lica čine 30,5% na kraju 2020, dok pravna lica u istoj strukturi čine 45,8%. Ukupan promet naloga realizovanih elektronskim putem u platnom prometu je porastao za 1,9% i iznosio je 501 miliona EUR. U ukupnoj strukturi prometa elektronskih naloga prednjače pravna lica sa učešćem od 97,2%. Ukupan promet naloga realizovanih elektronskim putem fizičkih lica iznosio je 13.6 miliona EUR što predstavlja rast od 33,7%, dok je isti taj podatak za pravna lica bio 487,4 miliona EUR, što predstavlja rast od 1,3%.

Broj korisnika mBanking aplikacije na kraju 2020. godine bio je 6,5 hiljada, što predstavlja povećanje od 32,8%. Broj naloga realizovanih putem mBanking-a na kraju 2020. bio je 78,6 hiljade, što predstavlja rast od 86% u odnosu na 2019. Navedena usluga se realizuje samo za fizička lica.

Broj korisnika SMS info servisa u 2020. godini je porastao za 5,7% i dostigao je broj od 27,9 hiljada.

Kontakt centar – korisnička podrška

Broj dolaznih poziva u 2020. godini je bio porastao za 59% i iznosio 30,8 hiljada. Broj poziva na koje je uspješno odgovoreno je bio veći za 55,3% i iznosio je 29,6 hiljada. Broj poziva na koje je uspješno odgovoreno u sklopu Service Levela (odgovoreno u roku od 20 sec.) je bio veći za 45,09% i iznosio je 27,1 hiljadu. Dostupnost usluge po SLA za primljene pozive na kraju 2020. godine je iznosio 87,9%. SLA za propuštene pozive na kraju 2020. godine je iznosio 3,4%.

Kontakt centar je u toku 2020. zabilježio pad u broju odlaznih poziva za 49%. Ukupan broj odlaznih poziva bio je 3,6 hiljada. Broj e-mail zahtjeva u 2020. godini se povećao za 64,1% i iznosio je 1,2 hiljade. Ostvareni broj kontakata sa klijentima putem chat-a u 2020. godini se povećao za 63,2% i iznosio je 2,1 hiljadu. Broj zahtjeva za ugovaranjem otvaranja računa koje je kontakt centar primio u toku 2020. godine se povećao za 20,7% i iznosio je 175. U 2020. mreža bankomata je proširena za 3 nova bankomata.

Podrška klijentima u toku COVID 19 pandemije

U periodu od 17.3.2020. do 15.6.2020. godine, Banka je u cilju sprječavanja širenja zaraze od novog koronavirusa svim klijentima dala mogućnost da besplatno podižu novac na bilo kom bankomatu u Crnoj Gori. Dodatno, svim postojećim i novim korisnicima elektronskog i mobilnog bankarstva je ponudila da besplatno vrše prenose u domaćem platnom prometu.

Od 17.3.2020 do 31.3.2021. (sa mogućnošću produženja akcije) svi novougovoreni korisnici elektronskog i mobilnog bankarstva dobijaju besplatno održavanje servisa u naredna 3 mjeseca od momenta ugovaranja usluge.

Kontakt centar je imao jednu od vodećih uloga u podršci i administraciji klijentima kroz informisanje i zahtjeve za moratorijum. Tako je u periodu od marta do kraja 2020. godine, ukupan broj poziva za informaciju i/ili ugovaranje moratorijuma bio 6304, od čega je na 5905 poziva uspješno odgovoreno. Ukupan broj poziva za moratorijum koji je stigao kroz kontakt centar je činio nešto više od 1/5 ukupnih poziva u 2020.

Upravljanje rizicima

Banka je 2020. godinu završila kao dobro kapitalizovana banka sa koeficijentom solventnosti od 22,85% koji je znatno iznad zakonskog minimuma od 10% (2019: 20,18%).

Tokom 2020. godine Banka je zadržala značajno tržišno učešće u svim sferama, pritom izuzetno vodeći računa o kvalitetu plasmana i orijentišući se ka klijentima i industrijskim granama čija je perspektiva poslovanja neupitna.

Rizični profil Erste banke u 2020. godini bio je na vrlo zadovoljavajućem nivou s obzirom na posljedice izazvane COVID 19 pandemijom i očekivanim rastom NPL-a. U segmentu privrede DPD > 90 je smanjeno sa 2,2% na 1,1%, a u segmentu stanovništva je povećano sa 2,96% sa kraja 2019. godine na 3,45%. U ostalim segmentima nije bilo kašnjenja preko 90 dana.

Uprkos porastu NPL-a primarno izazvanog djelovanjem pandemije na cjelokupni društveno-ekonomski sistem, pokrivenost Non-performing loans (NPL) rezervama je ostala visoka i iznosila je 104,7% na kraju 2020. (2019: 113,2%) bez uključivanja vrijednosti kolaterala. Pokrivenost NPL-a samo posebnim rezervama je iznosila 56,4% (2019: 74 %). Non performing loans (NPL) se očekivano povećao tokom 2020. godine, te je na kraju godine iznosio 4,49% (2019: 3.23%).

Ukupan trošak obezvrjeđenja i rezervacija (bilans, vanbilans) je iznosio je 7 miliona EUR u 2020. (2019: 119 hiljada EUR prihod). Usljed pandemije izazvane novim koronavirusom zahtijevana su razna prilagođavanja finansijskog poslovanja kako bi Banka spremno dočekala eventualno dalje usložavanje situacije. U vezi sa tim u Banci je preduzet niz prudencionih mjera u pogledu dodatnog ojačavanja finansijske pozicije. Fokus je dat na blagovremenom prepoznavanju plasmana koji mogu imati poteškoće u otplati, kao i dodatnom ojačavanju pozicije rezervi banke shodno prepoznatim trenutnim ili budućim rizicima.

Iznos Non performing izloženosti (NPE) na kraju 2020. godine iznosi 3,27% (2019: 2,26%). Udio izloženosti u najboljoj rejting kategoriji „Low risk“ je visok i iznosi 71,3% (2019: 74,2%).

Likvidnost Banke je dobra – svi pokazatelji likvidnosti su iznad zakonskih minimuma. Izloženost tržišnom riziku je i tokom 2020. godine ostala na niskom nivou.

b) Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

Članovi Odbora direktora Banke na 31.12.2020. godine su:

Christoph Schöföböck - predsjednik Odbora direktora
Michaela Hasslacher Glavanovits - zamjenica predsjednika Odbora direktora
Borislav Centner – član Odbora
Miroslav Kožul – član Odbora
Krešimir Barić – član Odbora

Izvršni direktori Banke na 31.12.2020. godine su:

Aleksa Lukić – Glavni izvršni direktor
Damir Ivaštinović – izvršni direktor
Darko Keković – izvršni direktor

Članovi Odbora za reviziju Banke na 31.12.2020. godine su:

Miroslav Kožul - Predsjednik Odbora
Vlatka Bogdanović - članica Odbora
Natalija Grbin - članica Odbora

3) Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Erste Bank AD Podgorica, kao dio Erste Grupe, odgovorno pristupa svom poslu i posvećena je zaštiti životne sredine, kako na lokalnom, tako i globalnom nivou. Svjesna značaja zaštite životne sredine, priznaje važnost uključivanja ekoloških pitanja u svakodnevne poslovne odluke i aktivnosti.

Erste Bank AD Podgorica se ujedno i obavezala da sprovodi politiku zaštite životne sredine i time poštuje načela održivog poslovanja. Naime, očuvanje životne sredine nužan je preduslov održivog razvoja te osiguranja zdrave budućnosti zajednice.

Kroz primjenu politike zaštite životne sredine Erste Bank AD Podgorica želi odgovorno upravljati resursima koje koristi u svakodnevnom poslovanju kao što su energenti, voda, papir i otpad. Ovim doprinosi čistijoj i sigurnijoj okolini i ispunjava očekivanja svojih klijenata, vlasnika, zaposlenih, pa i šire javnosti.

Kako bi postigla svoje ciljeve Erste Bank AD Podgorica je uvela Sistem menadžmenta zaštite životne sredine, koji je u skladu sa zahtjevima standarda ISO 14001:2015. Prije samog uvođenja Sistema menadžmenta zaštite životne sredine, banka je usvojila i Politiku za strategiju zaštite okoline, uštede energije i očuvanja klime. Saglasno ovome, Banka je prilikom kupovine i ulaganja u prostor nove upravne zgrade Banke, vodila računa i izdvojila dodatna sredstva kako bi sprovela osnovna načela ove dvije politike, te je odrađeno sljedeće:

- pri kupovini poslovnog prostora odabran je objekat koji je izgrađen kao energetski efikasan objekat
- kako bi se racionalno upravljalo potrošnjom električne energije, uveden BMS (Building Managment System) - sistem automatskog upravljanja sistemima klimatizacije i ventilacije, rasvjete, prozorskih screen panela
- uvedeno je centralizovano štampanje
- potpisan sporazum o poslovno - tehničkoj saradnji sa NVO "Zeleno Srce - Green Heart" za projekat reciklaže i prikupljanje elektronskog otpada i kancelarijskog papira
- smanjena štampa dokumentacije, te usvojeno čuvanje u elektronskoj formi
- krajem 2020. godine urađena je resertifikacija standarda ISO 14001:2015, te je dobijen pozitivan izvještaj

Navedenim pristupom Erste Bank AD Podgorica želi podstaknuti i druge da pokažu vlastitu odgovornost prema zaštiti životne sredine te korporativnu odgovornost prema zaposlenima, trećim stranama i javnosti.

4) Planirani budući razvoj

Orijentacija ka klijentu obilježice poslovanje Erste banke i u 2021. godini, a fokus će biti na stvaranju trajnih odnosa s klijentima, kojima je Erste pouzdan partner u realizaciji njihovih finansijskih potreba i poslovnih planova. Otvaranje novih mogućnosti za građane i privredu, širenje dostupnosti kreditnih proizvoda i primjena savremenih inovativnih rješenja koje donosi trend digitalizacije, biće u središtu naših aktivnosti i u periodu koji je pred nama.

5) Podaci o aktivnostima istraživanja i razvoja, a posebno ulaganjima u obrazovanje zaposlenih

Banka ulaže u edukaciju i razvoj zaposlenih shodno Politici edukacije i razvoja. Programi i aktivnosti edukacije i razvoja odgovaraju i usmjereni su na potrebe klijenata, tržišta i Banke i povezani su sa poslom i zadacima koje zaposleni obavljaju ili bi ih trebali obavljati u skoroj budućnosti. Svake godine shodno planu edukacije Banka sprovodi programe u cilju povećanja vještina iznjanja zaposlenih.

6) Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela

Banka nije kupovala udjele i otkupljivala sopstvene akcije.

7) Postojanje poslovnih jedinica

Banka ne posjeduje nezavisne poslovne jedinice.

Banka obavlja svoje aktivnosti preko sjedišta Banke i sedamnaest filijala lociranih u Podgorici, Beranama, Nikšiću, Bijelom Polju, Pljevljima, Baru, Kotoru, Ulcinju, Budvi, Herceg Novom, Rožajima, Cetinju, Kolašinu i Tivtu.

8) Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2020. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

9) Informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2020. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

10) Informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2020. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

11) Ciljevi i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2020. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

Banka ne priprema konsolidovane finansijske iskaze.

Nefinansijski izvještaj

Član 13.

Velika pravna lica i matična pravna lica, velike grupe koja u poslovnoj godini, na datum bilansa stanja imaju više od 500 zaposlenih, dužna su da u izvještaju menadžmenta ili kroz poseban nefinansijski izvještaj, uključe informacije potrebne za uvid u razvoj, poslovne rezultate i položaj pravnog lica sa učincima njegovih aktivnosti koje se odnose **najmanje na socijalna i kadrovska pitanja, pitanja zaštite životne sredine, poštovanje ljudskih prava, borbu protiv korupcije**, koji sadrži naročito:

1) Kratak opis poslovnog modela pravnog lica

Banka svojim politikama i poslovnom praksom tretira socijalna i kadrovska pitanja, zaštitu životne sredine kao i borbu protiv korupcije.

2) Opis politika pravnog lica u vezi sa socijalnim i kadrovskim pitanjima, pitanjima zaštite životne sredine, poštovanja ljudskih prava, borbu protiv korupcije, uključujući postupke osnovnih analiza koje se sprovode

Socijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava

Kolektivni ugovor Erste Bank AD Podgorica – kojim se utvrđuju prava, obaveze i odgovornosti iz rada i po osnovu rada, postupak zaključivanja ugovora o radu, zarade, naknade zarada i druga primanja, prigodne isplate, druga materijalna i nematerijalna prava zaposlenih, povrede radnih obaveza, postupak izmjene i dopune Kolektivnog ugovora, međusobni odnosi potpisnika Kolektivnog ugovora, prava koja regulišu rad sindikalnih organizacija kod Poslodavca i druga pitanja od značaja za zaposlenog kod Erste Bank AD Podgorica i za Poslodavca.

- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta – utvrđuje organizaciju Banke, definiše organizacione jedinice Banke i osnovni sadržaj njihovog rada i način rukovođenja, utvrđuje radna mjesta, opis poslova radnih mjesta, vještine i radno iskustvo, vrsta i stepen stručne spreme, odnosno nivoa obrazovanja i zanimanja.
- Politika primanja – definiše okvir fiksnog i varijabilnog nagrađivanja zaposlenih u Erste Bank AD Podgorica.
- Politika mobilnosti - definiše mobilnost zaposlenih u Erste Bank AD Podgorica kao jedan od instrumenata razvoja budućih rukovodilaca Erste grupe, naročito onih koji su učesnici Grupnih programa razvoja talenata.
- Politika zapošljavanja - definiše osnovne principe i proces zapošljavanja internih i eksternih kandidata u Erste Bank AD Podgorica uloge i odgovornosti, kao i prava i obaveze zaposlenih i rukovodilaca u tom procesu.
- Politika edukacije i razvoja - definiše okvir za sprovođenje edukacije te principe poslovnog i ličnog razvoja zaposlenih u Erste Bank AD Podgorica.
- Uputstvo o prekovremenom radu - definiše pojam prekovremenog rada, proces odobravanja, način plaćanja te pravila evidencije prekovremenog rada za zaposlene Banke.
- Uputstvo za službena putovanja - sistematizovan pristup planiranju i realizaciji službenih putovanja kako bismo obezbijedili efikasnije, kvalitetnije i racionalnije upravljanje ovim procesom, kao i unaprijeđenje kvaliteta interne usluge.
- Pravilnik o sistemu upravljanja učinkom – definiše spuštanje strateških ciljeva Banke na zaposlene, povezivanje rezultata pojedinca s uspjehom Banke, povećanje efikasnosti i efektivnosti rada.
- Politika upravljanja internim kvalitetom usluge – definiše proces praćenja i razvoja internog kvaliteta za različite grupe internih usluga.
- Procedura za obavljanje stručne studentske/učeničke prakse - definiše način angažmana studenata i učenika na praksi u Banci.
- Procedura za utvrđivanje identifikovanih zaposlenih - opisuje zadatke, odgovornosti i glavne korake vezane za proces utvrđivanja, dokumentaciju i odobrenja popisa identifikovanih zaposlenih u Erste Bank AD Podgorica, kako bi se ispunili regulatorni zahtjevi iz EU regulativa.
- Uputstvo za uvođenje u posao - predstavlja sistematizovan pristup socijalizaciji i orijentaciji novog zaposlenog kako bi se pravovremeno definisali uslovi, ciljevi i način rada i saradnje u organizaciji.
- Procedura za procjenu prikladnosti kandidata u procesu selekcije - reguliše način sprovođenja provjere kandidata u toku procesa zapošljavanja.

Erste Bank AD Podgorica prva je banka u Crnoj Gori nagrađena priznanjem Izvršnost u izazovima. Riječ je o nagradi koju konsultantska kuća SELECTIO iz Hrvatske dodjeljuje od aprila 2020. godine kompanijama u regionu koje su pokazale prilagodljivost i kvalitetan odnos prema zaposlenima i u ovom periodu pandemije koronavirusa.

U Banci je Krizni tim formiran već u februaru 2020. godine, a sve preventivne i zaštitne mjere za zaposlene i klijente Banke bile spremne već i prije prvog zabilježenog slučaja koronavirusa u Crnoj Gori. Banka je tako pravovremeno omogućila rad od kuće svim zaposlenima kojima priroda posla to dozvoljava, a svi zaposleni su na vrijeme snabdjeveni i svim potrebnim zaštitnim sredstvima, alatima i edukativnim materijalima. Banci je u ovom izazovnom pandemijskom periodu fokus bio na sigurnosti i zajedništvu zaposlenih.

U Banci nije bilo otpuštanja povezanog s koronavirusom, a zadržani su svi postojeći materijalni i nematerijalni benefiti za zaposlene, dok su isplaćene i dodatne nagrade, posebno zaposlenima u prodajnoj mreži koji zbog prirode posla nijesu imali opciju rada od kuće.

U ovoj izazovnoj godini dobili smo potvrdu da su solidarnost, posvećenost i razumijevanje stubovi nosioci naše organizacione kulture. Banka je ponosna na zaposlene, koji rade direktno s klijentima u poslovnica ili u službama podrške, iz službenih prostorija ili od kuće, a koji pružaju maksimalan doprinos kako bi klijenti imali nesmetanu i kontinuiranu uslugu. Pružanje sigurnog i podsticajnog radnog okruženja, kao i obezbjeđivanje balansa između poslovnih i privatnih obaveza zaposlenih, ostaće prioriteta upravljanja ljudskim potencijalom i u narednom periodu.

Borba protiv korupcije

Odbor direktora Banke je, u cilju uspješne borbe protiv svih oblika koruptivne aktivnosti usvojio sljedeće interne akte:

- Antikorupciona politika – cilj ove Politike je da uspostavi opšti okvir za područje suzbijanja korupcije i davanja/primanja mita.
- Politika upravljanja sukobom interesa – cilj Politike upravljanja sukobom je uspostavljanje opšteg okvira za upravljanje potencijalnim sukobima interesa u Banci. Politika podržava zaposlene Banke u postavljanju standarda u svom radu u identifikovanim područjima gdje bi potencijalni sukob interesa mogao nastati sa posebnim osvrtom na Opšta načela razgraničenja dužnosti (organizacioni sukob interesa), Opšta načela za postupanje sa povjerljivim podacima u poslovanju, opšta načela povezanosti, opšta načela za promjenu radnog mjesta zaposlenih, opšta načela za vanposlovne aktivnosti, vlasništva ili udjele, opšta načela za poklone, uključujući raznonodu i gostoprinstvo, opšta načela za sponzorstvo, donacije, opšta načela za sukob interesa u vezi sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti, opšta načela za upravljanje sukobom interesa u postupku nabavke, opšta načela za upravljanje sukobom interesa kod upravljanja odnosno odlučivanja u vezi sa naplatom i lošim kreditnim plasmanima.
Banka je oformila i vodi evidenciju vanposlovnih aktivnosti zaposlenih Banke u cilju praćenja mogućih sukoba interesa te upravljanja istim. Dodatno, Banka vodi evidencije vezano za trgovine zaposlenih hartijama od vrijednosti. Određeni zaposleni podliježu posebnim obavezama a vezano za trgovinu hartijama od vrijednosti itd. a sve u skladu sa internim aktima Banke koji precizno uređuju ova pitanja.
- Politika upravljanja rizikom prevare - definiše okvir i minimalne zahtjeve/standarde za upravljanje rizikom prevare.

- Politika o zviždačima – propisuje osnovna načela, uređuje postupak unutrašnjeg prijavljivanja nepravilnosti te pruža osnov za efikasnu zaštitu lica koje je prijavilo nepravilnost odnosno zviždača (eng. whistleblower). Politikom su propisana ovlašćenja Whistleblowing kancelarije i Whistleblowing odbora. Postupak unutrašnjeg ispitivanja i upravljanja prijavama nepravilnosti odnosno whistleblowing proces obuhvata prijavu nepravilnosti koje predstavljaju kršenja zakona i drugih propisa, a koja su povezana s obavljanjem poslova za Banku. Whistleblowing program uključuje prijavu sljedećih vrsta nepravilnosti, pritom ne ograničavajući se na iste:
 - ✓ finansijski kriminal (prevara, pronevjera, protivpravno prisvajanje itd.)
 - ✓ krađa (fizičke imovine i informacija)
 - ✓ povreda propisa vezanih za tržište i hartije od vrijednosti (trgovanje na osnovu povlašćenih informacija, manipulacije tržištem)
 - ✓ sukobi interesa koji nisu vezani za transakcije hartijama od vrijednosti (pozivnice, pokloni, vanposlovne aktivnosti, međukompanijski odnosi, itd.)
 - ✓ pranje novca/finansiranje terorizma
 - ✓ kršenje propisa koji uređuju poslovanje banaka
 - ✓ postupanje protivno aktima Banke, pravilima struke i etičkim principima
 - ✓ ugrožavanje zdravlja i sigurnosti zaposlenih i drugih lica koja obavljaju poslove za Banku
 - ✓ skrivanje bilo koje informacije koja ukazuje na neko od navedenih ponašanja.

Politika o zviždačima propisuje okvir i uslove pod kojima zviždač može prijaviti informacije u vezi navedenih kategorija i uz to opisuje proces upravljanja tim informacijama.

- Kodeks ponašanja Erste Bank AD. Podgorica (posljednje izmjene i dopune usvojene na sjednici Odbora direktora u deembru 2020. godine) je dokument koji uređuje ponašanje zaposlenih u Banci, definiše koja se ponašanja smatraju neprihvatljivim te određuje da usmjerenost na ostvarivanje profita ne smije biti opravdanje za kršenje propisa i standarda. Tekst daje posebni osvrt na važnost usklađenosti poslovanja sa propisima te uspostavljanja mehanizama za sprječavanje korupcije i sl.

Dodatno Služba za usklađenost u saradnji sa Službom za sprječavanje prevara i specijalističkom funkcijom sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma učestvuje u izradi procjena o postojanju nefinansijskih rizika u situacijama kada organizacione jedinice koje čine prvu liniju odbrane procijene da bi moglo doći do nastanka nefinansijskog rizika. Procjena se sprovodi u postupku odobravanja plasmana za postojeće klijente ili uspostavljanja poslovnog odnosa sa novim klijentom.

Svi interni akti se periodično ažuriraju ili se potvrđuje njihova adekvatnost u slučajevima kada nije potrebno vršiti izmjene i dopune.

Zaštita životne sredine

Erste Bank AD Podgorica se obavezala da sprovodi politiku zaštite životne sredine i time poštuje načela održivog poslovanja. Naime, očuvanje životne sredine nužan je preduslov održivog razvoja te osiguranja zdrave budućnosti zajednice.

Kroz primjenu politike zaštite životne sredine Erste Bank AD Podgorica želi odgovorno upravljati resursima koje koristi u svakodnevnom poslovanju, na primjer energente, vodu, papir i otpad. Ovim doprinosi čistijoj i sigurnijoj okolini i ispunjava očekivanja svojih klijenata, vlasnika, zaposlenih, pa i šire javnosti.

Kako bi postigla svoje ciljeve Erste Bank AD je uvela Sistem menadžmenta zaštite životne sredine, koji je u skladu sa zahtjevima standarda ISO 14001:2015 te je posvećena sljedećem:

- očuvanju prirodnih resursa odgovornim korišćenjem energije i vode te sistemskim radom na povećanju energetske efikasnosti;
- ispunjavanju svih važećih zakonskih propisa;
- korišćenju recikliranog papira te kontinuiranom radu na smanjivanju otpadnog papira uvođenjem postupne digitalizacije poslovanja;
- uvođenju sistema razvrstavanja otpada te aktivnoj promociji odgovornog upravljanja otpadom među zaposlenima;
- smanjenju štetnih emisija odabirom i korišćenjem električne energije iz obnovljivih izvora;
- nabavka službenih vozila sa smanjenom emisijom CO₂;
- aktivno učestvuje i podržava akcije ozeljenjavanja i sadnje drveća;
- godišnji plan donacija parkinga za bicikla i solarnih klupa;
- osiguranju potrebnih resursa za sprovođenje postavljenih ciljeva i aktivnosti.

Navedenim pristupom Erste Bank AD Podgorica želi podstaknuti i druge da pokažu vlastitu odgovornost prema zaštiti životne sredine te korporativnu odgovornost prema zaposlenima, trećim stranama i javnosti.

3) Rezultati preduzetih mjera

Borba protiv korupcije

U skladu sa obavezama koje su propisane gore navedenim internim aktima zaposleni redovno prijavljuje vanposlovne aktivnosti i traže odgovarajuća odobrenja od nadležnih organa za obavljanje istih. Dodatno zaposleni prijavljuje i transakcije hartijama od vrijednosti. U posmatranom izvještajnom periodu nije bilo prijava preko kanala komunikacije koje je uspostavila Politika o zviždačima. Rizikom prevare upravlja se u skladu sa Politikom upravljanja rizikom prevare i ostalim internim aktima Službe za sprječavanje prevara.

Zaštita životne sredine

Efekti uvedenih mjera po standardu ISO 14001:2015 pokazali su se i u 2020. godini:

- potrošnja električne energije kancelarijskog prostora Upravne zgrade je ostala na istom nivou u odnosu na prethodnu godinu (mjereno po m²);
- potrošnja vode je smanjena za 11,72% u odnosu na prethodnu godinu;
- potrošnja papira za štampanje je smanjena za 35,19% u odnosu na prethodnu godinu.

4) Osnovni rizici povezani sa pitanjima iz tačke 2 ovog stava, koji se odnose na poslovanje pravnog lica, uključujući, kad je potrebno poslovne odnose, proizvode ili usluge koji mogu prouzrokovati negativne učinke u tim oblastima, kao i način upravlja tim rizicima

Rizikom usklađenosti upravlja se na način koji je propisan internim aktima Službe za usklađenost. U skladu sa internim aktima vrši se procjena rizika usklađenosti i predviđaju se mjere koje ovaj rizik eliminišu ili umanjuju kroz Plan rada Službe.

Dodatno rizik usklađenosti vezan za određene poslovne odnose u zavisnosti od potrebe procjenjuje se u skladu sa Uputstvom za procjenu nefinansijskih rizika. U krajnjem, donosilac odluke su nadležni organi Banke koji nisu obavezni da postupe u skladu sa mišljenjem, odnosno mogu da donesu odluku o prihvatanju rizika.

5) Nefinansijski ključni pokazatelji uspješnosti od značaja za određeno poslovanje

Ako pravno lice ne sprovodi mjere iz stava 1 ovog člana dužno je da u nefinansijskom izvještaju navede primjereno objašnjenje za njihovo nesprovođenje. U nefinansijskom izvještaju iz stava 1 ovog člana, po potrebi se uključuju upućivanja na iznose iskazane u godišnjim finansijskim izvještajima kao i dodatna objašnjenja tih iznosa. Izuzetno, ako organi upravljanja i nadzorni odbor ocijene da objavljivanje-uključivanje informacija o predstojećim poslovnim događajima ili pitanjima tokom pregovora mogu nanijeti ozbiljnu štetu poslovnom položaju pravnog lica, uz obrazloženo mišljenje mogu iz izvještaja menadžmenata ili nefinansijskog izvještaja te informacije isključiti. Ako pravno lice pripremi poseban nefinansijski izvještaj koji se odnosi na određenu poslovnu godinu, nije dužno da sačini nefinansijski izvještaj, ako poseban izvještaj objavi sa izvještajem menadžmenta ili na internet stranici na koju se upućuje u izvještaju menadžmenta u roku koji nije duži od šest mjeseci od datuma na koji je sastavljen bilans stanja.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja Član 14.

1) Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Banka se nije obavezala na primjenu kodeksa korporativnog upravljanja ali je sistem korporativnog upravljanja u potpunosti usklađen sa zakonskom regulativom Crne Gore.

2) Informacije o:

- kodeksu korporativnog upravljanja koji je pravno lice dužno da primjenjuje;
- kodeksu korporativnog upravljanja koji pravno lice dobrovoljno primjenjuje;
- primijenjenim mjerama korporativnog upravljanja čija primjena nije obavezna u skladu sa ovim zakonom.

Korporativno upravljanje u Banci je uspostavljeno u skladu sa Zakonom o bankama. U skladu sa odredbama Zakona o bankama Banka ima sljedeće organe:

- Skupštinu akcionara;
- Odbor direktora;
- Odbor za reviziju;
- Izvršne direktore
- Sekretara.

3) Izjava o odstupanju od primjene obaveznog ili dobrovoljno prihvaćenog kodeksa korporativnog upravljanja, sa navođenjem djelova kodeksa korporativnog upravljanja od kojih odstupa sa razlozima za odstupanje

Banka je sistem korporativnog upravljanja uredila Statutom Banke, a smjernice dobrog korporativnog upravljanja je razvila kroz interna akta Banke i ne postoje odstupanja u njenoj primjeni.

4) Opis glavnih elemenata sistema unutrašnje kontrole pravnog lica i upravljanja rizikom u odnosu na postupak finansijskog izvještavanja

Banka je uspostavila, održava i na dnevnoj osnovi unapređuje sistem interne kontrole kroz:

1. efikasno i efektivno izvršavanje poslova na svim nivoima nadležnosti u Banci;
2. pouzdanost, blagovremenost i potpunost finansijskih i drugih informacija o poslovanju Banke;
3. usklađenost sa zakonom, drugim propisima i opštim aktima Banke.

U skladu sa nadležnostima utvrđenim Zakonom o bankama, Odbor Direktora uspostavlja osnove za funkcionisanje sistema interne kontrole, adekvatno veličini banke, složenosti poslova i nivou preuzetog rizika.

Kroz uspostavljene osnove za funkcionisanje sistema interne kontrole se:

- procjenjuje adekvatnost funkcionisanja sistema interne kontrole;
- uspostavlja procedure identifikacije, procjene, kontrolisanja i limitiranja značajnih rizika u poslovanju;
- utvrđuje efikasna organizaciona struktura banke;
- putem akata banke definišu ovlašćenja i odgovornosti na svim nivoima u Banci;
- uspostavlja efikasnost informacionog sistema u funkciji sistema interne kontrole;
- utvrđuju smjernice za stalni nadzor i periodičnu kontrolu efektivnosti, razvoja i unaprijeđenja sistema interne kontrole.

U uspostavljanju i praćenju funkcionisanja sistema internih kontrola značajnu ulogu ima Odbor za reviziju koji analizira, prati i razmatra funkcionisanje sistema interne kontrole na način što:

- analizira i prati funkcionisanje sistema upravljanja rizicima kojima je banka izložena u svom poslovanju i daje predloge za unaprijeđenje strategija, politika i procedura za upravljanje rizicima;
- analizira i prati funkcionisanje i primjenu sistema interne kontrole na nivou pojedinačnih organizacionih djelova minimalno kvartalno i daje preporuke za njihovo unaprijeđenje;
- analizira funkcionisanje sistema izvještavanja banke pregledom finansijskih izvještaja banke prije njihovog razmatranja i usvajanja od strane Odbora Direktora;
- funkcionisanje sistema interne kontrole razmatra dodatno kroz izvještaje interne revizije i daje mišljenja i zaključke o istim, o čemu takođe kroz svoje izvještaje o radu obavještava Odbor Direktora;
- analizira usklađenost sa međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i propisima.

Interna revizija kao nezavisna funkcija putem datih mišljenja i preporuka u revizorskim izvještajima, kao i kroz savjetodavnu aktivnost, daje ocjenu adekvatnosti i efektivnosti sistema interne kontrole. Interna revizija navedeno vrši na način što procjenjuje kvalitet i pouzdanost informacionog sistema, preispituje tačnost, pravovremenost i pouzdanost računovodstvenih i finansijskih izvještaja i evidencija, testira funkcionisanje posebnih procedura sistema interne kontrole, ocjenjuje funkciju praćenja usklađenosti akata i poslovanja banke sa zakonom, identifikuje ključna rizična područja poslovanja banke i ocjenjuje primjenu i efektivnost politika za upravljanje svim rizicima kojima je Banka izložena.

Putem razvijenog sistema interne komunikacije, svi zaposleni Banke su upoznati sa politikama i procedurama koji se odnose na njihove dužnosti i odgovornosti.

Odbor Direktora i Odbor za reviziju razmatraju izvještaje o funkcionisanju internih kontrola kvartalno, dok Banka dostavlja Centralnoj banci Crne Gore izvještaj Odbora Direktora o funkcionisanju sistema interne kontrole, sa stavovima i predlozima Odbora za reviziju za unapređenje sistema interne kontrole u Banci dva puta godišnje.

- 5) a) Podaci o značajnim direktnim i indirektnim vlasnicima akcija pravnog lica, uključujući indirektno posjedovanje akcija u piramidalnim strukturama i uzajamnim udjelima, vlasnicima hartija od vrijednosti s posebnim pravima kontrole i opisom tih prava, ograničenjima prava glasa (ograničenja prava glasa na određeni procenat, broj glasova, periode ograničenja ostvarenja prava glasa) ili ako su u saradnji s pravnim licem finansijska prava iz hartija od vrijednosti odvojena od njihovog posjedovanja

Erste&Stearm&rkische Bank d.d., Hrvatska je vlasnik i posjeduje 100% vlasništva Banke. Banka je član Erste bankarske grupe i njen krajnji vlasnik je Erste Group Bank AG, Vienna, Austria.

b) Pravila imenovanja i opoziva članova uprave, odnosno izvršnih direktora, nadzornog, ili upravnog odbora i statutom izvršenim promjenama ovlašćenja članova uprave, izvršnih direktora, nadzornog ili upravnog odbora, naročito u pogledu emitovanja akcija pravnog lica ili sticanja sopetvenih akcija

Pravila imenovanja i opoziva izvršnih direktora, izbora i razrješenja članova Odbora direktora te nadležnosti Odbora direktora i izvršnih direktora definisane su Zakonom o bankama i to za Odbor direktora članovima 30, 31, 32, 33, 34, 35, a za izvršne direktore članovima 36, 37, 38. Dodatno pravila i nadležnosti Odbora direktora i izvršnih direktora uređeni su i Statutom Banke i to pitanja vezana za Odbor direktora članovima 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, a za izvršne direktore članovima 28, 29, 30, 31, 32 Statuta.

Način rada Odbora direktora i Kolegijuma izvršnih direktora uređeni su poslovniciima o radu ovih tijela.

Emitovanje novih akcija je uređeno Statutom Banke i u nadležnosti je Skupštine akcionara koja može ovlastiti Odbor direktora da do utvrđenog iznosa i roka sprovede novu emisiju akcija.

U narednom periodu očekuje se stupanje na snagu novog sistemskog zakona u oblasti bankarstva (Zakon o kreditnim institucijama). Zakon će donijeti brojne promjene u raznim oblastima bankarskog poslovanja uključujući i kod korporativnog upravljanja.

Erste Bank AD Podgorica

Glavni izvršni direktor

Aleksa Lukić

